ithaki

DR. MOREAU'NUN ADASI

H. G. Wells

ithaki

Herbert George Wells (1866-1946), Bromley, Kent'te doğdu. Bir manifaturacı dükkanındaki iki yıllık çıraklık dönemi de dahil olmak üzere yaşama birkaç "yanlış başlangıç" yaparak başladıktan sonra, Güney Kensington'daki Normal Bilim Okulu'nun bursunu kazandı. Burada T.H. Huxley'den biyoloji dersleri aldı. 1890'da mezun olduktan sonra başladığı öğretmenlik kariyeri, sağlık sorunları nedeniyle pek de uzun sürmedi. 1893'te yaşadığı iç buhranı atlatmaya başladığı sıralarda çeşitli makaleler ve kısa öyküler yazmaya ve çok geçmeden de yaşamını gazetecilikten kazanmaya başladı.

İlk romanı Time Machine (Zaman Makinesi; 2000, İthaki Yayınları) 1895'te yayımlandı. Bu romanı, 1897'de The Invisible Man (Görünmez Adam), 1898'de The War of the Worlds (Merihliler Yeryüzünde), 1901'de The First Men in the Moon (Ayda İlk İnsanlar), Anticipations, Mankind in the Making, A Modern Utopia ve diğer bilimsel yapıtları izledi. Bunların yanı sıra, Dickens geleneğine bağlı kalarak 1900'de The Wheels of Chance, Love and Mr. Lewisham, 1905'te Kipps, 1909'da Tono-Bungay ve 1910'da The History of Mr. Polly gibi romanlar da yazdı.

Ölümüne kadar romanlar, kısa öyküler, bilimkurgu, biyografik ve tarihi yazılar kaleme aldı. 1934'te yazdığı *Experiment in Autobiography*, yaşamını, yapıtlarını, düşüncelerini gözden geçirdiği otobiyografik bir yapıttır.

H. G. Wells

DR. MOREAU'NUN ADASI

Çeviren: Ali Kaftan

Dr Moreau'nun Adası
H. G. Wells

Orijinal Adı
The Island of Dr. Moreau

İthaki Yayınları - 108

Yayına Hazırlayan: Selçuk Aylar
Kapak Tasarımı: *Şükrü Karakoç*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Şükrü Karakoç*
2. Baskı, Ağustos 2012, İstanbul

ISBN: 978-975-860-727-8

Sertifika No: 25001

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apt. A Blok No: 16/15 Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34

ithaki@ithaki.com.tr - www.ithaki.com.tr - www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Gümüşsüyü Cad. Topkapı Çenter, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97

GİRİŞ

1 Şubat 1887'de, *Lady Vain*[1] gemisi 1' güney enlemi ve 107' batı boylamı civarındayken bir gemi enkazına çarparak kaybolmuştu.

5 Ocak 1888'de -yani on bir ay dört gün sonra- *Lady Vain'e* muhakkak ki Callao'dan binmiş olan ve boğulmuş olduğu düşünülen amcam Edward Prendick, 5' 3" güney enlemi ve 101' batı boylamı civarında, üstündeki isim okunamayan, ama kayıp *Ipecacuanha* uskunasına[2] ait olduğu sanılan üstü açık küçük bir filikanın içinde tek başına bulunmuştu. Başına gelenler hakkında öyle tuhaf şeyler anlatmıştı ki, çıldırmış olduğuna hükmedilmişti. Sonradan da, *Lady Vain'in* geçirdiği kazadan kurtulduktan sonra hafızasını kaybetmiş olduğunu iddia etmişti. Amcamın vakası o zamanlar fiziksel ve zihinsel gerginliğe bağlı hafıza kayıplarının ilginç bir örneği olarak psikologlar arasında tartışma konusu olmuştu. Aşağıdaki öykü, kâğıtlarının arasında imzası bulunan yeğeni ve vârisi tarafından bulunmuştu, ama üzerinde yayınlanması için kesin rica içeren bir not yoktu.

Amcamın bahsettiği bölgede bulunduğu bilinen tek ada, küçük ve üstünde kimsenin yaşamadığı volkanik bir adacık olan Noble's Adası'dır. 1891'de H. M. S. Scorpion[3] adayı ziyaret etmişti. O zaman bir grup denizci adaya çıkmıştı, ama birkaç tane gerçekten tuhaf beyaz güve, birkaç domuz ve tavşan, birkaç tane de epeyce garip görünüşlü sıçan dışında canlı bir şey bulamamışlardı. Bu yüzden de bu öykü en önemli ayrıntıları bakımından doğrulanmış değildir. Bu anlaşıldığında, inandığım kadarıyla, bu tuhaf öyküyü amcamın niyetlerine uygun olarak kamuoyuna sunmakta sakıncalı bir durum yok gibi görünüyor. Aksine bu durumun lehine olarak en azından şu var: Amcam 5' güney enlemi ve 105' doğu boylamı civarında insanoğlunun bilgisinin sınırları dışına çıkmış ve on bir aylık bir aralıktan sonra okyanusun aynı bölgesinde tekrar belirmiştir. Bu süre boyunca bir

şekilde yaşamış olmalıdır. Ve göründüğü kadarıyla, John Davies isminde ayyaş bir kaptanı olan *Ipecacuanha* isminde bir uskuna da, güvertesinde bulunan bir puma ve başka bir takım hayvanlarla Ocak 1887'de Afrika'dan ayrılmış, tekne Güney Pasifik'teki birkaç limana uğradıktan sonra, sonunda amcamın öyküsüne tam olarak uyan bir tarihte, Aralık 1887'de Bayna'dan ayrılarak (içindeki epeyce miktardaki kurutulmuş hindistancevizi içi yükü ile) bu denizlerde ortadan kaybolmuş ve bilinmeyen kaderine yelken açmıştır.

CHARLES EDWARD PRENDICK

1

‘LADY VAİN’İN TAHLİYE SANDALINDA

*‘Lady Vain’*in kayboluşu ile ilgili olarak şimdiye kadar yazılanlara bir şey eklemek niyetinde değilim. Herkesin de bildiği gibi, Callao’dan çıktıktan on gün sonra bir enkaza çarpmıştı. Geminin büyük sandalı, içindeki yedi tayfayla birlikte, on sekiz gün sonra H. M. gambot *‘Myrtle*’ tarafından bulunmuş ve tayfaların çektikleri korkunç sıkıntıların öyküsü, çok daha korkunç olan *‘Medusa’* olayının öyküsü kadar yayılmıştı. Ama benim *‘Lady Vain’*in yayınlanan öyküsüne, muhtemelen onun kadar korkunç ve ondan çok daha tuhaf olan başka bir öykü daha eklemem gerekiyor. Şimdiye kadar geminin tahliye sandalındaki dört adamın ölmüş oldukları varsayılıyordu, ama bu doğru değil. Bu iddiayı kanıtlayacak en iyi delile de sahibim: O dört adamdan biri de bendim.

Ama ilk olarak, tahliye sandalında hiçbir zaman dört adam olmadığını belirtmeliyim; gerçek sayı üçtü. “Kaptanın küçük filikaya atladığını gördüğü”[4] Constans, bize göre talih, ona göre bahtsızlık eseri olarak bize ulaşamamıştı. Paramparça olmuş cıvadranın istralyalarının altındaki arapsaçına dönmüş halat yığınının arasından aşağıya atlamış, atladığı sırada küçük bir halat parçası bileğine takılmış, bir an için başı aşağıda asılı kalmış, sonra düşmüş ve suda yüzen bir tahta ya da direk parçasına çarpmıştı. Ona doğru kürek çekmeye başladık, ama bir daha hiç su yüzüne çıkmadı.

Bize ulaşamamasının talihimize olduğunu söylemiştim, bunun onun talihine olduğunu da söyleyebilirim; çünkü yanımızda sadece bir küçük damacana su ve biraz da geminin ıslanıp hamura dönmüş bisküvileri vardı. Alarm öylesine ani bir şekilde verilmiş, gemi bir felakete karşı öylesine hazırlıksız durumdaydı ki! Büyük sandaldakilerin yanında daha fazla erzak olduğunu düşünmüştük (ancak, anlaşıldığı kadarıyla öyle değildi) ve onlara seslenmeye çalışmıştık. Bizi duymaları mümkün olmamıştı ve ertesi sabah

ince ince yağan yağmur durduğunda -ki vakit öğleyi geçinceye kadar kesilmemişti- onlara dair hiçbir şey görmemiz mümkün olmamıştı. Sandal baş kıç vurup durduğundan, etrafımıza bakmak için ayağa kalkamıyorduk. Deniz büyük dalgalarla kabarıyordu ve sandalın burnunu onlara çevirecek bir şeyimiz yoktu. O ana kadar benimle birlikte kurtulmayı başaranlar, benim gibi yolcu olan Helmar adında bir adam ve kısa boylu, yapılı, kekeme olan, ismini bilmediğim bir denizciydi.

Açlıktan ölecek vaziyette ve suyumuz bittikten sonra da dayanılmaz bir susuzluk içinde kıvranarak, toplam sekiz gün boyunca sürüklendik. İkinci günden sonra denizin dalgaları yavaşça yatışarak cam gibi durgunlaşmıştı. Sıradan bir okurun o sekiz günü hayal edebilmesi kesinlikle imkânsızdır. Ne şanslıdır ki, hafızasında o durumu hayal etmesine yardımcı olabilecek hiçbir şey yoktur. İlk günden sonra, birbirimizle pek az konuşmuş, sandalın içinde kendi yerlerimizde uzanmış, ya gözlerimizi ufka dikmiş ya da her geçen gün gittikçe irileşip, daha da bitkinleşen gözlerimizle yoldaşlarımızın üstüne çöken sefaleti ve dermansızlığı izlemiştik. Güneş gittikçe acımasızlaşıyordu. Suyumuz dördüncü gün bitmişti, çoktan tuhaf şeyler düşünmeye ve bunları gözlerimizle ifade etmeye başlamıştık, ama sanırım Helmar hepimizin düşünmekte olduğu şeyi seslendirdiğinde altıncı gün olmuştu. Seslerimizin incecik ve kupkuru olduğunu hatırlıyorum, bu yüzden birbirimize doğru eğilmiş ve sözcüklerimizi idareli kullanmaya çalışmıştık. Bütün gücümle buna karşı çıkmaya çalışmıştım, sandalı batırmayı ve bizi izleyen köpekbalıklarının arasında hep birlikte ölüp gitmeyi tercih ederdim; ama Helmar önerisi kabul edilirse içeceğimiz olacağını söyleyince denizci de onun tarafına geçmişti.

Yine de kura çekmeyi kabul etmemiştim, gece boyunca denizci Helmar'a durmadan bir şeyler fısıldayıp durmuştu, ben de sandalın baş tarafında elimde sustalı çakımla oturup kalmıştım, ayrıca savaşacak gücüm olduğundan da kuşkuluydum ve sabahleyin Helmar'ın önerisini kabul ettim, kaybeden adamı bulmak için ortaya bir yarım penilik koyarak kura çektik.

Kura denizcinin üzerinde kaldı, ama en güçlümüz oydu ve sonucu kabullenmeye niyeti yoktu, elleriyle Helmar'a saldırdı. Göğüs göğüse birbirlerine girmişler ve neredeyse ayağa kalkmışlardı. Sandalın içinde emekleyerek onlara doğru ilerledim, denizcinin ayağını yakalayarak Helmar'a yardım etmeye çalışmak niyetindeydim; ama denizci sandalın sallantısıyla tökezleyince ikisi birden küpeşteye doğru düşüp, birlikte denize yuvarlandılar ve taş gibi battılar. Bunu görünce güldüğümü, sonra da

niye güldüğümü merak ettiğimi hatırlıyorum. Kahkahalar beni sanki dışarıdan gelen bir şeymişçesine birdenbire sarıvermişti.

Ne kadar olduğunu bilmediğim bir süre boyunca, eğer yeterince cesaretim olsaydı, çabucak ölebilmek için deniz suyu içip kendimi çıldırtabilirdim diye düşünerek sandalın oturaklarından birinde yatıp kalmıştım. Ve orada yatıp dururken, gördüğüm şeye bir resimden daha çok ilgi göstermeden, ufkun oradan bir yelkenlinin bana doğru geldiğini görmüştüm. O sıralarda herhalde aklım başımda değildi ama yine de bütün olanları, çok açık bir şekilde hatırlıyorum. Kafamın denizin sallantısıyla birlikte nasıl savrulduğunu, yelkenlinin üzerinde aşağı yukarı salındığı ufku hatırlıyorum. Ama yine aynı berraklıkla ölmüş olduğuma inanmaya başladığımı ve ruhumun bedenimden ayrılmasına bu kadar az süre kalıncaya kadar gecikmelerinin ne kadar komik bir şaka olduğunu düşündüğümü de hatırlıyorum.

Bana sonsuz gibi gelen bir süre boyunca, kafam oturağa dayanmış olarak, dans eden uskunanın (küçük bir gemiydi bu, baştan kıça bir uskuna gibi donanmıştı) denizin içinden çıkıp gelmesini seyrederek yatıp kalmıştım. Rüzgârı tam karşısına aldığından, geniş bir alan içinde rüzgârla ileri geri savrulup duruyordu. Dikkatlerini çekmeye çalışmak hiç aklıma gelmemişti, yan tarafını gördüğüm andan, kendimi kıç tarafta bir kamarada bulana kadar olanları pek açıkça hatırlayamıyorum. Hafızamda iskele tahtasından gemiye taşındığıma ve etrafını kızıl saçların çevirdiği kıpkırmızı, çilli bir yüzün küpeştenin üzerinden bana baktığına dair yarım yamalak, puslu bir anı var. Yine, benimkilerin hemen dibinde, olağanüstü büyüklükte gözleri olan karanlık bir yüzle ilgili bölük pörçük bir izlenimim olduğunu hatırlıyorum; ama bu yüzle bir daha karşılaşıncaya kadar, bunun bir karabasan olduğunu düşünmüştüm. Sanırım dişlerimin arasından bana bir şeyler içirildiğini de hatırlıyorum. Hepsi bu kadar.

2

HİÇBİR YERE GİTMEYEN ADAM

Kendimi içinde bulduğum kamara küçük ve biraz da dağınıktı. Sapsarı saçları, fırça gibi saman sarısı bir bıyığı ve ayrık bir alt dudağı olan gençten bir adam, yanımda oturmuş, bileğimi tutuyordu. Bir dakika kadar hiçbir şey söylemeden birbirimize baktık. Tuhaf bir şekilde ifadesiz, sulu, gri gözleri vardı.

Sonra tam üstümüzden, ortalıkta savrulan demir bir karyolanın sesine benzer bir ses ve bir tür büyük hayvanın hafif, ama sinirli hırıltısı geldi. Aynı anda adam da konuşmaya başladı.

Sorduğu soruyu tekrarlıyordu, “Şimdi nasılsın?”

Sanırım iyi olduğumu söyledim. Oraya nasıl geldiğimi hatırlayamıyordum. Kafamdaki soruyu yüzümden okumuş olmalı, çünkü sesimi çıkarmayı başaracak halde değildim.

“Seni bir sandalda bulduk, açlıktan ölmek üzereydin. Sandalın üzerindeki isim *“Lady Vain”*di, küpeştenin üzerinde de kan lekeleri vardı.” Aynı anda gözüm elime takıldı, o kadar incelmişti ki, darmadağınık kemiklerle dolu pis bir deri kese gibi görünüyordu, o anda sandalda olup bitenleri hatırladım.

“Şundan biraz iç,” dedi ve bana bir kaşık buzlu, kırmızımsı bir şey içirdi.

Tadı kan gibiydi ve kendimi daha güçlü hissetmemi sağladı.

“Şansın varmış,” dedi, “içinde bir tıp adamı bulunan bir gemi tarafından bulundun.” Kelimeleri salyasını tutmaya çalışıyormuş gibi, biraz peltekçe söylüyordu.

Uzun zamandır süren sessizliğim nedeniyle kısık bir sesle, “Ne gemisi bu?” dedim.

“Arica ve Callao’dan küçük bir ticaret gemisi. Başta nereden geldiğini sormak aklıma gelmemişti. Doğuştan aptallarla dolu bir yerden geliyordur sanırım. Ben de bir yolcuyum, Arica’dan bindim. Geminin sahibi olan aptal herif -aynı zamanda kaptan, ismi Davies- sertifikasını mı ne kaybetmiş.

Bilirsin böyle adamları -gemiye bütün o salakça, cehennemlik isimler arasından *Ipecacuanha*[5] ismini bulmuş, gerçi rüzgâr olmadığı zamanlarda denizin ortasında kalakalmışken, gemi gerçekten de ismine yakışır davranıyor ya."

O sırada üstümüzdeki gürültü tekrar başladı, köpek hırıltısına benzeyen bir homurtuyla bir insanın sesi aynı anda duyuluyordu. Sonra bir başka ses, "Allahın belası salak," gibi bir şeyler söyleyip kesildi.

"Neredeyse ölmek üzereydin," dedi benimle konuşan adam. "Çok yaklaşmıştın aslında. Ama şimdi sana bir şeyler verdim. Kolundaki acıyı fark ettin mi? Yaptığım iğneler. Yaklaşık otuz saattir baygın haldeydin."

Yavaş yavaş düşündüm. Birkaç köpeğin kesik kesik havlamaları düşüncelerimi bölüyordu. "Şimdi katı bir şeyler yemem uygun olur mu peki?" diye sordum.

"Bana dua et," dedi. "Koyun eti hâlâ kaynıyor olmalı." "Evet," dedim güvenle, "biraz koyun eti yiyebilirim." "Ama," dedi adam bir an duraksayarak, "biliyorsun, o sandalın içinde neden yalnız olduğunu öğrenmek için can atıyorum." Sanırım gözlerinde belli bir şüphe izi yakalamıştım. "Şu kahrolası ulumalar!"

Birden kamaradan çıktı, ona yanıt olarak anlaşılmaz bir şeyler söylüyormuş gibi gelen biriyle şiddetli bir tartışmaya giriştiğini duydum. Olayın sonucu yumruklaşmayla bitmiş gibi gelmişti, ama bu konuda kulaklarımın beni yanılttığını düşünmüştüm. Sonra köpeklere bağırdı ve tekrar kamaraya döndü.

"Ee?" dedi kapı eşiğinden. "Tam bana olanları anlatmaya başlıyordun."

Ona ismimi, Edward Prendick olduğumu söyledim ve rahatlık içindeki bağımsızlığımın sıkıcılığından kurtulmak için nasıl kendimi doğa tarihine adadığımı anlattım. Bununla ilgilenirmiş gibi göründü. "Ben de kendimce biraz bilimle uğraştım -biyoloji eğitimimi University College'da aldım- solucanların yumurtalıklarını, salyangozların dişli dillerini vesaire çıkarıp duruyorduk. Tanrım! On yıl olmuş. Ama devam edin, devam edin -sandalı anlatın."

Kendimi korkunç derecede dermansız hissettiğim için yeterince özlü cümlelerle anlattığım hikâyemin içtenliğine gerçekten inanmış gibi görünüyordu; ben anlatmayı bitirdiğim zaman konuyu bir an önce tekrar doğa tarihine ve kendi biyoloji çalışmalarına çevirmişti. Beni Tottenham Court Road ve Gower Street hakkında sıkı bir sorgulamadan geçirmeye başlamıştı. "Caplatzi hâlâ gözde mi? Ne dükkandı ama!" Anlaşılan

zamanında çok sıradan bir tıp öğrencisiydi ve kendini tutamayarak müzikhollerden bahsetmeye başlamıştı. Bana birkaç anekdot anlattı.

“Hepsini bıraktım,” dedi “on yıl önce. Ne kadar neşeli zamanlardı! Ama kendimi genç bir budalaya çevirmiştim... yirmi birine gelmeden kendimi tüketip bitirmiştim. Diyebilirim ki, şimdi her şey değişti... Ama şimdi o budalanın aşçılığına bakıp, senin koyun etine ne yaptığını görmeliyim.”

Üstümüzdeki hırıltılar yeniden, öyle aniden ve öyle vahşice bir öfkeyle başladı ki, beni yerimden sıçrattı. “Nedir bu?” diye seslendim arkasından, ama kapı kapanmıştı bile. Elinde haşlanmış koyun etiyle geri geldi ve ben de etin iştah açıcı kokusundan o kadar etkilenmiştim ki, biraz önce beni meraklandıran o hayvanın gürültüsünü unutmuştum.

Yiyip, içip uyumaktan başka bir şey yapmadığım bir günün sonunda, ranzamdan kalkıp, lombozun yanına gidebilecek ve bizimle yarış etmeye çalışan yemyeşil denizi görebilecek kadar iyileşmiştim. Uskunanın rüzgârı arkasına almış olduğunu tahmin ettim. Montgomery -sarı saçlı adamın ismi buydu- tekrar içeri girdiğinde, ben hâlâ lombozun yanında duruyordum, ondan birkaç parça giysi istedim. Benim sandaldayken üzerimde olan giysilerimin denize atılmış olduğunu söyleyerek, kendisine ait branda bezinden bir iki parça şey ödünç verdi. O hayli yapılı ve kollarıyla bacakları da uzunca olduğu için, giysileri benim için biraz genişti.

Kayıtsızca kaptanın kendi kamarasında üçüncü kez kafayı bulduğunu söyledi. Giysileri üstüme geçirirken, ben de ona geminin nereye gittiğine dair sorular sormaya başladım. Geminin Hawaii’ye gittiğini, ama önce onu indireceğini söyledi.

“Nerede?” dedim.

“Bir ada... benim yaşadığım yer. Bildiğim kadarıyla, bir ismi yok.”

Alt dudağı iyice aşağı sarkmış halde bana baktı, öylesine yalvarır gibi, aptalca bakıyordu ki, bir anda sorularımdan kurtulmak istiyor olabileceği aklıma geldi. “Hazırım,” dedim. Beni kamaradan dışarı çıkardı.

3

TUHAF YÜZ

Kaporta merdiveninde bir adam yolumuzu kesmişti. Merdivenlerde, lombar ağzının taraklarının arasından dışarı bakarken, sırtı bize dönüktü. Görebildiğim kadarıyla biçimsiz, kısa boylu, geniş ve hantal yapılı, kambur sırtlı, kıllı bir boynu olan ve kafası omuzlarının arasına gömülmüş bir adamdı bu. Koyu mavi şayaktan yapılmış bir giysisi ve alışılmışın dışında kalın, kaba, siyah saçları vardı. Görünmeyen köpeklerin öfkeyle hırıldadıklarını duyuyordum, adam bir anda hızla geriye doğru çekildi, onu kendimden uzak tutabilmek için uzattığım elime dokundu. Hayvanca bir çabuklukla döndü.

Gözlerimin önünde beliriveren o kapkara yüz, anlatılması mümkün olmayan bir şekilde beni derinden sarsmıştı. Şekli aşırı derecede bozulmuş bir yüzdü bu. Yüzü, belli belirsiz bir hayvan burnunu hatırlatan bir şekilde öne doğru çıkıktı ve o kocaman, yarı açık ağzından asla bir insanın ağzında görmediğim kadar büyük beyaz dişler görünüyordu. Gözlerinin kenarı kan çanağına dönmüştü, sadece sarıya çalan kestanemsi gözbebeklerinin çevresinde incecik bir beyazlık görünüyordu. Yüzü tuhaf bir telaş içinde kıpkırmızı olmuştu.

“Allahın cezası!” dedi Montgomery. “Niye yoldan çekilmiyorsun lanet olasıca?” Kara yüzlü adam tek kelime etmeden yana doğru hareketlendi. İçgüdüsel olarak ona bakmayı bırakmadan, kaporta merdiveninden yukarı çıkmaya devam ettim. Montgomery bir an için merdivenlerin başında kaldı. “Senin burada işin yok, biliyorsun,” dedi kesin bir ses tonuyla. “Senin yerin ilerisi.”

Kara yüzlü adam korkuyla çekildi. “Onlar... beni ileri geçirmiyorlar.” Boğuk bir sesle yavaşça konuşuyordu.

“İleri geçirmiyorlar mı?” dedi Montgomery, tehditkâr bir tonla. “Ama gitmeni ben söylüyorum!” Tam başka bir şeyler daha söylemek üzereydi ki, birden bana baktı ve peşimden merdivenleri çıkmaya başladı. Lombar ağzı yolunun ortasında duraklayıp, o kara yüzlü yaratığın grotesk çirkinliği

karşısında hâlâ anlatılamaz bir şaşkınlık içinde geriye bakmaya başlamıştım. Daha önce hiç böylesine iğrenç ve olağandışı bir yüzle karşılaşmamıştım, yine de -böyle bir çelişkinin anlaşılması mümkünse- aynı anda şu anda beni şaşkınlığa düşüren bu yüz hatları ve ifadesinin aynısı ile daha önce bir şekilde kesinlikle *karşılaşmış olduğuma* dair tuhaf bir his içindeyim. Sonradan bu adamı muhtemelen gemiye alınırken görmüş olduğum aklıma gelmişti, yine de bu düşünce bile benim bu adamı daha önceden tanıyor olduğuma dair şüphelerimi yatıştırmaya yetmemişti. Yine de bir insanın nasıl olup da böylesine tuhaf özellikleri olan bir yüze bir kez bakmış olup, bu olayın gerçekleştiği durumu unutmuş olabileceği gibi bir düşünce de aklımdan geçti.

Montgomery'nin beni izlemek üzere hareketlenmesi beni takılıp kaldığım düşüncelerden kurtarmıştı. Dönüp, küçük uskunanın dümdüz uzanan güvertesinde etrafıma bakındım. Daha önce duymuş olduğum sesler zaten beni o anda gördüklerime hazırlamış sayılırdı. Kesinlikle bu kadar pis bir güverte görmemiştim. Güverte, havuç parçaları, etrafa saçılmış yeşil ot parçaları ve anlatılamaz bir pislikle kaplıydı. Ana direğe zincirlerle bağlanmış, şimdi beni görünce atılıp havlamaya başlayan birkaç korkunç av köpeği vardı, mizana direğinin yanında kocaman bir puma dönüp dolanabileceği bir yer bile sağlamayacak kadar küçük bir demir kafesin içine tıkılmıştı. Daha ileride, sancak tarafındaki küpeştede, içlerinde tavşanlar bulunan birkaç büyük kafes vardı, ön tarafta tek başına bir lama kafesten çok kutuya benzeyen bir şeyin içine sıkışıp kalmıştı. Köpeklerin ağzına deri kayışlarla ağızlıklar takılmıştı. Güvertedeki tek insanoğlu dümenin başındaki zayıf ve sessiz bir denizciydi.

Yamalarla kaplı, pislik içindeki randa yelkenleri rüzgârla dolmuştu ve yukarıya bakınca küçük gemi bütün yelkenlerini açmış gibiydi. Gökyüzü berraktı, güneş batı göğünde gökyüzünün ortasına kadar inmişti; meltemin köpürttüğü uzun dalgalar bizimle yarış ediyordu. Dümencinin yanından geçerek kıç küpeştesine doğru gittik ve suyun geminin kıçının altında köpürüşünü, köpüklerin dümen suyunda salınarak kaybolup gidişini izledik. Döndüm ve geminin boyunca uzanan o tatsız görüntüyü inceledim.

"Okyanusta bir hayvanat bahçesi mi bu?" dedim.

"Öyle görünüyor," dedi Montgomery.

"Bu hayvanlar ne için? Satılık, tuhaf ve değerli mallar mı? Kaptan bunları Güney denizlerinde bir yerlerde satabileceğini mi düşünüyor?"

“Öyle görünüyor, değil mi?” dedi Montgomery, sonra tekrar dümen suyuna bakmaya döndü.

Birden kaporta merdivenindeki lombar ağzından kesik bir havlama ve öfkeden küplere binmiş birinin savurduğu küfürler duyuldu, kara yüzlü, şekilsiz adam aceleyle yukarı fırladı. Onu hemen ardından beyaz kasketli, kızıl saçlı, kocaman bir adam izledi. Kara yüzlü adamı gördüklerinde, şimdiye kadar bana havlamaktan usanmış olan av köpekleri öfkeyle kızıştılar, uluyup, atlayıp zıplayarak zincirlerini çekiştirmeye başladılar. Kara yüzlü adam onların önünde bir an tereddüt etti, bu da kızıl saçlıya onu yakalayıp, kürek kemiklerinin ortasına şiddetli bir yumruk indirecek zamanı kazandırmıştı. Zavallı adam devrilen bir öküz gibi yere düştü ve öfkeyle kızışmış köpeklerin arasında, pisliğin içinde yuvarlanmaya başladı. Talihine köpeklerin ağızlıkları vardı. Kızıl saçlı adam bir coşku çığlığı kopardı ve gördüğüm kadarıyla geri dönüp kaporta merdiveninin lombar kapağından aşağıya inse de, ileri gidip kurbanının üstüne yürüse de ciddi anlamda bir tehlike içindeymişçesine, ayakta sendeleyerek dikildi kaldı.

Daha kızıl saçlı adam görünür görünmez, Montgomery ileri doğru atılmıştı. “Kal orada!” diye bağırdı, azarlayan bir ses tonuyla. Baş kasarada birkaç denizci göründü.

Kara yüzlü adam, tekdüze bir sesle uluyarak köpeklerin ayaklarının altında yuvarlanıyordu. Kimse ona yardım etmeye çalışmadı. Hayvanlar ağızlıklarıyla kara yüzlü adama vurup duruyor, ona işkence etmek için ellerinden geleni yapıyorlardı. Kıvrak, boz renkli bedenleri yere serilip kalmış, hantal bedenin üzerinde hızla oynaşıyorlardı. Ön taraftaki denizciler, bu sanki izlenip takdir edilecek bir spormuşçasına bağırmaya başlamışlardı. Montgomery öfkeyle bağırdı ve uzun adımlarla güverteden aşağı doğru indi, ben de onu izledim.

Bir anda kara yüzlü adam zorlukla ayaklanıp öne doğru sendeledi; gidip, ana çarmıkların yanındaki küpeştenin üzerine yaslandı ve nefes nefese, ateş püsküren gözlerle omzunun üzerinden köpekleri izleyerek orada kaldı. Kızıl saçlı adam tatmin olmuşçasına bir kahkaha attı.

Montgomery, kızıl saçlı adamı dirseğinden tutarak, peltekliğini hafifçe belli eden bir sesle, “Buraya bakın, kaptan,” dedi, “bu işe yaramaz.”

Montgomery’nin arkasında durdum. Kaptan biraz kendine gelip toparlandı ve sarhoş bir adamın sönük ve cansız gözleriyle Montgomery’ye baktı. “Ney’şe yaramaz?” dedi ve bir dakika kadar uykulu gözlerle Montgomery’nin yüzüne baktıktan sonra ekledi, “Allahın cezası kasaplar!”

Ani bir hareketle kolunu kurtardı ve iki başarısız denemeden sonra, üstleri lekelerle kaplı ellerini yan ceplerine sokmayı başardı.

“Bu adam bir yolcu,” dedi Montgomery. “Ellerini onun üzerinden çekmeni tavsiye ederim.”

“Cehenneme git!” dedi kaptan, yüksek sesle. Birden döndü ve yan tarafa doğru sendeledi. “Kendi gemimde ne istersem yaparım,” dedi.

Sanırım Montgomery o sırada bu kaba saba adamın sarhoş olduğunu görüp, orada bırakabilirdi, ama yaptığı şey, biraz daha sararıp, kaptanı küpeşteye kadar izlemek oldu.

“Bana bakın, kaptan,” dedi, “bu adamıma kötü davranılmasını istemiyorum. Gemiye bindiği andan beri eşek şakasından başka bir şey görmedi.”

Bir dakika kadar, kafasındaki alkol dumanları kaptanı konuşmaktan alıkoydu. “Allahın cezası kasaplar!” demekten başka bir şeyi gerekli görmedi.

Montgomery’nin çok asabi olduğunu görebiliyordum, ayrıca bu kavganın bir süredir büyümekte olduğu da görülebiliyordu. “Adam sarhoş,” dedim, belki biraz işgüzarca, “bir şey yapamazsın.”

Montgomery sarkık duran dudağını çirkin bir şekilde büktü. “Her zaman sarhoş. Sence bu, yolcularına saldırmasına bahane olabilir mi?”

“Benim gemim,” diye başladı kaptan, titreyip duran elini kafeslere doğru sallayarak, “temiz bir gemiydi. Şimdi bir bakın!” Gerçekten de temiz olmak dışında her şeye benziyordu. “Tayfalar,” diye devam etti kaptan, “temiz, güvenilir tayfalardı.”

“Hayvanları almayı kabul ettiniz.”

“Keşke senin cehennemlik adanı hiç görmemiş olsaydım. Hangi Allahın belası... öyle bir adaya bu hayvanları götürmek ister? Sonra, senin şu adamın... Anladım, bir zamanlar bir adammış. Delinin teki ve kıç tarafta da işi yok. Lanet olası koca geminin sana ait olduğunu mu sanıyorsun?”

“Senin denizcilerin zavallı yaratığı gemiye bindiği andan itibaren eşek şakalarıyla ezmeye başladılar.”

“İşte tam da öyle... o bir şeytan! Çirkin bir şeytan! Adamlarım ona katlanamıyor. *Ben* de ona katlanamıyorum. Hiçbirimiz ona dayanamıyoruz. Hatta *sen* bile!”

Montgomery döndü. Konuşurken başını sallayarak, “Ne olursa olsun, o adamı rahat *bırakacaksın*,” dedi.

Ama şimdi de kaptan kavga etmek niyetindeydi. Sesini yükseltti. “Bir daha geminin bu ucuna gelirse bağırsaklarını deşerim, emin ol. Allahın belası bağırsaklarını deşerim! *Sen* kim oluyorsun da, *bana* ne yapmam gerektiğini söyleyebiliyorsun? Bana bak, bu geminin kaptanı benim... kaptanı ve sahibi. Burada yasa benim, emin ol... yasa da benim, peygamber de. Ben bir adamla hizmetkârını Arica’dan alıp, sonra geri getirmek, dönerken de birkaç hayvan taşımak üzere pazarlık etmiştim. Pazarlığımızda deli şeytanın tekini taşımak yoktu ya da salak bir kasabı, bir...”

Neyse, Montgomery’ye ne dediğini boş verin. Montgomery’nin bir adım ileri çıktığını görüp, aralarına girdim. “Adam sarhoş,” dedim. Kaptan biraz öncekinden daha da kötü küfürler savurmaya başlamıştı. “Kes sesini,” dedim, sertçe ona dönerek, çünkü Montgomery’nin bembeyaz olmuş yüzünde yaklaşan tehlikenin işaretini görmüştüm. Bunu yaptığım anda da küfür sağanağını kendi üzerime çekmiş oldum.

Yine de, kaptanın sarhoşlukla artan kinine hedef olma pahasına da olsa, nadiren bu kadar yaklaşılacak bir kavgayı önlemeyi başardığım için memnundum. Gerçi sık sık oldukça tuhaf insanlarla karşılaşmıştım ama hiç bu kadar sözcüğün bir adamın ağzından böyle birbiri ardına döküldüğünü duymuş olduğumu sanmıyorum. Her ne kadar yumuşak huylu bir adam olsam da, bazılarına tahammül etmem epey güç olmuştu, ama elbette, kaptana ‘sesini kesmesini’ söylediğimde, sadece denizde bulunmuş bir insan enkazı olduğumu, imkânlarımdan mahrum bulunduğumu ve yol paramın ödenmemiş olduğunu; sadece geminin sahibinin cömertliğine ya da sonucu belli olmayan rastgele bir girişimine dayanarak orada olduğumu unutmuştum. Bunları bana oldukça enerjik bir şekilde hatırlatmıştı, ama ne olursa olsun bir kavgayı önlemeyi başarmıştım.

4

USKUNANIN KÜPEŞTESİNDE

O akşam günbatımından sonra karayı görmüştük ve uskuna vira etmişti. Montgomery gittiği yerin burası olduğunu ima etmişti. Ayrıntıları göremeyecek kadar uzaktı, o anda bana sadece mavimsi yeşil denizin tedirginliğinde, alçakta uzanan soluk mavi bir kara parçası gibi görünmüştü. Neredeyse dimdik sayılabilecek bir çizgi halinde bir duman bulutu adadan göğe yükseliyordu.

Ada ilk görüldüğü anda kaptan güvertede değildi. Öfkesini bana kustuktan sonra sendeleyerek aşağıya inmişti, anladığım kadarıyla kamarasının zemininde uyuyakalmış olmalıydı. İkinci kaptan kumandayı fiilen ele almıştı. Bu, dümenin başında gördüğümüz o sessiz, zayıf adamdı. Montgomery'yle aralarının iyi olmadığı belliydi. İkimize karşı da en ufak bir ilgi göstermiyordu. Akşam yemeğini, benim tarafımdan yapılan birkaç başarısız konuşma girişiminden sonra, asık suratlı bir sessizlik içinde onunla birlikte yedik. Adamların arkadaşıma ve hayvanlarına böyle aşırı derecede soğuk davranmaları da beni çok şaşırtmıştı. Montgomery'nin bu hayvanlarla ne yapmayı amaçladığı ve gittiği yer konusunda çok ketum davrandığını da fark etmiştim ve her iki konuda da merakımın gittikçe arttığını hissettiğim halde, onu zorlamadım.

Yıldızlar gökyüzünü dolduruncaya kadar, kıç güvertesinde kalıp konuşmaya devam ettik. Sarı bir ışıkla aydınlanan baş kasarasından arada sırada gelen birkaç ses ve arada bir de hayvanların kıpırdanmaları dışında gece çok sakindi. Ön ayaklarını birbirine kavuşturarak çömelmiş, pırıl pırıl parlayan gözleriyle bizi izleyen puma, kafesinin köşesinde kapkara bir yığın gibi uzanmıştı. Montgomery ortaya birkaç puro çıkardı.

Eski günleri biraz kederli bir şekilde yad eden bir tonda benimle Londra hakkında konuşmaya başladı, meydana gelen değişiklikler hakkında her türden sorular sordu. Sanki oradaki yaşamını çok seven, ama birdenbire ve geri dönülemez bir şekilde o yaşamdan çekilip alınan bir adam gibi konuşuyordu. Elimden geldiği kadarıyla şundan bundan gevezelik ettim.

Bütün bu süre boyunca bu adamın tuhaflığı kafamda gittikçe daha da şekilleniyordu, konuşurken arkamdaki pusula dolabı fenerinin loş ışığında onun o tuhaf, soluk yüzüne arada bir göz atıyordum. Sonra gittikçe kararan denize, loşluğun içinde gizlenen küçük adasına doğru baktım.

Bana öyle geliyordu ki bu adam, bütün o enginliğin içinden sırf benim hayatımı kurtarmak için çıkıp gelmişti. Yarın bir kenara çekilip, yine benim hayâtımdan çıkıp gidebilirdi. Daha bildik bir ortamda bile olsaydık bunlar beni düşündürürdü. Fakat önce kendi küçük bilinmeyen adasında yaşayan eğitimli bir adamın tuhaflığı dikkati çekiyordu, yanındaki yükünün olağan dışılığı bu durumu ikiye katlıyordu. Kendimi kaptanın sorusunu tekrar ederken buldum: Bu adamın bu hayvanlarla yapmak istediği neydi? Ve bir de, niye ben onlardan ilk kez bahsettiğimde sanki kendisine ait değillermiş gibi davranmıştı? Sonra bir de, özel uşağında beni çok derinden etkileyen tuhaf bir özellik vardı. Bütün bu ayrıntılar bu adamın etrafını gizemli bir havanın bürümesine neden oluyordu. Bütün hayal gücümü ele geçirip, dilimi bağlamışlardı.

Gece yarısına doğru Londra’yla ilgili konuşmalarımız sona ermişti, küpeşteye dayanarak yan yana dikilmiş, dalgın dalgın yıldızların ışığıyla aydınlanan dingin denizi izliyorduk, her birimiz kendi düşüncelerimizle baş başaydık. İnsanı duygulandıran bir ortamdı bu, ben de duyduğum minnettarlığı düşünmeye başladım.

“İzin verirsen söyleyeyim,” dedim bir süre sonra, “sen hayatımı kurtardın.”

“Şans,” diye yanıtladı. “Sadece şans.”

“Ulaşabileceğim birine teşekkür etmeyi tercih ederim.” “Kimseye teşekkür etme. Senin ihtiyacın vardı, ben de nasıl yapacağımı biliyordum, sana iğne yapıp, seni beslemek benim için örnek toplamak kadar kolaydı. Sıkılmıştım ve yapacak bir şeye ihtiyacım vardı. O gün biraz isteksiz olsaydım ya da yüzün hoşuma gitmeseydi, şey... şimdi nerede olacağın ilginç bir soru olurdu!”

Bunlar benim karamsarlığımı biraz yumuşattı. “Yine de...” diye başladım.

“Sadece şans diyorum,” diye kesti sözümü, “insanın hayatındaki her şey gibi. Bunu sadece budalalar göremez. Ben şimdi neden buradayım -uygarlıktan sürülmüş bir adam gibi- Londra’nın sunabileceği bütün hazları yaşayan mutlu bir adam olmak yerine? Sadece on bir yıl önce... sisli bir gecede on dakikalığına aklım başımda olmadığı için.”

Durdu. “Evet?” dedim.

“Hepsi bu.”

İkimiz de tekrar sessizliğe gömüldük. Az sonra gülmeye başladı. “Bu yıldızların ışığında insanın dilini çözen bir şey var. Budalılık yapıyorum, ama yine de sana anlatmak isterim.” “Bana söyleyeceğin her ne ise, onları sadece kendime saklayacağım konusunda bana güvenebilirsin... sorun bu ise.” Tam başlamak üzereydi, sonra kafasını kuşkuyla salladı. “Söyleme” dedim. “Benim için fark etmez. Sonuçta, insanın sırrını açmaması daha iyidir. Ben mahremiyetine saygı gösterirsem, kazancın ufak bir teselliden başka bir şey olmayacak. Göstermezsem de... eh?”

Kararsızca homurdandı. Onu kötü bir durumda bıraktığımı, sırlarını açığa vurmak istediği bir ruh halinde yakaladığımı hissediyordum; gerçeği söylemek gerekirse genç bir tıp öğrencisini Londra’dan uzaklara süren şeyin ne olduğunu öğrenmeye de can atmıyordum. Benim de bir hayal gücüm var. Omuzlarımı silkip, başka bir tarafa döndüm. Kıç küpeştesine yaslanmış sessizce duran, yıldızları izleyen siyah bir karartı vardı. Bu, Montgomery’nin tuhaf uşağıydı. Benim hareketlendiğimi fark edince hızla omzunun üzerinden bir göz attı, sonra tekrar başka tarafa döndü.

Size pek önemli bir şey değilmiş gibi görünebilir belki, ama o anda ani bir darbe yemiş gibi olmuştum. Yakınlarımızdaki tek ışık dümenin yanındaki bir fenerdi. Yaratığın yüzü kısa bir an için geminin arkasının loşluğundan bu ışığa doğru dönmüştü ve bana bakan gözlerin soluk yeşil bir ışıkla parladığını görmüştüm.

O sıralarda, en azından kızılımsı bir ışıltının insan gözleri için olağandışı bir durum olmadığını bilmiyordum. Bu bana apaçık insanlık dışı bir şey gibi görünmüştü. Ateş gibi gözleri olan o siyah karartı bütün yetişkince düşüncelerimi ve duygularımı yıkıp geçmiş ve bir an için çocukluğumun çoktan unutulmuş korkularını hatırlatmıştı. Sonra bu his başladığı gibi sönüp gitti. Karanlıkta biçimsiz bir adam karartısı, pek öyle bir önemi de olmayan bir karartı, kıç küpeştesinden denize doğru sarkmış yıldızların ışığı altında duruyordu sadece, o sırada Montgomery’nin benimle konuştuğunu fark ettim.

“Artık içeri girmeyi düşünüyorum, o halde,” dedi, “bu kadar konuşma sana yettiyse.”

Yanıt olarak pek anlamlı olmayan bir şeyler mırıldandım. Aşağı indik, kamaramın kapısında bana iyi geceler diledi.

O gece çok tatsız rüyalar gördüm. İncelmeye başlayan ay geç çıkmıştı. Kamarama hayalet gibi beyaz ışığı vuruyor ve ranzamın yanındaki tahta döşemelerde uğursuz bir şekil ortaya çıkarıyordu. Sonra av köpekleri uyanıp, uzun uzun havlamaya ve ulumaya başlamışlardı, bu yüzden karmakarışık rüyalar gördüm, şafağın yaklaşmasına kadar bir türlü uyumayı başaramadım.

5

ADAYA İNİŞ

Sabah erken saatlerde -kendime geldiğimden beri ikinci ve denizden kurtarılışımdan beri de sanırım dördüncü sabahtı bu- gürültülü .patırtılı bir dizi düşten, silah sesleri ve bağırıp çağıran kalabalıklarla dolu düşlerden sonra uyandım ve üstümden gelen boğuk bir bağırtının farkına vardım. Gözlerimi ovaladım ve kısa bir süre boyunca nerede olduğumu tam çıkaramadığımdan, bu gürültüyü dinleyerek uzandım. Sonra birden çıplak ayak patırtıları, oradan oraya savrulan ağır eşyaların gürültüleri, şiddetli zincir şangırtıları ve gıcırtıları duyulmaya başladı. Gemi birdenbire dönmeye başlayınca fışırdayan suların sesini duydum; köpüklü, sarımsı yeşil bir dalga, küçük yuvarlak pencerenin önünden uçarak geçti ve pencereyi sular içinde bıraktı. Hemen elbiselerimi giyip güverteye çıktım.

Merdivenden çıktığım sırada kıpkırmızı gökyüzünün önünde -çünkü güneş yeni doğuyordu- kaptanın geniş sırtını, kızıl saçlarını ve onun omzunun üzerinden de mizana direğinin seren randasına yerleştirilmiş bir palanganın ucunda dönüp duran pumayı gördüm. Zavallı hayvan dehşet içinde kalmış gibiydi, küçük kafesinin zeminine çöküp kalmıştı. “Hepsi aşağıya!” diye haykırıyordu kaptan. “Hepsi aşağıya! Yakında bütün bu safra atıklarından temizlenmiş bir gemimiz olacak.”

Yolumun üstünde duruyordu, bu yüzden güverteye çıkabilmek için omzuna hafifçe dokunmak zorunda kaldım. Birden yerinden fırlayarak döndü ve bana bakabilmek için sendeleyerek birkaç adım geriledi. Adamın hâlâ sarhoş olduğunu anlamak için pek de öyle uzman olmak gerekmiyordu.

“Vay be!” dedi aptalca bir ifadeyle; sonra gözlerinde bir ışık yandı, “Baksanıza, bu Mr... Mr.?”

“Prendick,” dedim.

“Prendick’e başlatma!” dedi. “Kes-Sesini... senin ismin bu, Mr. Kes-Sesini.”

Bu kaba saba adama yanıt vermenin anlamı yoktu, ama bundan sonraki hareketini gerçekten beklemiyordum. Montgomery’nin, gemiye yeni çıktığı

anlaşılan, kirli mavi bir fanila giymiş, iri yapılı, gri saçlı bir adamla konuştuğu iskeleye doğru elini uzattı.

“Bu taraftan, Mr. Allahın-Belası-Kes-Sesini! Bu taraftan!” diye kükredi kaptan.

O bağırırken, Montgomery’yle arkadaşı da bize döndüler.

“Ne demek istiyorsunuz?” diye sordum.

“Bu taraftan, Mr. Allahın-Belası-Kes-Sesini... dediğim bu! Aşağıya, Mr. Allahın-Belası-Kes-Sesini... ve hemen! Gemiyi temizliyoruz... Allahın cezası geminin tamamını tertemiz yapıyoruz, sen de iniyorsun!”

Hayretler içinde ona bakakaldım. Sonra bunun tam da benim istediğim şey olduğunu fark ettim. Bu huysuz ayyaşın yanındaki tek yolcu olarak yolculuk etme ümidini kaybetmiş olmanın yas tutulacak bir tarafı yoktu. Montgomery’ye doğru döndüm.

“Sizi alamayız,” dedi Montgomery’nin arkadaşı kısaca.

“Beni alamaz mısınız!” dedim, donakalarak. Şimdiye kadar görmüş olduğum en kararlı ve kesin yüzdü bu.

“Bakın” diye başladım, kaptana dönerek.

“Aşağıya!” dedi kaptan. Bundan sonra bu gemide hayvanlara, yamyamlara ve hayvanlardan da beter olanlara yer yok. Aşağıya iniyorsun, Mr. Kes-Sesini. Seni alamıyorlarsa, denize gidersin. Ama, ne olursa olsun, gidiyorsun... arkadaşlarınla beraber. Bu Allahın cezası adayla işim bitti ebediyen, amin! Yetti artık.”

“Ama, Montgomery,” diye rica edecek oldum.

Montgomery alt dudağını sarkıttı ve bana yardım edebilme konusundaki güçsüzlüğünü göstermek için, başıyla ümitsizce yanındaki gri saçlı adamı işaret etti.

“Seni az sonra göreceğim,” dedi kaptan.

Sonra üç köşeli tuhaf bir tartışma başladı. Sırasıyla üç adamın bir birine bir diğerine rica ediyordum... önce gri saçlı adama adaya inmeme, sonra sarhoş kaptana gemide kalmama izin vermeleri için rica ediyordum. Gemicilere bile bağırarak başvurmaya başlamıştım. Montgomery hiçbir şey söylemiyor, sadece başını sallıyordu. Kaptan durmadan, “Gemiden iniyorsun diyorum,” deyip duruyordu. “Kanun’un Allah belasını versin! Burada kral benim.”

Sonunda tüm gayretimle bir tehdit savurduğum sırada sesimin birden çatlayıverdiğini itiraf etmeliyim. Aniden isterik bir huysuzluk dalgasına

kapıldım, geminin kıçına gittim ve orada kederli, bomboş gözlerle dikilip kaldım.

Bu sırada gemiciler paketleri ve kafeslerindeki hayvanları gemiden indirme işinde hızla ilerliyorlardı. Üstüne dikilmiş iki tane hasır yelkeni olan kocaman bir sandal, uskunanın rüzgâraltı tarafında duruyordu; bütün o tuhaf eşyalardan oluşan karışım bu sandala indiriliyordu. O sırada uskunanın yan tarafı sandalın gövdesini görmemi engellediğinden, paketleri alan adalıların ellerini görememiştim.

Ne Montgomery ne de arkadaşı bana en ufak bir ilgi göstermiyor, sadece eşyaları boşaltan dört beş denizciye yardım edip, onları yönlendirmekle meşgul oluyorlardı. Kaptan ön tarafa gitmiş, yardımcı olmaktan çok işe karışıyordu. Bense bir kedere, bir ümitsizliğe düşüyordum. Orada her şeyin yerine oturmasını beklediğim sırada bir iki kez, içine düştüğüm bu sefil ikileme gülme dürtümü bastıramamıştım. Kahvaltı yapamadığım için kendimi daha da kötü hissediyordum. Açlık ve kan hücrelerinin eksikliği kişinin bütün insanlığını elinden alıveriyor. Kaptanın beni gemiden atmak için kullanacağı yöntem neyse, artık ne ona direnecek, ne de Montgomery ve arkadaşını beni de yanlarına almaya zorlayacak gücümün kaldığını açıkça fark etmiştim. Bu yüzden hiçbir şey yapmadan kaderimi bekledim ve Montgomery'nin mallarının sandala indirilişi sanki ben hiç yokmuşum gibi sürdü gitti.

Bir süre sonra o iş de bitmiş, can havliyle bir boğuşma başlamıştı. Pek zayıf bir direniş gösterebildiğimden, iskele tahtasına doğru sürüklenerek götürülmüştüm. O sırada bile sandalda Montgomery'nin yanındaki adamların esmer yüzlerinin tuhaflığını fark etmiştim, ama artık sandal tamamıyla dolmuş ve hızla gemiden ayrılıp açılmıştı. Altımda gittikçe genişleyen yeşil suyla dolu bir aralık belirmişti, tepetaklak suya düşmemek için bütün gücümle kendimi geriye ittim.

Sandalda kürek çekenler alay edercesine bağrıştılar. Montgomery'nin onlara küfrettiğini duydum; sonra kaptan, ikinci kaptan ve ona yardım eden bir denizci beni güverte boyunca, geminin kıç tarafına doğru hızla çekip götürdüler. *'Lady Vain'*in kurtarma sandalı arkada yedekteydi; yarısına kadar su almıştı, kürekleri ve erzağı yoktu. Sandala inmeyi kabul etmedim ve kendimi boylu boyunca güverteye attım. Sonunda, beni sandala bir iple sallandırdılar (çünkü kıç tarafında merdivenleri yoktu) ve ipi kesip, beni sürüklenmeye bıraktılar.

Yavaşça uskunadan uzaklara sürüklenmeye başladım. Bir tür uyuşukluk içinde bütün ellerin geminin donanımına uzanmasını izledim, sonra yavaşça, ama emin bir şekilde uskuna rüzgâra doğru döndü; rüzgârı yakalamaya başladıklarında yelkenler titreştiler, sonra kabardılar. Geminin rüzgâr yiyen tarafının hızla bana doğru yattığını gördüm, sonra da benim görüş alanımdan çıktı.

Gidişini izlemek için kafamı çevirmedim. Öncelikle, olanlara hiç inanamıyordum. Sersemlemiş halde, boş gözlerle yağ gibi uzanan, boş denize bakarak, sandalın dibine çömelip kalmıştım. Sonra, yarı yarıya ıslanmış olarak tekrar o küçük cehennemime dönmüş olduğumu fark etmiştim; küpeştenin üzerinden arkama baktığımda, kıç küpeştesinin üzerinden eğilmiş, benimle alay eden kızıl saçlı kaptanıyla uskunanın benden uzaklaştığını ve adaya doğru döndüğümde ise büyük sandalın sahile yaklaştıkça küçülmekte olduğunu gördüm.

Birden böylesine yalnız bırakılmamın ne kadar acımasızca olduğunun farkına vardım. Şans eseri o tarafa doğru sürüklenmedikçe elimde karaya ulaşmamı sağlayacak hiçbir şey yoktu. Hatırlamanız gerektiği gibi, sandalda denizin ortasında geçirdiğim günler yüzünden hâlâ zayıftım; midem bomboştu ve güçsüzdüm, yoksa daha cesur olabilirdim. Ama öyle bir haldeydim ki, birden çocukluğumdan beri hiç ağlamadığım gibi hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladım. Gözyaşlarını sel gibi boşanıyordu. Ümitsizlik dolu bir öfkeyle yumruklarımı sandalın dibindeki suya vurdum ve küpeşteyi vahşice tekmelemeye başladım. Tanrı'ya ölmeme izin vermesi için yüksek sesle yakardım.

6

UĞURSUZ GÖRÜNÜMLÜ SANDALCILAR

Ama adalılar, gerçekten de sürüklenmekte olduğumu görerek bana acımışlardı. Adaya doğru yanlamasına yaklaşarak, çok yavaşça doğuya doğru sürükleniyordum; o sırada isterik bir rahatlama duygusuyla, büyük sandalın dönüp, bana doğru gelmeye başladığını gördüm. Sandal tıka basa yüklenmişti ve bana doğru yaklaştıkça, Montgomery'nin beyaz saçlı, geniş omuzlu arkadaşının, köpeklerle sandalın kıç altına sıralanmış birkaç eşya sandığının arasında sıkış tepiş oturduğunu seçmeye başlamıştım. Adam hiç kıpırdamadan ya da konuşmadan gözlerini dikmiş bana bakıyordu. Kara yüzlü ucube de pruvada, pumanın yanında durmuş, aynı şekilde gözlerini bana dikmişti. Bunlardan başka, av köpeklerinin kendilerine vahşice hırladığı, tuhaf, kaba görünüşlü üç adam daha vardı. Dümenin başında olan Montgomery, sandalı bana yanaştırdı ve ayağa kalkarak, hiç yer olmadığından, beni yedeğe almak için sandalımın pruva halatını yakalayıp, diğer sandalın dümen yekesine bağladı.

O zamana kadar isterik halimden kurtulmuştum, yaklaşırken bana seslenişine yeterince cesur bir şekilde yanıt verebildim. Ona sandalın neredeyse batmak üzere olduğunu söyledim, suyu boşaltmam için bana tahta bir çamçak uzattı. Sandallar arasında ip gerildiği anda, arkaya doğru savruldum. Bir süre suyu boşaltmakla uğraştım.

Ancak suyu boşalttıktan sonra -çünkü tahliye sandalındaki su, dalgalar nedeniyle oluşmuştu, sandal tamamıyla sağlamdı- büyük sandaldaki insanlara tekrar bir göz atacak vakit bulabildim.

Beyaz saçlı adamın hâlâ inatla bana bakmakta olduğunu fark ettim, ama bu kez yüzünde, o anda bana aklı karışmış gibi görünmesine neden olan bir ifade vardı. Gözlerimiz karşılaştığında, bakışlarını kaçırarak dizlerinin arasında oturan av köpeklerine baktı. Daha önce anlattığım gibi zarif bir alnı ve biraz sert yüz hatları olan güçlü kuvvetli bir yapısı vardı; ama göz

kapaklarının üstündeki deri genellikle ileri yaşlarda olduğu gibi tuhaf bir şekilde sarkmıştı, kalın dudaklı ağzının köşelerindeki ifade, ona hırçın bir kararlılık havası veriyordu. Montgomery'ye benim duyamayacağım kadar alçak sesle bir şeyler söyledi. Gözlerim ondan ayrılarak, üç adamına doğru yöneldi; gerçekten de tuhaf bir mürettebattılar. Sadece yüzlerini görüyordum, ancak yüzlerinde ne olduğunu bilemediğim, tuhaf bir iğrenme hissiyle midemin kasılmasına yol açan bir şeyler vardı. Israrla onlara bakmayı sürdürdüm, buna yol açanın ne olduğunu göremedim ve o etki geçmedi. Bana Malezyalılara benziyorlarmış gibi gelmişti, ama kolları, bacakları, ellerinin parmaklarına ve ayaklarına kadar uzanan ince, beyaz, pis bir kumaşla tuhaf bir şekilde sarılıp sarmalanmıştı: daha önce böylesine örtünmüş erkek görmemiştim, böyle kadınlar da ancak Doğu'da vardı. Başlarına türban da sarmışlardı, çıkıntılı alt çeneleri, parlak gözleri ve cinlerinkine benzeyen yüzleriyle bu türbanların altından bana kaçamak bakışlar atıyorlardı. Neredeyse atların yelelerine benzeyen dümdüz, kapkara saçları vardı, oturdukları yerden bile, daha önce hiçbir insan ırkında karşılaşmadığım derecede uzun bir boyları varmış gibi görünüyordu. En azından 1.80 olduğunu bildiğim beyaz saçlı adam bile, otururken bu üçünün yanında bir kafa boyu kısa kalıyordu. Sonradan aslında hiçbirinin benden daha uzun olmadıklarını, ama gövdelerinin anormal derecede uzun ve bacaklarının uyluk kısımlarının kısa ve tuhaf bir şekilde bükük olduğunu gördüm. Her neyse, inanılmaz derecede çirkin bir gruptular, kafalarının ardında, ön taraftaki hasır yelkenin altında ise, gözleri karanlıkta parlayan adamın siyah yüzü görünüyordu.

Ben onlara baktığım sırada, bana baktılar, önce biri sonra da diğerleri benim doğrudan bakışlarımdan gözlerini kaçırarak bana tuhaf, sinsi bakışlar atmaya başladılar. Onları rahatsız ediyor olabileceğim aklıma geldi, gözlerimi yaklaşmakta olduğumuz adaya çevirdim.

Büyük bir kısmı kaçınılmaz olarak palmiyelerden oluşan, kalın bir bitki örtüsü ile kaplı alçak bir adaydı bu. Bir noktada incecik bir çizgi halinde beyaz bir buhar bulutu git gide yana doğru kayarak inanılmaz bir yüksekliğe ulaşıyor, sonra da incecik bir kuş tüyü gibi dağılıp gidiyordu. Şimdi iki tarafını da dağlık bir burnun kuşattığı geniş bir körfeze girmiştik. Kumsal soluk gri renkli bir kumla kaplıydı ve dik bir yokuşla, deniz seviyesinden aşağı yukarı altmış yetmiş metre yukarıdaki, üstünü ağaçların ve çalıların düzensiz bir şekilde bürüdüğü bir bayır sırtına doğru açılıyordu. Sırta çıkan yolun ortasında, grimsi bir taştan yapılmış kare şeklinde bir

duvar vardı, sonradan bu duvarın kısmen mercandan, kısmen de süngertaşına benzer bir lavdan inşa edildiğini öğrenecektim. Duvarın arkasında sazdan yapılmış iki çatı görünüyordu.

Denizin kıyısında bir adam bizi bekliyordu. Daha uzaklardayken çok tuhaf görünümlü birtakım başka yaratıkların da koşarak bayırdaki çalılıkların arasına daldığını seçer gibi oldum, ama yaklaştıkça bunları göremez oldum. Kıyıdaki adam, zencilerinkine benzer, kapkara bir yüzü olan orta boylu bir adamdı. Kocaman, neredeyse dudakları yokmuş gibi görünen bir ağzı, olağandışı, çırpı gibi kolları, uzun, ince ayakları ve yay gibi bacakları vardı, yüzündeki sert ifadeyle bizi izleyerek duruyordu. Montgomery ve beyaz saçlı arkadaşı gibi, bir ceket ve mavi jarseden bir pantolon giymişti.

Biz yaklaştıkça bu adam, olabilecek en tuhaf hareketleri yaparak, kumsalda bir oraya bir buraya koşuşturmaya başlamıştı. Montgomery'nin verdiği bir emirle, sandaldaki dört adam ayağa fırladılar, görülmemiş derecede beceriksiz hareketlerle yelkenleri indirdiler. Dümendeki Montgomery sandalı çevirip, bizi kumsala kazılmış ensiz, küçük bir havuza soktu. Sonra da kumsaldaki adam bize doğru aceleyle koştu. Adına havuz desem de, bu havuz ancak gelgitin bu döneminde sandalı içine alabilecek kadar uzun bir hendekten başka bir şey değildi.

Küreklerin kumlara gömüldüğünü duydum, tahliye sandalımın büyük sandalın dümenine çarpmasını elimdeki çamçakla engelledim ve pruva halatını boşaltarak, karaya indim. Örtüler içindeki üç adam, olabilecek en beceriksizce hareketlerle, itişip kakışarak kumsala çıktılar, hemen ardından kumsaldaki adamın da yardımıyla, sandaldaki yükü indirmeye başladılar. Özellikle dikkatimi çeken de, örtüler ve sargılar içindeki üç adamın bacaklarının tuhaf hareketleri olmuştu. Kaskatı değillerdi, ama sanki yanlış yere yapıştırılmışlar gibi tuhaf bir çarpıklıkları vardı. Köpekler hâlâ hırlıyorlardı ve beyaz saçlı adamla birlikte karaya çıkarken, zincirlerini bu adamlara doğru çekiştiriyorlardı.

Bu üç koca adam birbirleriyle gırtlaktan gelen tuhaf seslerle konuşuyorlardı, kumsalda bizi beklemiş olan adam da, sandalın kıçının yanına yığılmış birkaç balyaya el attıkları sırada -anlayabildiğim kadarıyla, yabancı bir dilde- onlarla heyecanlı bir sohbete girişmişti. Daha önce buna benzer bir ses duymuştum, ama nerede olduğunu bilemiyordum. Beyaz saçlı adam yerlerinde durmayan altı tane köpeği zapt etmeye çalışıp köpeklerin gürültüsü arasında duyurabilmek için bağıra bağıra emirler

savurarak dikiliyordu. Dümeni indiren Montgomery diğerleri gibi karaya çıkmıştı ve hepsi birden sandalın yükünü boşaltmaya girişmişlerdi. Uzun zamandır aç olduğum ve güneş çıplak kafama doğrudan vurduğu için, yardım etmeyi öneremeyecek kadar mecalsizdim.

Kısa bir süre sonra beyaz saçlı adam benim varlığımı hatırlar gibi olup yanıma geldi. “Anlaşılan,” dedi, “kahvaltı yapmamışsın.”

Küçük gözleri, çatık kaşlarının altında simsiyah parlıyorlardı. “Bunun için özür dilemeliyim. Şimdi bizim misafirimizsin, seni rahat ettirmeliyiz... gerçi davet edilmedin, biliyorsun.”

Dikkatle yüzüme baktı. “Montgomery’nin dediğine göre okumuş bir adammışsın, Mr. Prendick. Bilim hakkında bir şeyler bildiğini söylüyor. Bunun tam olarak ne anlama geldiğini sorabilir miyim?”

Ona Kraliyet Bilim Koleji’nde birkaç yıl geçirdiğimi ve Huxley’in[6] gözetimi altında birkaç biyoloji araştırması yaptığımı söyledim. Bunu duyunca kaşları biraz kalktı.

“Bu, durumu biraz değiştirir, Mr. Prendick,” dedi biraz daha saygılı bir tavırla. “Gördüğünüz gibi, biz buradakiler de biyoloğuz. Bu bir biyoloji istasyonu... yani bir çeşit.” Gözleri, pumayı küçük tekerlekler üzerinde, duvarın ardındaki avluya doğru çekmekte olan beyazlar içindeki adamlara takıldı. “Ben ve Montgomery, en azından,” diye ekledi. “Ne zaman gidebileceğinizi söyleyemem. Burada bütün yolların dışındayız. Ancak on iki ayda bir filan gemi görürüz.”

Birden yanımdan ayrıldı, adamların yanından geçerek kumsaldan yukarı çıktı, sanırım duvarın arkasına geçmişti. Diğer iki adam Montgomery’nin yanında, küçük tekerlekli bir yük arabasının üstüne, daha küçük paketlerden oluşan bir yığın dikiyorlardı. Lama, tavşan kafesleriyle birlikte hâlâ sandalda duruyordu; av köpekleri hâlâ sandalın oturaklarına bağlıydılar. Eşyaların yığılması bitti, üç adam da yaklaşık bir tonluk yükü pumanın arkasından itmeye başladılar. Hemen ardından Montgomery onların yanından ayrıldı ve yanıma gelerek elini uzattı.

“Memnun oldum,” dedi, “kendi adıma. O kaptan budalanın tekiydi. Başına epey bir iş açabilirdi.”

“Beni kurtaran yine sen oldun,” dedim.

“Duruma göre değişir. Bu adanın Allahın cezası antika bir yer olduğunu göreceksin, inan bana. Yerinde olsam, yaptıklarıma dikkat ederdim. O...” Duraksadı; dudaklarından çıkmak üzere olan şeyi söylemekten vazgeçmiş gibi görünüyordu. “Şu tavşanlar konusunda bana yardım eder misin?” dedi.

Tavşanlarla ilgili işi çok tuhaftı. Ben de onunla birlikte suya girerek, kafeslerden birini kıyıya taşımasına yardım ettim. Kıyıya ulaşır ulaşmaz kafesin kapağını açtı ve kafesi bir ucundan tutup silkeleyerek içindeki hayvanları kumların üzerine boşalttı. Tavşanlar debelenen bir yığın halinde birbirlerinin üstüne düştüler. Montgomery ellerini çırptı, o anda da sanırım on beş yirmi kadar tavşan o kendilerine özgü tarzda, zıplaya zıplaya kumsaldan yukarı kaçıp gittiler.

"Çoğalın ve üreyin, dostlarım," dedi Montgomery. "Adayı tekrar doldurun. Şimdiye kadar burada epeyce et eksikliği çektik."

Ben tavşanların ortadan kayboluşlarını izlerken, beyaz saçlı adam elinde bir brendi şişesi ve birkaç bisküviyle döndü. "Dayanman için bir şeyler, Prendick," dedi, öncekinden daha samimi bir ses tonuyla.

Beyaz saçlı adam, Montgomery'nin yirmi kadar tavşanı daha salıvermesine yardım ederken, hemen bisküvilere gömülmekten başka bir şey yapmadım. Ancak, üç büyük kafes pumayla birlikte eve gitti. Brendiye dokunmadım, çünkü doğduğum günden beri ağzıma bir damla içki koymamıştım.

7

KİLİTLİ KAPI

Okur muhtemelen, öncelikle etrafımdaki her şeyin çok tuhaf olduğunu ve içinde bulunduğum durumun hiç beklenmedik maceralar sonucunda ortaya çıktığını, bu yüzden çevremdeki şu ya da bu şeyin hangisinin daha tuhaf olduğuna dikkat edemediğimi anlayacaktır. Lamanın peşinden kumsaldan yukarı çıkmaya başladım ve beni yakalayıp, taş duvarın içine girmememi isteyen Montgomery tarafından durduruldum. O sırada kafesindeki pumanın ve paketlerden oluşan yığının bu dörtgen avlunun girişi dışına bırakılmış olduklarını fark ettim.

Dönüp baktığımda, sandalın boşaltılmış, tekrar denize sürülüp sonra kıyıya çekilmiş olduğunu ve beyaz saçlı adamın bize doğru yürüdüğünü gördüm. Montgomery'ye seslendi.

"İşte şimdi bu davetsiz misafir sorununu çözmeliyiz. Onu ne yapacağız?"

"Bilimle ilgili bir şeyler biliyor," dedi Montgomery.

"Bu yeni malzemeyle tekrar işe başlamak için sabırsızlanıyorum," dedi gri saçlı adam, başıyla avluyu işaret ederek. Gözleri parlamaya başlamıştı.

"Eminim öylesindir," dedi Montgomery, pek de samimi bir olmayan bir tonla.

"Onu oraya gönderemeyiz, ona yeni bir kulübe yapmak için zaman da ayıramayız. Ve elbette ki henüz ona güvenenleyiz."

"Ellerinizdeyim," dedim. "Oraya" derken ne demek istediği hakkında hiçbir fikrim yoktu.

"Ben de aynı şeyleri düşünüyordum," diye yanıtladı Montgomery. "Benim odam var, kapısı dışa açılan..."

Yaşlı adam Montgomery'ye bakarak hemen, "Oldu," dedi, sonra üçümüz birden avluya doğru yürüdük. "Böyle bir esrar perdesi yarattığım için üzgünüm Mr. Prendick, ama davet edilmediğinizi hatırlamalısınız. Buradaki küçük tesisimizin Mavi Sakal'ın[7] odası türünden birkaç sırrı var.

Aklı başında bir adam için pek korkunç bir şey sayılmaz, ama şu anda sizi tanımadığımız için... ”

“Kesinlikle,” dedim, “Güveninizi boşa çıkarmaya kalkarsam aptallık etmiş olurum.”

Kalın dudaklarını bükerek hafifçe gülümsedi -o da dudaklarını aşağı doğru kıvırarak gülümseyen şu asık yüzlü adamlardandı- ve hoşgörümü onayladığını göstermek için eğilerek selamladı. Avlunun ana kapısını geçtik; demir çerçeveli ve kilitli, ağır bir tahta kapıydı bu; sandalın yükü kapının dışına yığılmıştı; sonra köşede daha önce fark etmediğim küçük bir kapı aralığına geldik. Gri saçlı adam, üstü yağlarla kaplı mavi ceketinin cebinden bir tomar anahtar çıkardı, kapıyı açıp içeri girdi. Anahtarları ve kendisi oradayken bile etrafı özenle kilit altında tutması da bana aynı derecede tuhaf gelmişti.

Onun peşinden içeri girdim ve kendimi gösterişsiz, ama pek rahatsız da sayılmayacak tarzda döşenmiş küçük bir dairede buldum, hafifçe aralık kalmış olan iç taraftaki kapısı, taşla kaplı bir iç avluya açılıyordu. Bu iç kapıyı Montgomery hemen kapadı. Odanın daha karanlıkça olan köşesine bir hamak asılmıştı ve demir bir çubukla kapatılmış küçük, camsız bir pencere de denize bakıyordu.

Gri saçlı adam burasının benim dairem olacağını ve iç kapıyı -“olabilecek kazalardan endişe ettiği için” demişti- öbür taraftan kilitleyeceğini, içerisi ile sınırlandığımı söyledi. Dikkatimi pencerenin önündeki rahat bir şezlonga ve hamağın yanındaki bir rafta sonradan büyük kısmının tıbbi çalışmalarla Latince ve Yunanca klasiklerin -pek rahatlıkla okuyamadığım dillerdi bunlar- nüshaları olduğunu fark ettiğim bir dizi eski kitaba çekti. Sanki iç kapının bir daha açılmasından çekiniyormuş gibi, odadan dış kapıyı kullanarak çıktı.

“Genellikle yemeğimizi burada yeriz,” dedi Montgomery, sonra sanki bir şeyden şüphelenmiş gibi, diğerinin ardından dışarı çıktı. “Moreau!” diye seslendiğini duydum, bu o an için pek dikkatimi çekmemişti sanırım. Sonra raftaki kitapları incelerken, bu birden bilincimin yüzeyine çıkıverdi: Moreau ismini daha önce nerede duymuştum?

Pencerenin önüne oturdum, hâlâ yanımda kalan bisküvileri çıkardım ve müthiş bir iştahla yedim. “Moreau?”

Pencereden bakınca o beyazlar içindeki anlaşılmaz adamlardan birinin, kumsalda bir eşya sandığını sürüklemekte olduğunu gördüm. Sonra bir an pencerenin çerçevesinin ardında kayboldu. Derken arkamdaki kapının

kilidine bir anahtarın sokulduğunu ve kapının kilitlendiğini duydum. Kısa bir süre sonra da kilitli kapının ardından, şimdi kumsaldan getirilmiş olan av köpeklerinin gürültüsünü duydum. Köpekler havlamıyordu, ama tuhaf bir şekilde etrafı koklayıp hırlıyorlardı. Ayaklarının hızlı patırtılarını ve Montgomery'nin onları yatıştırmaya çalışan sesini duyabiliyordum.

Odanın içindekilere bakınca, bu iki adamın böylesine özenli bir gizlilik içinde olmaları beni çok etkilemişti ve bir süre boyunca Moreau isminin anlaşılmaz bir şekilde tanıdık gelmesinin nedenini düşünüp duruyordum, ama insanın hafızası öylesine tuhaf işliyor ki, o anda bu ünlü ismi asıl bağlantısı içinde hatırlayamamıştım. Daha sonra düşüncelerim kumsaldaki o şekilsiz ve beyaz sargılı adamın anlatılması mümkün olmayan acayipliğine yönelmişti. Hiç böyle bir yürüyüş şekli ya da sandığı sürüklerken olduğu gibi böylesine tuhaf hareketler görmemiştim. Gerçi çoğunu, masum vahşilerin o içten bakışından tümüyle farklı bir tavırla, tuhaf bir sinsilikle ara sıra bana bakarken yakalamış olsam da, bu adamların hiçbirinin benimle konuşmamış olduğunu hatırladım.

Hangi dili konuştuklarını merak ettim. Aslında, hepsi de dikkati çekecek derecede ketum görünüyorlardı ve konuştukları zaman da sesleri çok tekinsiz geliyordu. Bu adamların sorunu neydi? Sonra Montgomery'nin o kaba saba uşağını hatırladım.

Tam ben onu düşünürken, içeri girdi. Şimdi beyaz giysiler içindeydi ve içinde biraz kahve ve haşlanmış sebzeler olan küçük bir tepsi taşıyordu. O içeri girip tepsiyi önüme, masanın üstüne bıraktığı sırada irkilerek geri çekilme dürtümü zorlukla bastırıp, nezaketle eğildim.

Sonra hayretle donakaldım. Tel tel, kapkara saçlarının altında kulağını gördüm! Bu görüntü birdenbire yüzümün önünde belirivermişti. Adamın ince kahverengi tüylerle kaplı, sivri kulakları vardı!

"Kahvaltınız, efendüm," dedi. Ona yanıt vermeye çalışmadan yüzüne bakakaldım. Döndü ve omzunun üstünden tuhaf bir ifadeyle bana bakarak kapıya doğru gitti.

Dışarı çıkışını gözlerimle izledim ve tam o sırada, bilinçdışı beyin faaliyetlerinin tuhaf bir oyunu sonucunda, aklımın içinde dalga dalga kabaran bir cümlecik belirdi, "Moreau -Kötülüğü"... öyle miydi? "Moreau-?" Ah! Hafızam bir anda on yıl öncesine dönmüştü. "Moreau dehşeti!" Bu cümle bir an için zihnimde başıboş sürüklendi, sonra onun okuyan insanı korkudan titreten ve tüylerini ürperten kahverengimsi sarı renkli küçük bir broşürün üstüne kırmızı harflerle yazılmış hali gözlerimin

önünde belirdi. Sonra her şeyi bütün açıklığıyla hatırladım. Uzun zamandır unutmuş olduğum broşür ürkütücü bir canlılıkla gözlerimin önüne geldi. O zamanlar henüz bir delikanlıydım, Moreau da sanırım ellisine yakın ünlü ve usta bir fizyologdu, bilim çevrelerinde olağanüstü hayal gücü ve tartışmalardaki kabalığa varan açık sözlülüğü ile tanınıyordu. Bu, o Moreau muydu? Kan nakliyle ilgili çok şaşırtıcı birtakım bilgilerin olduğu bir çalışma yayınlamıştı, ayrıca hastalıkların gelişimi hakkında değerli bir çalışma yapmakta olduğu biliniyordu. Sonra kariyeri birdenbire sona ermişti. İngiltere'den ayrılmak zorunda kalmıştı. Bir gazeteci, sansasyonel fotoğraflar çekmek gibi bir kasıtla, kendini bir laboratuvar asistanı gibi göstererek, Moreau'nun laboratuvarına girmeyi başarmış; ve şok edici bir kazanın yardımıyla -eğer bir kazaysa elbette- yazdığı broşür bir anda dile düşmüştü. Broşürün basıldığı gün, derisi yüzülerek ya da bir yerleri kötürüm bırakılarak, eziyet edilmiş bir köpek Moreau'nun evinden kaçmıştı.

Politik haberlerin fazla olmadığı ve gazetelerin önemsiz haberler yazdığı ölü mevsimdi ve geçici laboratuvar asistanının kuzeni olan ünlü bir editör, tüm ulusun vicdanına seslenmeyi başarmıştı. Bu, kamu vicdanının araştırma yöntemlerine karşı ilk ayaklanışı değildi. Doktor yuhalamalar arasında ülkeden kovuluvermişti. Belki bunu gerçekten hak etmişti; ama yine de araştırmayı birlikte yaptığı arkadaşlarının o pek hafif destekleri ve koca bilim adamları topluluğunun onu yalnız bırakması utanç verici bir şeydi. Ancak deneylerinin bazıları, gazetecinin değerlendirmesine göre, gereksiz derecede gaddarcaydı. Belki araştırmalarını bırakmak karşılığında toplumla barışmayı başarabilirdi, ama anlaşılan o, araştırmacılığın insanın ruhunu ele geçiren büyüsünün etkisi altına girmiş kişilerin çoğunun yapacağı gibi, çalışmalarını bırakmamayı tercih etmişti. Evli değildi ve gerçekten de kendi meraklarının peşinden koşmak dışında düşünmesi gereken bir şey yoktu...

Bu ikisinin aynı adam olması gerektiğine ikna olmuştum. Her şey öyle olduğunu gösteriyordu. Şimdi, pumayı ve diğer eşyalarla birlikte avlunun içine evin arka tarafına getirilmiş olan diğer hayvanları hangi kaderin beklediğini birden anlayıvermiştim ve garip, baygın bir koku, tanıdık bir şeyin buharına benzeyen, şimdiye kadar bilincimin derinliklerinde saklanan bir koku, bir anda öne çıkıp, bütün düşüncelerimin önüne geçmişti. Bu, ameliyathanenin antiseptik kokusuydu.

Duvarın arkasından pumanın hırıltısını duydum ve köpeklerden biri sanki biri ona vurmuş gibi kesik kesik havladı.

Yine de elbette, özellikle başka bir bilim adamı için, hayvanlar üzerinde açımlama[8] yapmanın bu kadar gizlilik gerektirecek, korkunç bir yanı yoktu. Sonra düşüncelerimdeki tuhaf bir sıçramayla Montgomery’nin uşağının sivri kulakları ve karanlıkta parlayan gözleri son derece berrak bir şekilde tekrar gözlerimin önüne geldi. Önümde uzanan yeşil denize baktım, insanı dirilten bir meltemle köpürüyor ve şu son birkaç güne ait tuhaf anıların zihnimde birbirini kovalamasına yol açıyordu.

Bütün bunlar ne demek oluyordu? İssız bir adada duvarların arkasında kilitli bir avlu, adı çıkmış bir hayvan açımlamacısı ve bu sakatlanıp, şekilleri bozulmuş adamlar?...

8

PUMANIN ÇIĞLIKLARI

Montgomery, saat bir civarında içeri girerek şaşkınlık ve şüpheyle arap saçına dönmüş düşüncelerimi böldü. O tuhaf uşağı da, üstünde ekmek, biraz yenilebilir ot ve biraz da başka yiyecekler, küçük bir şişe viski, bir testi su, üç bardak ve bıçak olan bir tepsiyi elinde taşıyarak onun ardından içeri girdi. Gözucuyla bu tuhaf yaratığa baktım, onun da, yuvalarının içinde dönüp duran, acayip gözleriyle beni izlediğini fark ettim. Montgomery öğle yemeğini benimle yiyeceğini söyledi, ama Moreau'nun kafası planladığı bazı çalışmalarla çok meşguldü.

"Moreau!" dedim. "Bu ismi biliyorum."

"Seni Allahın cezası!" dedi Montgomery. "Sana adını söylediğim için ne budalayım! Bunu tahmin etmeliydim. Her neyse, bu sana bizim-gizemlerimiz hakkında bir ipucu verecektir. Viski?"

"Hayır, teşekkürler, ben içki içmem."

"Ben de içmemeyi isterdim. Ama testi kırıldıktan sonra, çocuğu dövsen ne olacak. Buraya gelmeme yol açan o lanet şey buydu işte... bu ve sisli bir gece. O sırada, Moreau beni kurtarmayı teklif ettiğinde, kendimi şanslı saymıştım. Tuhaf şey..."

"Montgomery," dedim birden, dış kapı kapandığı anda, "şu senin adamının kulakları neden sivri?"

"Kahretsin!" dedi, ağzı ilk lokmasıyla dolu. Bir an beni süzdü, sonra benim söylediğimi tekrar etti, "Sivri kulaklar mı?"

"Küçücük uçları var," dedim, mümkün olduğunca sakin kalmaya çalışarak ve boğazımda bir gıcıklanmayla, "kenarlarında da kahverengi ince tüyler var?"

Son derece düşünceli bir ifadeyle viskiyle suya uzandı. "Saçlarının kulaklarını örttüğünü sanıyordum."

"Kulaklarını bana gönderdiğin kahveyi masaya bırakmak için eğildiği sırada gördüm. Ve gözleri de karanlıkta parlıyordu."

Montgomery o zamana kadar sorumun yarattığı şaşkınlıktan kurtulmuştu. İhtiyatlı bir şekilde, peltekliğine değişik bir tat katan belirgin bir vurguyla, “Kulaklarıyla ilgili bir şey olduğundan, onları saklayıp durmasından hep şüphelenmiştim,” dedi. “Neye benziyorlardı?”

Onun bunu bilmezlikten geldiğini tavrından anlamıştım. Yine de, adama onun yalancı olduğunu düşündüğümü söyleyemezdim. “Sivri,” dedim, “biraz küçük ve tüylü... alenen tüylü. Ama adam her şeyiyle şimdiye kadar gördüğüm en tuhaf yaratıklardan biri.”

Arkamızdaki avludan canı yanan bir hayvanın tiz, boğuk çığlığı duyuldu. Çığlığın uzunluğu ve sesinin yüksekliği sahibinin puma olduğunu gösteriyordu. Montgomery’nin irkildiğini gördüm.

“Evet?” dedi.

“O yaratığı nereden buldunuz?”

“Şey... San Francisco’dan. Çirkin bir herif, kabul ediyorum. Biraz kaçık, biliyorsun. Nereden geldiğini hatırlamıyor. Ama ona alıştım artık, bilirsin. İkimiz de alıştık. Onda seni şaşırtan ne?”

“Doğal değil,” dedim. “Onda bir şey var... beni hayalperestin teki sanma, ama yanıma geldiğinde ufacık da olsa, iğrenç bir hisse kapılıyorum, kaslarım geriliyor. Daha çok... şeytan dokunmuş gibi bir his aslında.”

Ben bunu söylediğim anda Montgomery ağzındaki lokmayı çiğnemeyi bıraktı. “Tuhaf,” dedi. “Ben hiç hissetmedim.” Yemeğine kaldığı yerden devam etti. “Hiç aklıma gelmemişti,” dedi, ağzındaki lokmayı çiğnerken. “Uskunanın tayfası... aynı şeyi hissetmiş olmalı... Zavallı yaratığa yapmadıklarını bırakmadılar... Kaptanı gördün?”

Birden puma yeniden uludu, bu kez daha da acılı geliyordu sesi. Montgomery sessizce küfretti. Ben de ona tam kumsaldaki adamlar hakkında sorular sorarak saldırıya geçmeye niyetlenmek üzereydim. Sonra içerdeki zavallı hayvan birden bir dizi kısa, tiz çığlık koyverdi.

“Kumsaldaki adamlarınız,” dedim, “hangi ırktan onlar?” “Mükemmel adamlar, değil mi?” dedi aklı başka yerde, hayvan tiz sesle çığlıklar kopardığı anda kaşlarını çatarak. Daha fazla üstüne gitmedim. Dışarıdan, öncekinden daha da beter bir çığlık geldi. Montgomery donuk gri gözleriyle bana baktı, sonra kendine biraz daha viski koydu. Hayatımı alkol yardımıyla kurtardığını iddia ederek, beni alkol konusunda bir tartışmaya çekmeye çalıştı. Hayatımı ona borçlu olduğum gerçeğini vurgulamaya çalışıyor gibi görünüyordu. Ona ilgisiz yanıtlar vererek konuyu dağıtmaya çalıştım. Kısa süre sonra yemeğimiz bitti ve o sivri kulaklı şekilsiz canavar

artanları topladı, sonra da Montgomery beni tekrar odada yalnız bıraktı. Bütün yemek boyunca üzerinde deney yapılan pumanın sesi, saklamayı beceremediği bir sinirlilik hali yaratmıştı. Sinirlerinin bozuk olduğuna dair tuhaf şeyler anlatmış ve beni alenen gerçekleştirilen bu uygulamayla baş başa bırakıp gitmişti.

Yalnız kaldığımda çığlıklar benim için son derece asap bozucu hale gelmeye başlamıştı, saat öğleden sonrayı geçtikten sonra da gittikçe uzamış ve şiddetleri artmıştı. Başta üzücü geliyorlardı, ama sürekli olarak yinelenmeleri, sonunda tüm dengemi altüst etmişti. Okumakta olduğum Horace kopyasını bir kenara atıp, yumruklarımı sıkmaya, dudaklarımı ısırmaya ve odanın içinde volta atmaya başladım.

Kısa bir süre sonra kulaklarımı parmaklarımla tıkamaya başladım.

Çığlıkların duygularım üzerindeki etkisi git gide büyüyüp, sonunda öylesine şiddetli bir acıya dönüşmüştü ki, artık kapatılmış olduğum o odada buna daha fazla katlanamaz olmuştum. İnsanın uykusunu getiren o sıcakta dışarı çıktım ve ana girişin yanından geçerek -yine kilitliydi, bunu fark etmiştim- duvarın köşesinden döndüm.

Çığlık dışarıda daha da şiddetli duyuluyordu. Sanki dünyadaki bütün acılar bu çığlıkta ses bulmuş gibiydi. Yine de böyle bir acının yan odada çekiliyor olduğunu bilsem ve bu sessiz bir acı olsa, öyle inanıyorum ki -o zamandan beri düşünüyorum bunu- buna çok daha kolayca katlanırdım. Ancak acı, bir ses bulup sinir uçlarımızı titrettiğinde, bizi eline geçiren bu acıma duygusunu hissederiz. Parlak gün ışığına ve insanı yatıştıran deniz meltemiyle dalgalanan ağaçlara rağmen, kareli taşlardan yapılmış duvarın içindeki evden gelen sesleri duyamayacak kadar uzaklaşana dek, bütün dünya, ortalıkta savrulan kara ve kızıl hayallerle titreşen bir karmaşa olmaktan çıkmamıştı.

9

ORMANDAKİ ŞEY

Evin arkasındaki bayırı örten çalılıkların arasından, nereye gittiğime pek dikkat etmeden yürümeye başladım, düz gövdeli ağaçların oluşturduğu kalın örtünün gölgeleri arasından geçtim ve bir süre sonra kendimi bayırın öbür tarafında, dar bir vadi boyunca akan küçük bir dereciğe inerken buldum. Duraklayıp, etrafı dinledim. Geldiğim mesafe ya da aradaki çalılıkların oluşturduğu kütle, avlunun oradan gelebilecek her türlü sesi engelliyordu. Hava sakindi. Sonra duyduğum hışırtıyla birlikte bir tavşan belirdi ve önümden geçip bayır yukarı koşturup gitti. Ne yapacağımı bilemeyip, gölgelerin kıyısına oturdum.

Güzel bir yerdi burası. Dereciğin her iki kıyısı da, pırıl pırıl parlayan sularından üçgen şeklinde bir parçayı görebildiğim bir tek nokta dışında, bereketle dolup taşan bitkilerle örtülmüştü. Bana uzak olan tarafta, mavimsi bir pus tabakasının arasından, birbirine girmiş ağaçlardan ve uzun asmalardan oluşan bir bitki örtüsü ve bunların üstünde de yine gökyüzünün pırıl pırıl mavisini görüyordum. Şurada burada kırmızı ya da beyaz bir leke diğer bitkilerin üzerinde uzanan bir takım üstbitken[9] bitkilerin çiçek açmaya başladıklarını gösteriyordu. Bir süre kendimi hayranlıkla bu manzarayı izlemeye bıraktım, sonra Montgomery'nin adamının tuhaf özellikleri yine zihnimin içinde dönüp durmaya başladı. Ama hava uzun uzun düşünülemeyecek kadar sıcaktı, bir süre sonra üstümü uyku ile uyanıklık arası durgun bir hal kapladı.

Bu durumdan beni, tam olarak ne kadar olduğunu bilemediğim bir süre sonra, dereciğin öbür tarafındaki yeşilliklerin arasından gelen bir hışırtı uyandırdı. Bir an eğreltiotlarının ve sazların rüzgârda dalgalanan tepelerinin dışında bir şey göremedim. Sonra dereciğin kıyısında birden bir Şey belirdi-başta bunun ne olduğunu tam ayrımsayamamıştım. Kafasını suya doğru eğip içmeye başladı. Sonra bunun, bir hayvan gibi dört ayak üstünde duran bir adam olduğunu gördüm.

Mavimsi bir giysi giymişti, bakır renkli bir teni ve siyah saçları vardı. Anlaşılan bu acayip çirkinlik, adalıların değişmez bir özelliğiydi. Suyu içerken, dudaklarıyla emerken çıkardığı sesi duyabiliyordum.

Onu daha iyi görebilmek için öne doğru eğildim, o sırada elimin yerinden kopardığı bir lav parçası, pıtırtılarla bayır aşağı indi. Suçlu bir ifadeyle yukarı baktı, gözleri benimkilerle karşılaştı. Hemen ayaklandı ve o biçimsiz eliyle ağzını silerek, bana bakmaya koyuldu. Bacakları bütün bedeninin yarısı boyunda değildi. Böylece, birbirimize çekingen çekingen bakarak, belki bir dakika kadar kaldık. Sonra, bir iki kere arkasına bakmak için duraklayarak, sağ tarafımdaki çalıların arasından sıvıştı, eğreltiotu yapraklarının hışırtılarının uzaklarda gittikçe zayıfladığını ve sönüp gittiğini duydum. O ortadan kaybolduktan çok sonra bile, oturduğum yerde kaçtığı tarafa bakarak kalakalmıştım. O uyuşuk sükûnetim kaybolup gitmişti.

Arkamdan gelen bir gürültüyle irkildim ve hemen o tarafa döndüğümde bayır yukarı kaybolup giden bir tavşanın zıplayan beyaz kuyruğunu gördüm. Hemen ayağa fırladım.

O acayip, yarı hayvansı yaratıkla karşılaşmam bu öğleden sonranın durgunluğunu benim için fazla kalabalıklaştırmıştı. Biraz sinirlice etrafıma bakındım ve silahsız oluşuma hayıflandım. Sonra biraz önce gördüğüm adamın mavimsi bir giysi içinde olduğunu ve bir vahşinin olması gerektiği gibi çıplak olmadığını düşündüm, bu gerçekten yola çıkarak da sonuçta bu adamın muhtemelen uysal biri olduğuna, görünüşüdeki vahşiliğin onun yanlış anlaşılmasına neden olduğuna kendi kendimi ikna etmeye çalıştım.

Yine de gördüğüm şey beni çok rahatsız etmişti. Bayır boyunca sola doğru yürümeye başladım, kafamı sağa sola çevirerek ve ağaçların düz gövdelerinin arasından şurayı burayı gözetleyerek yürüdüm. Niye bir adam dört ayak üstüne çöksün ve suyu eğilerek içsindi ki? O sırada yine bir hayvanın inlediğini duydum ve bunun puma olması gerektiğini düşünerek, döndüm; sesin geldiği tarafın tam tersi yönde yürümeye başladım. Bu beni, üstünden atlayıp geçtiğim ve yoluma, yukarıdaki çalılıklara doğru devam ettiğim dereye doğru götürdü.

Toprağın üzerinde gördüğüm parlak kırmızı, kocaman bir lekeyle irkildim, yanına tırmandığımda ise bunun yapraksı likenler gibi buruşuk dalları olan, ama dokunulduğu anda eriyivererek yapışkan bir şeye dönüşen tuhaf bir mantar olduğunu keşfettim. Sonra da bir yerde, çok gelişmiş eğrelti otlarının gölgesi altında pek hoş olmayan bir şeyle karşılaştım... üzeri kaynaşan sineklerle dolu, ama hâlâ sıcak vaziyette, kafası koparılmış

bir tavşan gövdesiydi bu. Etrafa saçılmış kanları gördüğüm anda korkudan donakaldım. İşte, adanın misafirlerinin en azından biri paramparça edilmişti!

Etrafta başka bir şiddet izi yoktu. Bir şey onu birdenbire kapıp yakalamış ve öldürmüş gibi görünüyordu. Deredeki o adamın insandan başka bir şeye benzeyen yüzünü gördüğüm andan beri aklımı meşgul eden o belirsiz dehşet duygusu, orada dikildiğim süre içinde giderek açıklık kazanmaya başlamıştı. Bu tanımadığım insanlar arasında yaptığım keşif gezisinin cüretkârlığını anlamaya başlamıştım. Etrafımdaki çalılıklar hayal gücümle şekil değiştirmeye başlamışlardı. Her gölge, gölgeden başka bir şeye, bir pusuya; duyduğum her hışırtı, bir tehdide dönüşmeye başlamıştı. Görünmeyen şeyler beni izliyormuş gibiydi.

Kumsaldaki avlunun bulunduğu yere dönmeye karar verdim. Birden döndüm ve yeniden açıklık bir alana çıkabilme arzusuyla, kendimi şiddetle -hatta belki de biraz çılgınca- çalıların üzerine attım.

Tam bir açıklık alana çıkmak üzereyken son anda durmayı başarabildim. Bu, bir ağacın düşmesiyle ormanda oluşmuş bir açıklığa benziyordu; ağaçların fideleri çoktan boş alan mücadelesi vermeye başlamışlardı ve ileride ağaç gövdelerinden, sarmaşıklardan, mantar lekelerinden ve çiçeklerden oluşan o yoğun bitki örtüsü yeniden kapanıyordu. Önümde, yıkılmış kocaman bir ağacın mantarlı kalıntılarının üzerinde hep birlikte çömelmiş ve benim gelişimi halen fark etmemiş, üç acayip insan karartısı vardı.

Bir tanesi besbelli kadındı, diğer ikisiyse erkek. Gövdelerinin orta kısmına sardıkları kızıl bir kumaş parçası dışında çıplaktılar, tenleri ise daha önce hiçbir vahşide görmediğim donuk, pembemsi gri bir renkteydi. Tombul ve çenesiz, kaba yüzleri vardı, alınları geriye doğru basıktı ve kafalarının üstünde bir tutam, tüye benzeyen saç vardı. Hiç böyle hayvana benzeyen yaratıklar görmemiştim.

Konuşuyorlardı, ya da en azından adamlardan biri diğerlerine bir şeyler anlatıyordu ve üçü birden yaklaşırken çıkardığım hışırtılara dikkatle kulak kesilmişlerdi. Kafalarını ve omuzlarını o tarafa bu tarafa çevirip duruyorlardı. Konuşan adamın kelimeleri anlaşılmaz ve kırık dökük geliyordu ve onları açık seçik duyabiliyor olsam da, ne söylediğini ayırt edemiyordum. Bana ezberden karmaşık bir şeyler okuyormuş gibi geliyordu. Biraz sonra telaffuzu daha da tiz bir hale geldi ve kollarını açarak ayağa kalktı.

O anda diğerleri de ayağa kalktılar, kollarını açarak ve bedenlerini okudukları nağmenin ritmine uygun bir şekilde sallayarak, uyum içinde hızlı hızlı anlaşılmaz bir şeyler söylemeye başladılar. Bacaklarının anormal derecede kısa, ayaklarının uzun ve biçimsiz olduğunu fark ettim. Üçü birden ayaklarını kaldırıp, yere vurarak ve kollarını sallayarak bir daire içinde dönmeye başladılar; bir ritim içinde tekrar tekrar söyleyip durdukları şeye bir tür melodi karışmıştı ve bir de nakarat vardı. “Aloola,” ya da “Balloola” gibi bir şeydi. Gözleri kıvılcımlar saçmaya ve o çirkin yüzleri tuhaf bir haz ifadesiyle parlamaya başlamıştı. Dudakları olmayan ağızlarının kenarından salyaları akıyordu.

Bu acayip ve anlaşılmaz hareketleri izlerken, birden üzerimde kesin bir yabancılık, ama gene de tuhaf bir aşinalık gibi rahatsız edici ve çelişkili izlenim bırakan şeyin ne olduğunu ilk kez anladım. Bu gizemli ayine kapılan üç yaratık şekil olarak insandılar, ama üzerlerinde tanıdık bir hayvana ait son derece tuhaf bir hava sezilen insanlardılar. Bu yaratıklardan her birinin, insana benzeyen şekillerine, üstlerindeki paçavralara ve bedenlerinin kaba bir şekilde insanı andırmasına rağmen, içlerine işleyen, hareketlerine, yüzlerinin ifadesine, tüm varlıklarına hakim olan bir şey vardı, artık inkâr edemeyeceğim bir şekilde domuzu andıran bir şey, domuzca bir damga, o hayvanı andıran apaçık bir iz vardı.

Bu inanılması güç durumu idrak etmenin şaşkınlığıyla donup kalmıştım, sonra da en korkutucu sorular kafama üşüşmeye başladı. Yaratıklar havada sıçramaya başlamıştı, önce biri sonra da diğerleri, haykırıp domuz gibi hırlıyorlardı. Sonra biri kaydı, bir an için dört ayak üzerine düştü, hemen ardından tekrar kalktı. Fakat bu canavarların gerçekten de hayvan olduklarını gösteren o anlık görüntü bana yetmişti.

Mümkün olduğunca sessiz geri döndüm, sonra bir dal çatırdadığında ya da bir yaprak hışırdadığında, fark edilme korkusuyla kaskatı kesilerek, çalıların arasına seğirttim. Biraz daha cesaret kazanıp, daha rahat hareket edinceye kadar hayli zaman geçti.

O andaki tek düşüncem bu pis yaratıklardan uzaklaşmaktı ve ağaçların arasından geçen belli belirsiz bir keçiyoluna çıktığımı fark etmemiştim. Sonra ormanın içindeki küçük bir açıklıktan geçerken, pek hoş olmayan bir irkilmeyle ağaçların arasında, benden otuz metre kadar uzakta, sessiz adımlarla benimle aynı tarafa doğru yürüyen iki biçimsiz bacak gördüm. Kafası ve bedeninin üst kısmı bir sarmaşık yığınının arkasında gizlenmişti. Yaratığın beni görmemiş olduğunu umarak, birden durdum. Ayaklar da

benimle beraber durdu. Sinirlerim o kadar bozulmuştu ki, bir anda içimi kaplayan paldır küldür kaçma dürtüsünü zar zor bastırabildim.

Sonra dikkatlice bakınca, bütün o karmakarışık sarmaşık ağlarının arasından, su içerken gördüğüm yaratığın kafasını ve bedenini ayırt etmeyi başardım. Başını çevirdi. Ağaçların gölgeleri arasından bana baktığı sırada gözlerinde çakan yarı fosforlu zümrüt yeşili ışık, başını çevirdiği anda kayboldu. Bir an hareketsiz kaldı, sonra sessiz adımlarla o karmakarışık yeşilliğin içinde koşmaya başladı. Bir an sonra birkaç çalının arkasında kaybolmuştu. Onu göremiyordum, ama durmuş ve yine beni izlemekte olduğunu hissedebiliyordum.

Tanrı aşkına neydi bu- insan mı, hayvan mı? Benden ne istiyordu? Silahım yoktu, bir sopam bile yoktu. Kaçmaya çalışmak delilik olurdu. Ne olursa olsun, bu şeyin, her neyse artık, bana saldıracak cesareti yoktu. Dişlerimi sıkarak, onun olduğu yere doğru yürümeye başladım. Omurgamın ürpermesine neden olan korkumu fark etmesini istemiyordum. Arap saçı gibi birbirine girmiş, beyaz çiçekli uzun çalılardan oluşan bir çalılığın arasından ilerledim, yirmi adım kadar ileride onu gördüm, omzunun üstünden bana bakıyordu, tereddüt içindeydi. Kararlı bir şekilde gözlerinin içine bakarak bir iki adım attım.

"Kimsin sen?" dedim.

Bakışıma karşılık vermeye çalıştı. Sonra "Hayır!" dedi birden ve dönüp çalılıkların arasından uzaklaşmaya başladı. Sonra dönüp, tekrar bana baktı. Gözleri ağaçların altındaki alacakaranlıkta pırıl pırıl parladı.

Yüreğim ağzıma gelmişti, ama tek şansım tehlikeyle yüzleşmekti, hiç duraksamadan ona doğru yürüdüm. Tekrar döndü ve alacakaranlığın içinde kayboldu. Bir kere daha gözlerinin parıltısını yakaladığımı zannettim, hepsi de buydu.

O an ilk kez saatin ilerlemesinin beni nasıl etkileyeceğinin farkına vardım. Güneş birkaç dakika önce batmıştı, tropikal kuşağın hızlı bastıran akşam karanlığı şimdiden doğudaki gökyüzünü kaplamaya başlamıştı, gecenin öncülerinden bir güve başımın yanında sessizce uçmaya başlamıştı. Geceyi bu gizemli ormanın bilmediğim tehlikeleri arasında geçimeyeceksem, avlunun oraya dönmekte acele etmeliydim.

İçinde acıların kol gezdiği o barınağa dönme fikri hiç de kabul edilebilir bir düşünce sayılmazdı, ama açıklıkta karanlıkla ve karanlığın içinde bulunabilecek bütün o şeylerle baş başa kalma düşüncesi ondan daha beterdi. O tuhaf yaratığı yutan mavi gölgelere son kez göz attım, sonra

geldiğim yönün o taraf olduğuna karar vererek, yolumu bayır aşağı, dereciğe doğru çevirdim.

Tüm bu şeylerden kafam karışmış halde sabırsızlıkla hızlı hızlı yürüyordum, bir süre sonra kendimi deniz seviyesinde bir noktada, etrafa saçılmış tek tek ağaçların arasında buldum. Günbatımının kızıllığından sonra gelen renksiz berraklık gittikçe kararıyor, mavi gökyüzü git gide koyulaşıyordu, minik yıldızlar zayıflayan ışığın içinde tek tek ortaya çıkıyorlar; gün ışığında puslu bir maviye bürünen ağaçlar arasındaki boşluklar, ilerideki bitkiler arasındaki aralıklar gittikçe kararıp, gizemli bir havaya bürünüyorlardı.

Yoluma devam ettim. Renkler dünyadan silinmişti. Ağaçların tepeleri masmavi, aydınlık gökyüzünün altında mürekkep gibi kapkara siluetler halinde yükseliyor, onların altında kalan her şey de tek bir şekilsiz karanlık içinde eriyip kayboluyordu. Bir süre sonra ağaçların gövdeleri incelmiş ve altlarındaki çalılıklar iyice bollaşmıştı. Sonra beyaz kumlarla kaplı ıssız bir alandan, daha sonra da tekrar birbirine girmiş çalılıklarla kaplı geniş bir bölgeden geçtim.

Sağ tarafımdan gelir gibi olan belli belirsiz bir hışırtı bana işkence etmeye başlamıştı. Başta bunun sadece bir kuruntu olduğunu düşünmüştüm, çünkü ne zaman dursam, ağaçların tepelerindeki akşam melteminin sesi dışında hiçbir ses duyamıyordum. Ama ne zaman yeniden hızla yürümeye başlasam, ayak seslerimin yankısını duyuyordum.

Daha çok açıklık alanlardan geçmeye ve arada bir ani hareketlerle, fark ettirmeden bana yaklaşmak isteyen o şeyi, eğer varsa, şaşırtmaya çalışarak, çalılıkların altından uzaklaştım. Hiçbir şey göremiyordum, ama yine de etrafta başka bir varlığın bulunduğuna dair hislerim gittikçe artıyordu. Adımlarımı hızlandırdım, bir süre sonra da hafif bir bayırın önüne geldim, tırmandım ve birdenbire dönerek, gözlerimi hiç ayırmadan karşı tarafa doğru baktım. Karşı taraf, kararmakta olan gökyüzünün önünde kapkara ve açık seçik gözlerimin önünde belirdi.

Ve kısa bir süre sonra şekilsiz, hantal bir gövde bir an için ufuk çizgisinin önünde belirip tekrar kayboldu. Artık o esmer yüzlü düşmanımın bir kez daha beni izlemeye başlamış olduğundan emindim, üstelik pek hoş olmayan başka bir şeyin daha farkına varmıştım, yolumu kaybetmiştim.

Bir süre boyunca aklım umutsuzlukla karışmış bir halde, peşimde bana sinsice yaklaşan o Şey'le birlikte hızlı hızlı yürümeye devam ettim. Artık her ne idiyse, o Şey'in ya bana saldıracak cesareti yoktu, ya da beni zayıf

bir anımda yakalamak için bekliyordu. Son derece dikkatli bir şekilde açıklıkta kalmaya devam ediyordum. Arada bir dönüp, etrafı dinliyordum, bir süre sonra da ya peşimdekinin kovalamacayı bıraktığına ya da sadece karmakarışık olan hayal gücümün bir ürünü olduğuna kendimi ikna etmek üzereydim. O sırada denizin sesini duydum. Adımlarımı hızlandırarak neredeyse koşmaya başladım, hemen ardından arka tarafımdan bir tökezleme sesi geldi.

Birden döndüm ve arkamda belli belirsiz seçilen ağaçların olduğu yere baktım. Bir gölge kayıp, bir başkasının içinde kayboluvermiş gibi geldi. Kulak kesilerek dinledim, ama kanın kulaklarımda gürlemesi dışında bir şey duymayı başaramadım. Sinirlerimin bozulmuş olduğunu ve hayal gücümün bana oyun oynamakta olduğunu düşündüm, kararlı bir şekilde denizin sesine doğru döndüm tekrar.

Bir iki dakika sonra ağaçların sayısı daha da azaldı, karanlık sulara doğru uzanan deniz seviyesinde, çıplak bir burna çıktım. Gece sakin ve berraktı, gittikçe kalabalıklaşan yıldızların yansıması sakince kabarıp, inen denizin dalgalarında titreşiyordu. Biraz ileride, çarpık çurpuk bir mercan kayalığının üzerine vuran dalgalar, soluk bir ışıkla parlıyordu. Burçlar ışığının,[10] batıya doğru akşam yıldızının[11] sarı parıltısına karıştığını görebiliyordum. Kıyı benim olduğum taraftan doğuya doğru uzanıyordu, batı tarafındaysa burnun yamacının arkasında kalıyordu. Sonra Moreau’nun kumsalının batıya doğru uzandığını hatırladım.

Arkamdan kırılan ince bir dalın çatırtısı, sonra da bir hışırtı geldi. Arkama döndüm ve karanlıktaki ağaçlara bakarak dikildim. Hiçbir şey göremiyordum- ya da belki de çok fazla şey görüyordum. Loş karanlığın içindeki her karaltının kendine özgü bir uğursuzluğu, tuhaf bir atiklik havası vardı. Böylece bir dakika kadar dikilip kaldım, sonra bir gözümü ağaçlardan ayırmadan, burundan geçmek için batıya doğru döndüm; harekete geçtiğim anda, pusuya yatmış gölgelerden biri de beni izlemek için hareketlendi.

Kalbim hızla atmaya başlamıştı. Bir süre sonra batıya doğru uzanan geniş bir körfezin kumsalı göründü, ben de tekrar durakladım. Sessiz gölge de benden on iki metre kadar geride durdu. Körfezin öbür kıyısında küçük bir noktaya benzeyen bir ışık parıldıyordu, geniş gri kumsal yıldızların ışığının altında belli belirsiz uzanıyordu. O küçük ışıklı nokta belki iki mil kadar ötedeydi. Kumsala ulaşmak için gölgelerin pusuya yattığı ağaçların arasından geçmem ve çalılık bir bayırdan aşağı inmem gerekiyordu.

O Şey'i şimdi daha açık seçik görebiliyordum. Hayvan olamazdı, çünkü ayakta duruyordu. Bunu fark edince konuşmak için ağzımı açtım, ama boğazıma tıkanan bir şeyin sesimi boğduğunu fark ettim. Tekrar deneyerek bağırdım, "Kim var orada?" Yanıt yoktu. O tarafa doğru bir adım attım. Şey hareket etmedi, sadece olduğu yerde büzüldü. O sırada ayağım bir taşa takıldı.

Bu aklıma bir fikir getirdi. Gözlerimi önümdeki karaltıdan ayırmadan, eğildim ve bir kaya parçası aldım, ama hareketimi gördüğü anda Şey bir köpek gibi aniden geri döndü ve aşağıya, daha karanlık kısımlara doğru sıvıştı. O anda okul çocuklarının büyük köpeklere karşı aldıkları önlem aklıma geldi, kaya parçasını mendilime sardım, mendili de bileğime doladım. Uzakta gölgelerin arasından bir şeylerin hareketlendiğini duydum, Şey geri çekiliyormuş gibiydi. Sonra birden gerilmiş sinirlerim boşaldı, düşmanını püskürtmüş ve elinde de böyle bir silahı olan bir adam olarak, deli gibi terleyip titremeye başladım.

Ağaçların ve çalılıkların arasından aşağı inip, burnun yan tarafından kumsala çıkabilmek için cesaretimi toparlayana dek epey bir zaman geçti. Sonunda bir koşu inmeye başladım ve çalılıkların arasından kumlara çıktığım anda da arkamda başka birinin gürültüyle koşturduğunu duydum.

O anda korkudan aklımı tamamen kaybettim ve kumsal boyunca koşmaya başladım. Hemen ardımdan beni izleyen yumuşak ayakların hızlı ayak sesleri duyuluyordu. Deli gibi çığlık atıp iki kat daha hızlı koşmaya başladım. Ben geçtiğim sırada tavşanların üç dört katı büyüklüğünde, silik bir takım karaltılar zıplayıp koşarak kumsaldan çalılıklara doğru hoplayıp kaçtılar. Yaşadığım sürece o kovalamacada yaşadığım dehşeti unutmayacağım. Suyun kıyısında koşuyordum ve arada bir de bana yaklaşmakta olan ayakların suya bastıkları zaman çıkardıkları şapırtıları duyuyordum. O sarı ışık uzaktı, umutsuzca uzak. Etrafımızı saran gece tümüyle karanlık ve sessizdi. Şap, şap, şap diye geliyordu peşimdeki ayak sesleri, gittikçe daha da yaklaşarak. Nefesimin kesilmeye başladığını hissettim, çünkü pek idmanlı sayılmazdım, nefes aldığımda ciğerlerim hırıldamaya başlamıştı, yan tarafıma bıçak batıyormuş gibi hissetmeye başlamıştım. Şey'in ben avluya ulaşmadan çok önce beni yakalayacağını anlamıştım, ümitsizce ve nefes nefese kalmış bir halde geri dönüp, bana doğru geldiği sırada ona vurdum... bütün gücümle vurdum. Ben ona vurduğum anda da taş onu sardığım mendilin içinden fırladı.

Arkama döndüğüm sırada, dört ayak üzerinde koşmakta olan Şey ayakları üzerine kalkmıştı, mendilden fırlayan taş tam sol şakağının üzerine indi. Kafatası gürültüyle çınladı, Hayvan Adam bana tosladı, elleriyle beni itti ve sendeleyerek yanımdan geçip, paldır küldür kumların üzerine düştü, kafası suyun içine gömüldü ve orada hareketsizce yattı kaldı.

O kara gövdeye yaklaşmaya cesaret edemedim. Onu orada, durgun yıldızların altında, üstüne vuran küçük dalgacıklarla öylece bıraktım ve olabildiğince uzağından geçmeye dikkat ederek, tekrar evden gelen sarı ışığa doğru yola koyuldum; az sonra da, başta beni bu gizemli adayı keşfetmeye zorlayan ses, pumanın acıklı iniltisi duyuldu, ancak bu kez üzerimde beni rahatlatan, olumlu bir etkisi oldu. Bunu duyduğum anda, her ne kadar bayılmak üzere ve korkunç derecede bitkin olsam da, bütün gücümü topladım ve ışığa doğru koşmaya başladım. Bir sesin beni çağırdığını duyar gibi olmuştum.

10

ADAMIN ÇIĞLIKLARI

Eve yaklaştığım sırada, ışığın odamın açık kapısından geldiğini gördüm, sonra o turuncu ışıklı dörtgenin yanındaki karanlığın içinden bağıran Montgomery'nin sesini duydum, "Prendick!"

Koşmaya devam ettim. Az sonra Montgomery'nin sesini tekrar duydum. Takatsiz bir "Hey!"le yanıt verdim, kısa bir an sonra zar zor onun yanına tırmanmayı başarmıştım.

"Neredeydin?" dedi, kapıdan gelen ışıkta yüzümü görebilmek için omuzlarımdan tutup bana bakarken. "İkimiz de o kadar meşguldük ki, seni unutup gitmişiz."

Beni odaya götürdü ve şezlonga oturttu. Bir süre için ışık gözlerimi kör etmişti. "Adamızı bize söylemeden keşfe çıkacağını düşünmemiştik," dedi, sonra da, "Korkmaya başlamıştım! Ama... ne... hey!"

Kalan bütün gücüm de çekilip gittiğinden, kafam göğsümün üstüne düşüp kalmıştı. Sanırım bana brendi verebilmesi onu epey memnun etmişti. "Tanrı aşkına," dedim, "şu kapıyı kapat."

"Bizim ucubelerden birkaçı ile tanıştın herhalde, değil mi?" dedi. Kapıyı kilitledi, sonra tekrar bana doğru döndü. Hiçbir soru sormadı, ama biraz daha brendi ve su verdi ve beni bir şeyler yemeye zorladı. Çökmüş haldeydim. Beni uyarmayı unuttuğu hakkında belli belirsiz bir şeyler söyledi ve kısa sorularla evden ne zaman ayrıldığımı ve neler gördüğümü sordu. Ben de ona aynı şekilde, bölük pörçük cümlelerle kısaca yanıt verdim. "Bana bütün bunların ne anlama geldiğini anlatır mısın?" dedim, neredeyse isteriye kapılmak üzereydim.

"O kadar da dehşet verici bir şey değil," dedi. "Ama bu günlük yeterince şey gördün sanırım." Birden puma acıyla dolu tiz bir çığlık kopardı. Çığlığı duyunca kendi kendine, "Bu ada da, kedileriyle birlikte, Gower Street kadar beter yer değilse, kahrolayım," dedi.

"Montgomery," dedim, "peşimdeki o şey neydi? Hayvan mıydı, insan mı?"

“Eğer bu gece iyi uyumazsan,” dedi, “yarın kafanı toplayamayacaksın.”

Önüne geçip dikildim. “Peşimdeki o şey neydi?” diye sordum.

Neyi öğrenmek istediğimi anlamaya çalışarak gözlerime baktı, dudaklarını büktü. Bir dakika önce capcanlı görünen gözleri donuklaşmıştı. “Senin açından bakarsak,” dedi, “sanırım bir cindi.”

Birden üstüme, geldiği gibi çabucak giden yoğun bir sinirlilik hali çöktü. Kendimi tekrar şezlonga attım ve ellerimi alnıma bastırdım. Puma yeniden çığlık atmaya başladı.

Montgomery dolanıp yanıma geldi ve elini omzuma koydu. “Bak Prendick,” dedi, “seni bizim bu aptal adamıza sürüklenmende benim bir suçum yok. Ama şimdi hissettiğin kadar da kötü değil be adam. Sinirlerin çok yıprandı. Bırak da sana uyumana yardım edecek bir şey vereyim. Bu... daha saatlerce sürecek. Şimdi sadece uyumalısın, yoksa sana bir şey söylemem.”

Yanıt vermedim. Başımı eğdim ve ellerimi yüzüme kapadım. Bir süre sonra içinde koyu renkli bir sıvı olan bir ölçekle geri geldi. Ölçeği bana verdi. Hiç direnmeden içtim, o da benim hamağa uzanmama yardım etti.

Uyandığımda gün çoktan doğmuştu. Kısa bir süre üstümdeki tavanı izleyerek, olduğum yerde yattım. Kirişler, gördüğüm kadarıyla, bir geminin kaburgasından çıkarılan kerestelerden yapılmıştı. Sonra kafamı çevirdim ve masanın üzerine benim için hazırlanmış bir yemeğin bırakılmış olduğunu gördüm. Aç olduğumu fark ettim ve hamaktan inmeye hazırlandım, ama hamak büyük bir nezaketle benim niyetimi önceden kestirerek döndü ve beni dört ayak üstünde yere bırakıverdi.

Yerden kalktım ve yemeğin başına oturdum. Başımda bir ağırlık vardı ve başlangıçta önceki gece başıma gelenleri ancak belli belirsiz hatırlayabiliyordum. Sabah meltemi camsız pencereden çok hoş bir şekilde içeri giriyordu ve bu meltemle yemekler o anda hissettiğim hayvanca rahatlık duygusunu daha da arttırıyordu. Az sonra arkamdaki -iç tarafta, avlunun içine bakan- kapı açıldı. Arkama döndüm ve Montgomery’nin yüzünü gördüm. “İyi misin?” dedi. “Korkunç derecede meşgulüm.” Ve kapıyı kapadı. Sonradan onun kapıyı tekrar kilitlemeyi unutmuş olduğunu fark ettim.

Sonra, önceki gece Montgomery’nin yüzündeki ifadeyi hatırladım ve bunu hatırladığım anda da bütün yaşadıklarım yeniden tek tek gözlerimin önüne geldi. Tam o korkuyu yeniden yaşamaya başlamıştım ki, içeriden bir çığlık geldi, ama bu kez bir puma çığlığı değildi.

Ağzıma götürmüş olduğum lokmayı geri bıraktım ve dinlemeye koyuldum. Sabah melteminin fısıltısı dışında hiçbir şey duyulmuyordu. Kulaklarımın beni yanılttığını düşünmeye başlamıştım.

Uzun bir aradan sonra yemeğime kaldığım yerden devam ettim, ama kulaklarım hâlâ tetikteydi. Bir süre sonra çok hafif ve belirsiz başka bir şey daha duydum. Pozisyonumu hiç değiştirmeden donup kalmış gibi durdum. Gerçi hafif ve belirsiz bir sesti, ama bu beni şimdiye kadar duvarın arkasından duyduğum bütün o iğrençliklerden çok daha derinden etkilemişti. Bu kez o belirsiz, boğuk seslerin niteliği hakkında hata yapma olasılığım yoktu, nerden geldikleri konusunda hiç şüphe yoktu. Çünkü bu kez iniltilerin arasına, acı içinde hıçkırıklar ve konuşmalar da karışmıştı. Bu kez bu bir hayvan değildi, işkence gören bir insandı!

Bunu anladığım anda kalktım, odayı üç adımda geçtim, avluya açılan kapının kolunu kavradım ve kapıyı sonuna kadar açtım.

"Prendick, be adam! Dur!" diye bağırdı Montgomery, önümü kesmeye çalışarak. Ürken bir tazı kesik kesik havlayarak hırladı. Kanla dolu bir küvet gördüm, kahverengi ve bazı yerleri de kıpkızıldı ve fenik asidin o tuhaf kokusunu duydum. Sonra ileride açık duran bir kapı aralığından, gölgelerin loş ışığının altında, acı içinde bir çerçeveye bağlanmış, üzeri yaralarla, sargılarla kaplı, kıpkırmızı bir şey gördüm, sonra da bu şeyin önüne geçen yaşlı Moreau'nun, bembeyaz olmuş, dehşet içindeki yüzü belirdi.

Bir an içinde üzeri kıpkırmızı lekelerle kaplı bir elle beni omzumdan yakaladı, beni omzuna alıp, ayaklarımı yerden kesti, sonra da gerisingeri kendi odama yüz üstü fırlatıverdi. Beni sanki küçük bir çocukmuşum gibi kaldırıvermişti. Boylu boyunca odanın zeminine serildim, kapı çarparak kapandı ve Moreau'nun yüzündeki o şiddetli öfkeyi gizledi. Sonra anahtarın kilitte döndüğünü ve Moreau'yu sakinleştirmeye çalışan Montgomery'nin sesini duydum.

"Ömrümü verdiğim çalışmayı mahvetmek!" dediğini duydum Moreau'nun.

"Anlamıyor," dedi Montgomery ve duyamadığım bir şeyler daha.

"Henüz zaman ayıramam," dedi Moreau.

Gerisini duyamadım. Toparlanıp ayağa kalktım ve titreyerek öylece dikilip kaldım, kafamın içi en korkunç kuşkularla karmakarışık olmuştu. Mümkün olabilir mi bu, diye düşünüyordum, burada araştırma yapmak için insanların da organları parçalanıyor olabilir mi? Bu soru kafamda fırtınalar

içindeki bir havada çakan şimşek gibi çaktı ve birden zihnimin içindeki o bulanık dehşet havası açılarak, içinde bulunduğum tehlikeyi bütün canlılığıyla fark etmemi sağladı.

11

İNSAN AVI

Birden, pek de akıllıca olmayan bir kaçma umuduyla, odamın dış kapısının hâlâ açık olduğu aklıma geldi. Şimdi artık Moreau’nun araştırma yapmak için bir insanın organlarını parçaladığına inanmıştım, bundan kesinlikle emindim. İsmini duyduğum andan beri, kafamda adalıların o tuhaf hayvansılıklarıyla onun iğrençlikleri arasında bir bağ kurmaya çalışıyordum ve şimdi artık her şeyi fark ettiğimi düşünüyordum. Kan nakli konusundaki çalışmalarını hatırladım tekrar. Gördüğüm bu yaratıklar, korkunç bir deneyin kurbanları olmuşlardı!

Bu iğrenç heriflerin niyetleri sadece beni olaydan uzak tutmak, o güven verici tavırlarıyla beni aldatmak ve sonra da beni işkenceyle, işkenceden sonra da düşünülebilecek en korkunç indirgemeye uğratarak, ölümden daha korkunç bir kadere sürüklemek, beni kayıp bir ruha, bir hayvana, kendi Comus hengamelerindeki diğer yaratıklara dönüştürmekti. Silah olabilecek bir şey aradım. Hiçbir şey yoktu. Sonra bir anda gelen bir ilhamla şezlongu ters çevirdim, ayağımı şezlongun yan tarafına bastırdım ve kenarındaki kolları koparıp aldım. Şans eseri tahtayla birlikte çivilerin biri de geldi ve ucundan çıkan bu çivi, başka türlü çok sıradan bir silah olabilecek tahtaya, birazcık tehlikeli bir hava kattı. Dışarıdan bir ayak sesi duydum, hiç zaman kaybetmeden kapıyı açtım ve Montgomery’nin sadece bir metre kadar mesafede olduğunu gördüm. Dış kapıyı kilitlemek için gelmişti.

Çivili sopamı kaldırdım ve ona doğru savurdum, ama o geriye doğru sıçradı. Bir an durakladım, sonra arkama dönüp evin köşesinden saparak kaçmaya başladım. “Prendick, be adam!” diye şaşkınlıkla bağırdığını duydum, “budalalık yapma, be adam!”

Bir dakika daha geç kalsaydım, diye düşünüyordum, beni içeri kilitlemiş olacaktı, ben de hastanedeki bir tavşan gibi kaderimi bekliyor olacaktım. O da köşenin ardında belirmiş olmalıydı, çünkü “Prendick!” diye bağırdığını duyuyordum. Sonra peşimden koşmaya başladı, koşarken de bir şeyler bağırıyordu.

Bu kez körlemesine koşarak, daha önceki keşif seferimin dikine bir doğrultuda, kuzeydoğuya doğru yönelmiştim. Daha önce kumsaldan yukarı doğru paldır küldür koşarken olduğu gibi, bir kez daha, omzumun üstünde geriye doğru baktım ve uşağının da yanında olduğunu gördüm. Bayır yukarı deli gibi koştum, tepeyi geçtim, sonra doğuya dönerek her iki tarafı da ormanlarla kaplı kayalık bir vadi boyunca belki bir mil kadar koştum, göğsüm kabarıp iniyor, kalbim sanki kulaklarımda davul çalıyordu; sonra ne Montgomery ne adamına ait bir ses duyduğumdan ve tükenmek üzere olduğumdan, keskin bir dönüş yaparak, kumsal olduğunu düşündüğüm tarafa doğru daha da hızlandım ve orada bir kamışlığın altına sığınarak uzanıp kaldım.

Orada epeyce bir süre kaldım, hareket etmeye korkuyordum, aslında bir hareket planı bile yapamayacak kadar korkuyordum. Etrafımı saran vahşi manzara güneşin altında sakince uzanıyordu ve çevremdeki tek ses, beni keşfetmiş olan birkaç küçük sivrisineğin tiz vızıltısıydı. Bir süre sonra uyuşuk bir nefes sesinin farkına vardım, denizin kumsala vururken çıkardığı uğultuydu bu.

Bir saat kadar sonra, kuzeyde, uzaklarda, Montgomery'nin ismimi bağırdığını duydum. Bu beni hareket planımı belirlemeye yöneltti. Anlayabildiğim kadarıyla, bu adada sadece bu iki açımlamacı ve onların hayvana dönüştürdükleri kurbanları vardı. Gerekirse bu kurbanları da bana karşı kullanabilirlerdi. Hem Moreau'nun hem de Montgomery'nin yanlarında tabancaları olduğunu biliyordum, bense ucundaki küçük çivisiyle çam ağacından dayanıksız bir sopa dışında, silahsızdım.

Böylece yiyecek içecek bir şeyler bulmayı düşünmeye başlayıncaya kadar orada yattım, bu düşünce aklıma geldiğinde de içinde bulunduğum durumun gerçekten ne kadar ümitsiz olduğunu kavradım. Yiyecek bir şeyler bulma konusunda hiçbir bilgim yoktu. Yanı başımda olabilecek herhangi bir kök ya da meyveyle dolu bir yeri keşfedemeyecek kadar botanikten habersizdim; adadaki birkaç tavşana tuzak kurmamı sağlayacak araçlardan da yoksundum. Bu konunun üstünde düşündükçe, durumum gittikçe karanlığa gömülüyordu. Sonunda, bulunduğum durumun ümitsizliği içinde, aklım karşılaşmış olduğum Hayvan Adamlara kaydı. Onlar hakkında hatırladığım şeylerden bir ümit ışığı yakalamaya çalıştım. Gördüklerimin her birini tek tek hatırlayarak, hafızamdan bana yardımcı olabilecek bir kehanet ışığı çıkarmaya çalıştım.

Sonra birden bir av köpeğinin uluduğunu duydum ve o anda yepyeni bir tehlikenin farkına vardım. Pek düşünmedim, yoksa o sırada beni yakalayabilirlerdi, ama çivili sopamı kaptığım gibi, saklandığım yerden çıkarak doğruca denizin sesinin geldiği tarafa doğru koştum. Dikenleri çakı gibi kesen bitkilerle dolu bir yerden geçtiğimi hatırlıyorum. Üzerimden kanlar akarak ve yırtık giysilerle, kuzeye doğru açılan upuzun bir körfezin diline çıktım. Bir an bile duraksamadan suya doğru atıldım, körfezin sularının içinde yukarı tarafa yürümeye başladım, bir süre sonra kendimi diz boyu küçük bir akıntının içinde buldum. Sonunda batı kıyısına çıktım ve kalbim gümbür gümbür atarak, olacakları beklemek üzere karmakarışık bir eğreltiotu kümesinin içine daldım. Köpeğin -sadece bir köpek vardı- yaklaştığını ve dikenlere rastladığında da kesik kesik havladığını duydum. Sonra artık hiçbir şey duyulmamaya başladı, bir süre sonra da kaçmayı başardığımı düşünmeye başlamıştım.

Dakikalar geçti, sessizlik uzadıkça uzadı ve sonunda güvenlik içinde geçirdiğim bir saatin ardından cesaretimi yeniden toplamaya başladım.

O andan sonra, artık ne çok korkmuş ne de çok sefil bir haldeydim. Çünkü, az önceki dehşet ve ümitsizlik sınırını geçmiştim. Artık hayatımın fiilen sona ermiş olduğunu hissetmeye başlamıştım ve bu inanç da beni her şeye cesaret edebileceğim bir noktaya taşımıştı. Hatta Moreau'yla yüz yüze karşılaşmak gibi belirgin bir isteğim bile vardı. Ve suyun içinde yürümeye başladığım sırada, beni eğer o işkenceden kaçmam için tek bir yolum kalacak derecede zorlarlarsa, intihar etmeme engel olamayacaklarını da düşündüğümü hatırlıyorum. O sırada neredeyse intihar etmeye niyetliydim, ama bütün bu maceranın sonunu görmek gibi tuhaf bir istek, kendime dair duyduğum garip, kişisel olmayan, şaşırtıcı bir ilgi beni bundan alıkoymuştu. O bitkilerin dikenleri yüzünden acıyla yanan kollarımı ve bacaklarımı açarak gerindim ve çevremdeki ağaçlara baktım; gözlerim aniden, etrafındaki yeşil yaprakların arasından sanki birdenbire fırlayıvermiş gibi beliren, beni izleyen kara bir yüze takıldı.

Bunun kumsalda sandalı karşılayan o maymuna benzer yaratık olduğunu gördüm. Bir palmiye ağacının eğik gövdesine asılmıştı. Sopamı kavradım ve yüzüne karşı dikildim. Bir şeyler söylemeye başladı. "Sen, sen, sen," gibi bir şeydi başta anlayabildiğim kadarı. Birden ağaçtan yere atladı ve bir an sonra da eğreltiotu yapraklarını iki yana ayırmış, arasından merakla bana bakıyordu.

Bu yaratığa karşı diğer Hayvan Adamlarla karşılaştığımda olduğu gibi bir tiksinme hissetmemiştim. “Sen,” dedi, “sandalda,” Konuşabildiğine göre -bir insan sayılırdı- en azından Montgomery’nin uşağı kadar insandı.

“Evet,” dedim, “Sandalla geldim. Gemiden.”

“Oh!” dedi ve o parlak, yerinde durmak bilmeyen gözleri üstümde dolaşmaya başladı; ellerim, elimdeki sopa, ayaklarım, paltomun parçalanmış yerleri, dikenlerin yaptığı çizikler ve yaralar. Bir şey kafasını karıştırmış gibiydi. Gözleri tekrar ellerime döndü. Kendi elini uzattı ve yavaş yavaş parmaklarını saydı, “Bir, İki, Üç, Dört, Beş- ha?”

O zaman bunun anlamını kavrayamamıştım, ama sonradan bu Hayvan Halkı’nın büyük bir kısmının ellerinin kusurlu olduğunu, bazen üç parmağa kadar eksik olduğunu öğrenecektim. Bunun bir tür selamlama olduğunu düşündüm ve ona yanıt olarak ben de aynı şeyi yaptım. Büyük bir hoşnutlukla sırıttı. Sonra o yerinde duramayan bakışları yine bir yerlere döndü. Ani bir hareket yaptı ve ortadan kayboluverdi. Ortasında dikildiği eğreltiotu yaprakları hışırdayarak düzeldi.

Peşinden kamışlıkların arasından fırladım ve şaşkınlıkla onu upuzun kollarından biriyle yukarıdaki ağaç yapraklarının arasından sarkan bir sarmaşığa asılmış neşeyle sallanırken buldum. Sırtı bana dönüktü.

“Hey!” dedim.

Havada bir burgu atarak aşağı indi ve bana bakarak dikildi. “Diyorum ki,” dedim, “nereden yiyecek bir şey bulabilirim?” “Yemek!” dedi. “İnsanların yemeğini ye, şimdi.” Gözleri tekrar sallanan sarmaşıklara gitti. “Kulübelerde.”

“Ama kulübeler nerede?”

“Oh!”

“Ben yeniyim, biliyorsun.”

Bunu duyunca, sallanarak döndü ve hızla yürümeye başladı. Bütün hareketleri tuhaf bir çabukluk içindeydi. “Gel,” dedi. Ben de maceranın sonunun nereye varacağını görmek için peşinden gittim. Kulübelerin, onun ve bu Hayvan Halkı’ndan birkaçının daha yaşadığı bir tür kaba barınaklar olduğunu tahmin ediyordum. Belki onlarla arkadaşlık kurmam, zihinlerinde onları yakalayabileceğim bir şeyler bulmam, mümkün kılabilirdi. İnsanlıktan onlara kalanların ne kadarını kaybetmiş olabileceklerini bilemiyordum.

Maymuna benzeyen yol arkadaşım yanımda ellerini yana sarkıtmış, çenesini öne doğru uzatmış halde hızlı hızlı yürüyordu. Onun hafızasında ne

kalmış olduğunu düşündüm. “Ne kadardır bu adadasın?” diye sordum.

“Ne kadardır?” diye sordu ve benim soruyu tekrar sormamdan sonra, üç parmağını kaldırdı. Bu yaratık bir ahmaktan biraz daha akıllıcaydı. Bu hareketle ne anlatmak istediğini sormaya çalıştım, onu sıkmaya başlamışım gibi görünüyordu. Bir iki sorudan sonra, birden yanımdan ayrıldı ve zıplaya zıplaya bir ağaçtan sarkan birkaç meyveye doğru gitti. Dikenli bir kabuğu olan meyvelerden bir avuç kopardı ve içindekileri yemeye başladı. Bunu memnuniyetle zihnimde bir kenara kaydettim, çünkü en azından burada yiyecek bir şeyler bulabileceğime dair bir ipucu vardı. Ona bir kaç soru daha sormayı denedim, ama çabucak verdiği, gevezelikle dolu yanıtları genellikle tam anlamıyla benim sorularımla ilgili olmuyordu. Bazıları anlamlıydı, diğerleriyse tam papağan saçmalığı gibiydi.

Bu saçmalıklara o kadar yoğunlaşmıştım ki, geçtiğimiz yola pek dikkat etmemiştim. Bir süre sonra hepsi yanıp kahverengiye dönmüş ağaçların bulunduğu bir yere, daha sonra da gözleri ve burnu yakan bir esintiyle sürüklenen dumanın ortalığı kapladığı, üzeri sarımsı beyaz bir tür kabukla kaplı çıplak bir alana geldik. Sağ tarafımızda, çıplak kayalardan oluşan bir yamacın üstünden, deniz seviyesinin maviliğini görebiliyordum. Patika birden kıvrılarak, iki tarafında saçılmış, budaklı kara maden cürufu yığınları arasında kalan dar bir koyağa doğru iniyordu. Bu koyağa indik.

Kükürtlü zeminden yansıyarak insanın gözlerini kamaştıran gün ışığından sonra, bu koyağın içi aşırı derecede karanlıktı. Kenarları gittikçe yükseliyor ve birbirine yaklaşıyordu. Gözlerimin önünde yeşil ve kırmızı lekeler uçuşmaya başlamıştı. Kılavuzum birden durdu. “Ev!” dedi, ben de başta bana tamamıyla karanlık gibi gelen bir kanyonun zemininde dikilip kaldım. Birtakım tuhaf sesler duydum ve sol elimle gözlerimi ovuşturdum. Pek temizlenmemiş bir maymun kafesinin kokusuna benzeyen, nahoş bir kokunun farkına vardım. İleriye doğru, kayalar eğimi kademe kademe artan bir yamaçtan gün ışığı altındaki yeşilliklere açılıyordu ve merkezdeki karanlığa da dar bir kanal vasıtasıyla ışık vuruyordu.

12

KANUN'U SÖYLEYENLER

Sonra koluma soğuk bir şey dokundu. İrkilerek yerimden sıçradım, yanı başımda soluk pembemsi bir şey gördüm, derisi yüzülmüş bir çocuğa dünyadaki her şeyden daha çok benziyordu. Yaratığın yüz hatları aynı tembel hayvanınki kadar yumuşak ve iğrenç görünüyordu, aynı düşük alın ve aynı yavaş hareketler. Işık değişiminin yol açtığı ilk şaşkınlık geçtikten sonra, etrafımı daha açık seçik görmeye başlamıştım. Bu küçük, tembel hayvan benzeri yaratık, ayakta dikilmiş bana bakıyordu. Kılavuzum ortadan kaybolmuştu.

Burası lavdan oluşan yüksek duvarların arasında dar bir geçit, budaklı kayaların içindeki bir yarıktı ve her iki tarafta da deniz yosunu, palmiye yaprakları ve saz karışımı, kayalara yaslanmış yığınlar, kaba ve içleri görülemeyecek kadar karanlık küçük odacıklar oluşturuyorlardı. Bunların arasından kıvrılarak koyaktan yukarı çıkan yol ancak üç metre genişliğinde falandı ve arada bir çürüyen meyveler ve başka süprüntülerden oluşan kümelerle kesiliyordu, ortalığa yayılan o nahoş kokunun nedeni de buydu.

Küçük, pembe, tembel, hayvanımsı yaratık gözlerini kırpıştırarak bana bakmaya devam ederken, benim Maymun Adam bu odacıklardan en yakındakinin girişinde belirdi ve içeri girmemi işaret etti. O sırada bu tuhaf caddenin yukarı taraflarındaki odacıkların birinden, yavaş hareket eden bir yaratık çıktı ve ilerideki aydınlık yeşilliklerin önünde yüz hatları görülmeyen bir karaltı halinde bana bakarak dikildi. Duraksadım -neredeyse kaçmak üzere geldiğim tarafa doğru atılmaya karar verecektim- ama sonra maceramа devam etmeye kararlı bir şekilde, çivili sopamı ortasından kavradım ve emekleyerek kılavuzumun ardından bu küçük leş kokulu kulübeye daldım.

Burası yarım bir arı kovanına benzeyen, yarı daire şeklinde bir odacıktı, iç tarafını oluşturan kayalık duvarın yanında rengârenk meyvelerden ve hindistancevizlerinden oluşan bir yığın vardı. Yerde, lavdan ve ağaçtan yapılmış birkaç kaba kap duruyordu, bir tanesi de kaba bir taburenin üstüne

konmuştu. Ateş yoktu. Kulübenin en karanlık köşesinde, içeri girdiğim anda “Hey!” diye homurdanan kapkara, biçimsiz bir kütle oturuyordu ve ben diğer köşeye doğru emekleyerek, orada çömelip oturduğum sırada, benim Maymun Adam da kapı aralığından gelen loş ışıkta dikilmiş ve bana kırılmış bir hindistancevizi uzatmıştı. Hindistancevizini aldım ve korkudan titremeye başlamış olmama ve odacığın neredeyse katlanılmaz dereceye ulaşan kapalılığına rağmen, mümkün olduğunca sükûnetle kemirmeye başladım. O küçük, pembe, tembel hayvanımsı yaratık kulübenin ağzında dikiliyordu, soluk yüzlü ve parlak gözlü başka bir şey de onun omzunun üstünden içeriyi izlemek için geldi.

Gizemli köşedeki hantal gövdeden, “Hey,” diye bir ses geldi. “O bir adam! O bir adam” diye mızırdandı kılavuzum. “Bir adam, bir adam, beşlik bir adam, benim gibi.”

“Kes sesini!” dedi karanlıktan gelen ses, sonra da homurdandı. Etkileyici bir sessizlik içinde hindistancevizimi kemirmeye devam ettim. Karanlığın içine doğru daha dikkatlice bakındım, ama hiçbir şey ayırt etmeyi başaramadım. “O bir adam,” diye tekrarladı ses. “Bizimle kalmak için mi geldi?” Kalın bir sesti bu, içinde bana çok tuhaf gelen bir şeyler vardı, bir tür ıslığı andıran bir şey, ama İngiliz aksanı şaşırtıcı derecede iyiydi.

Maymun Adam, bir şeyler bekliyormuş gibi bana baktı. Bu duraklamanın nedeninin benden beklenen yanıt olduğunu anlamıştım.

“Sizinle kalmak için geldi,” dedim.

“O bir adam. Kanun’u öğrenmeli.”

Karanlığın içinde şimdi daha karanlık bir şeyleri, kambur bir karaltının belli belirsiz görülen ana hatlarını ayırt etmeye başlamıştım. Sonra odacığın ağzının yeni gelen iki kara kafa ile daha da karardığını fark ettim. Sopamı iyice kavradım. Karanlığın içindeki şey daha yüksek bir sesle söylediklerini tekrarladı, “Sözleri söyle.” Son söylediklerini kaçırmıştım. “Dört ayak üstüne inmemek; Kanun budur.” Tekdüze bir şekilde söylüyordu bunları.

Kafam karışmıştı. “Sözleri söyle,” dedi Maymun Adam, söylenenleri tekrarlayarak, kapı aralığındaki karaltılar da, seslerinde sezilen bir tehditle bu sözleri söylediler. Bu ahmakça formülü tekrarlamak zorunda olduğumu fark ettim. Sonra olabilecek en çılgınca ayinlerden biri başladı. Karanlıktaki ses monoton bir şekilde satır satır çılgın bir dua okumaya, ben ve geri kalanlar ise onun söylediklerini tekrar etmeye başladık. Bu yaratıklar söylenenleri tekrarlarken, aşırı derecede tuhaf bir şekilde bir taraftan bir

tarafa sallanıyor, ellerini dizlerine vuruyorlardı, ben de onları örnek aldım. Çoktan ölmüş ve başka bir dünyaya gelmiş olduğumu hayal edebilirdim. Üzerlerine çarpıveren hafif ışıkla, bu karanlık kulübenin, bu belirsiz, tuhaf karaltıların şurası burası bir görünüp kayboluyor ve hepsi birden uyum içinde sallanarak, söylüyorlardı:

“Dört ayak üstüne inmemek; Kanun *budur.* Biz insan değil miyiz?”

“Suyu emerek içmemek; Kanun *budur.* Biz insan değil miyiz?”

“Balık ya da et yememek; Kanun *budur.* Biz insan değil miyiz?”

“Ağaç kabuklarını tırmalamamak; Kanun *budur.* Biz insan değil miyiz?”

“Başka insanları kovalamamak; Kanun *budur.* Biz insan değil miyiz?”

Ve bu, ahmakça yasaklardan, o anda insanın hayal edebileceği en çılgınca, en imkânsız ve utanmazca şeyler olduğunu düşündüğüm yasaklara kadar devam edip gidiyordu. Hepimizi bir tür ritmik hararet kaplamıştı; bu inanılmaz Kanun’u tekrar ederek, gittikçe daha hızlı sallanıyor ve bağrışıyorduk. Görünüşte ben de Hayvan İnsanların yaptıklarına kapılmıştım, ama içimin derinliklerinde gülme ve iğrenme duyguları birbiriyle savaşıyordu. Yasaklardan oluşan uzun bir listeyi okuduk, sonra ilahimiz yeni bir formüle dönüştü:

“Onunkidir Acının Evi.

“Onunkidir yapan El.

“Onunkidir yaralayan El.

“Onunkidir iyileştiren El.”

Ve artık her kimse, Onun hakkında çoğunluğu bana tamamen anlaşılmaz saçmalıklar gibi gelen bu sözler böyle uzayıp gidiyordu. Bunun bir düş olduğunu hayal edebilirdim, ama daha önce hiç düşümde ilahi duymamıştım.

“Onundur çakan şimşek,” diye söyledik. “Onundur derin, tuzlu deniz.”

Aklıma Moreau’nun bu adamları hayvanlaştırdıktan sonra, küçülmüş beyinlerini kendisini Tanrı gibi gösterdiği birtakım düşüncelerle zehirlemiş olduğu gibi korkunç bir düşünce geldi. Ancak, bu düşünceler yüzünden ilahi okumayı kesemezdim çünkü etrafımdaki beyaz dişlerin ve güçlü pençelerin farkındaydım. “Onundur gökteki yıldızlar.”

Sonunda o şarkı sona erdi. Maymun Adam’ın yüzünün ter içinde parladığını gördüm ve gözlerim artık karanlığa alışmış olduğu için, sesin geldiği köşedeki karaltıyı daha açık seçik görebiliyordum. Bir adam boyundaydı, ama neredeyse bir Skye-terrier cinsi köpeğinkine benzeyen donuk gri tüylerle kaplıymış gibi görünüyordu. Neydi bu? Bütün bu

yaratıklar neydiler? Kendinizi akla gelebilecek en korkunç sakatlarla ve manyaklarla sarılmış olarak düşünün, o zaman benim bu acayip insan karikatürlerinin içindeyken hissettiklerimi birazcık anlayabilirsiniz.

“O beşlik bir adam, beşlik bir adam, beşlik bir adam... benim gibi,” dedi Maymun Adam.

Ellerimi uzattım. Köşedeki Gri Yaratık öne doğru eğildi. “Dört ayak üstüne inmemek; Kanun budur. Biz insan değil miyiz?” dedi. Acayip şekilde çarpık olan bir pençe uzattı ve parmaklarımı kavradı. Bu şey pençeye dönüştürülmüş bir geyik toynağına benziyordu. Şaşkınlık ve acıdan bağırabilirdim. Yüzünü yaklaştırdı ve tırnaklarımı inceledi, yüzü kulübenin ağzından gelen ışıkla aydınlandı ve beni titreten bir iğrenme duygusu içinde bu yüzün ne bir insan ne de bir hayvan yüzüne benzediğini, sadece gözlerini ve ağzını belli eden, gölgeli, kemer şeklinde üç yarıkla, kabarık gri tüylerden oluştuğunu gördüm.

“Küçük tırnakları var,” dedi dehşet verici yaratık, tüylü sakallarının arasından. “Güzel. Çoğu büyük tırnaklarla rahat edemez.”

Elimi aşağı doğru itti, ben de içgüdüsel olarak sopama sarıldım.

“Ot ve kök ye. Onun isteği budur” dedi Maymun Adam.

“Ben Kanun’u söyleyenim,” dedi grili figür. “Gelin, yeni olanlar, Kanun’u öğrenin. Ben karanlıkta oturur ve Kanun’u söylerim.”

“Öyle,” dedi kapı aralığındaki yaratıklardan biri.

“Kötüdür cezası Kanun’u bozanın. Kimse kaçamaz.”

“Kimse kaçamaz,” dedi Hayvan Halkı, gizlice birbirlerine bakarak.

“Kimse, kimse,” dedi Maymun Adam, “Kimse kaçamaz. Bak! Ben bir ufacık şey yaptım, yanlış bir şey, bir kerecik. Mırıldanmaya, mırıldanmaya başladım, konuşmayı bıraktım.

Kimse anlayamadı. Yandım, elimden damgalandım. O büyüktür, o iyidir!”

“Kimse kaçamaz,” dedi köşedeki iri yaratık.

“Kimse kaçamaz,” dedi Hayvan Halkı, yan gözle birbirlerine bakarak.

“Herkes için istektir kötü olan,” dedi gri renkli Kanun Söyleyicisi. “Ne isteyeceksin bilmiyoruz. Bileceğiz. Bazıları hareket eden şeylerin peşinden gitmek, gözleyip sıvışmak, bekleyip atılmak, öldürüp ısırmak, ta derinlere kadar, kanını emmek ister... Bu kötüdür. ‘Başka insanları kovalamamak; Kanun budur. *Biz insan değil miyiz?* Balık ya da et yememek; Kanun budur. *Biz insan değil miyiz*?”’

“Kimse kaçamaz,” dedi kapı aralığındaki benekli yaratık.

“Herkes için istektir kötü olan,” dedi gri renkli Kanun Söyleyicisi. “Bazıları toprağı koklayarak, elleriyle ve dişleriyle bir şeylerin köklerini kazımak ister... Bu kötüdür.”

“Kimse kaçamaz,” dedi kapıdaki adamlar.

“Bazıları ağaçların gövdelerini tırmalar, bazıları ölülerin mezarlarını eşeler, bazıları ayaklarıyla, pençeleriyle ya da kafalarıyla tos vurarak dövüşe girer, bazıları birden ısırıverir, bir sebep olmadan, bazıları pisliği sever.”

“Kimse kaçamaz,” dedi Maymun Adam, baldırını kaşıyarak.

“Kimse kaçamaz,” dedi küçük, pembe, tembel hayvanımsı yaratık.

“Cezası sert ve kaçınılmazdır. O yüzden Kanun’u öğren. Sözleri söyle.” Hiç vakit kaybetmeden tekrar o tuhaf Kanun duasına başladı ve ben ve bütün o yaratıklar yine ilahi okuyup sallanmaya başladık. Bu saçma sapan gevezeliklerle ve odayı dolduran o pis kokuyla başım dönmeye başlamıştı, ama yakın bir zamanda yeni bir gelişme şansı yakalayabileceğime güvenerek, ben de onlarla birlikte devam ettim. “Dört ayak üstüne inmemek; Kanun budur. *Biz insan değil miyiz?”*

Öyle bir gürültü yapıyorduk ki, ancak biri, sanırım daha önce gördüğüm iki Domuz Adam’dan biri, kafasını o küçük, pembe, tembel hayvanımsı yaratığın üzerinden uzatıp heyecanla, benim tam ne olduğunu anlayamadığım bir şeyler bağırıncaya kadar, dışarıda çıkan bir kargaşanın gürültüsünü hiç duymamıştım. Bir anda kulübenin ağzındaki yaratıklar ortadan kayboldu, benim Maymun Adam hızla dışarı fırladı, karanlıkta oturmakta olan o şey de -sadece kocaman, hantal ve gümüşi tüylerle kaplı bir şey olduğunu görebilmiştim- onun peşinden fırladı ve ben yalnız kaldım.

Sonra ben daha girişe ulaşmadan bir av köpeğinin havlamasını duydum.

Bir an sonra, elimde sandalye parçasıyla, heyecandan bütün sinirlerim tel tel olmuş halde, o ağıla benzeyen kulübenin dışındaydım. Önümde Hayvan Halkı’ndan belki yirmi kadarının o biçimsiz sırtlarını görüyordum, şekilsiz kafaları kısmen kürek kemiklerinin ardında gizlenmişti. Heyecan içinde bir takım hareketler yapıyorlardı. Başka kulübelerin içinden, yarı hayvansı yüzler meraklı gözlerle dışarı bakıyorlardı. Onların baktıkları tarafa döndüğümde, bu kulübelerle dolu geçidin ucunun ötesindeki ağaçların altında, sisin içinden çıkıp gelen Moreau’nun karaltısını ve o korkunç beyazlıktaki yüzünü gördüm. Sıçramak isteyen av köpeğine engel oluyordu ve hemen arkasından elinde bir revolver olan Montgomery geliyordu.

Bir an dehşet içinde donakaldım.

Döndüm ve geçidin arkamda kalan tarafını, kocaman gri bir yüzü ve kırpıştırıp durduğu küçük gözleri olan ve bana doğru gelen başka bir koca gövdeli yaratığın kapamış olduğunu gördüm. Etrafıma bakındım ve sağ tarafıma doğru, altı metre kadar önümde, kayalık duvarda ince bir ışık huzmesinin gölgelere doğru süzüldüğü dar bir yarık olduğunu gördüm. “Dur!” diye bağırdı Moreau ben o tarafa doğru koşarken, sonra da, “Tutun onu!” O anda yüzlerin önce biri sonra da diğerleri bana doğru döndü. İyi ki hayvansı kafaları yavaş çalışıyordu.

Moreau’nun ne demek istediğini anlamak için dönmeye çalışan hantal canavara bir omuz attım ve onu doğrudan bir başka canavarın üstüne doğru savurdum. Ellerini öne doğru savurarak, beni yakalamaya çalıştığını hissettim. O küçük, pembe, tembel hayvanımsı yaratık bana doğru atıldı, ben de elimdeki sopanın çivisiyle onun o çirkin yüzüne vurdum, akabinde bacaya benzeyen sarp bir yan patikadan yukarı tırmanarak koyaktan çıkmaya çalışıyordum. Arkamdan bir inilti ve “Yakalayın onu!”, “Tutun!” gibi bağırışlar geldiğini duydum, sonra gri yüzlü yaratık arkamda belirdi ve o koca gövdesiyle yarığın içine sıkıştı kaldı. “Haydi! Haydi!” diye bağırışıyorlardı. Kayanın içindeki dar bacadan yukarı tırmandım ve Hayvan Adamların köyünün batı tarafındaki kükürtlü bölgeye çıktım. O yarık benim için tam anlamıyla şans olmuştu, çünkü yukarı doğru çıktıkça eğim kazanan dar baca, peşimdekilerin daha fazla yaklaşmasını engellemiş olmalıydı.

Beyaz kabuklu alandan aşağı koştum, etrafa serpilmiş birkaç ağacın bulunduğu yeşil bir alandan geçerek sarp bir yamaçtan aşağıya indim ve uzun sazlarla kaplı alçak bir araziye geldim. Buradan da, ayağımın altında ezilen sulu, kapkara, yoğun bir ot tabakası ile kaplı, gölgelik bir alana çıktım. Sazlıklara daldığım sırada, peşimdekilerin en hızlıları yarıktan çıkmışlardı. Birkaç dakika kadar bu otların arasında kendime yol açmaya çalıştım. Kısa bir süre içinde arkamdan ve etrafımdan tehdit dolu bağırışlar gelmeye başlamıştı. Peşimdekilerin yamaçtaki yarıktan yukarı çıkarken koparttıkları gürültüyü, sonra sazlara çarparken çıkardıkları sesleri ve arada bir de kırılan bir dalın çatırtısını duyabiliyordum. Yaratıkların bazıları galeyana gelmiş yırtıcı hayvanlar gibi kükrüyorlardı. Sol tarafımdan havlayan av köpeğinin sesi geldi. Moreau ve Montgomery’nin de aynı taraftan bağırdıklarını duydum. Sağa doğru keskin bir dönüş yaptım. O anda bile sanki Montgomery’nin bağırdığını ve hayatımı kurtarmak için koşmamı söylediğini duymuştum.

Bir süre sonra ayağımın altındaki toprak ağırlaşıp, balçık gibi oldu, ama o sırada ümitsizlikten deliye dönmüş haldeydim, doğruca çamurlara daldım, dizime kadar gelen çamurların arasından zar zor geçerek, uzun kamışların arasından dolanan bir patikaya ulaştım. Peşimdekilerin sesleri sol tarafıma doğru geçip gitti. Bir yerde, aşağı yukarı kedi büyüklüğünde, zıp zıp zıplayan, tuhaf, pembe renkli üç hayvan ayaklarımın önünde sıçradılar. Bu patika da bayır yukarı, yine beyaz renkli bir kabukla kaplı açıklık bir alana doğru çıkıyor, sonra yine sazlığa iniyordu.

Sonra patika birden, İngiltere'deki bir parkın etrafındaki küçük bir çit gibi, hiç beklenmedik şekilde, hiçbir belirti olmadan birdenbire beliriveren derin bir çukura paralel bir hatta döndü. Hâlâ bütün gücümle koşuyordum, birden havada uçmaya başlayana kadar da bu çukuru hiç fark etmemiştim.

Kollarımın ve kafamın üstüne, dikenlerin arasına düştüm, yırtılmış bir kulak ve kanayan bir yüzle doğruldum. Kayalık ve dikenlerle dolu, derin bir koyağın içine düşmüştüm, burası etrafımda küçük halkalar halinde gezinen puslu bir sis tabakasıyla kaplıydı ve bu sis, aşağıdan koyağın ortasından dolana dolana yükselen incecik bir dereciğin üstünden tütüyordu. Güpegündüz bu incecik sis tabakası beni çok şaşırtmıştı, ama o sırada durup bunun nedenini düşünecek zamanım yoktu. Sağ tarafıma, akıntı altına doğru döndüm, bu yönde inersem denize çıkacağımı ve böylece boğulup öleceğim bir yer bulacağımı umuyordum. Düşerken çivili sopamı da düşürmüş olduğumu ancak o an fark ettim.

Bir süre sonra bir yerde koyak daraldı, ben de dikkatsizce dereciğin içine girdim. Hemen geri fırladım, çünkü su neredeyse kaynama sıcaklığındaydı. Burula burula akan suyun üzerinde ince bir sülfürlü cüruf tabakası olduğunu da fark ettim. Koyak neredeyse birdenbire bir dönüş yapıyor ve uzakta tam seçilemeyen masmavi ufka açılıyordu. Daha yakınlardaki deniz binlerce küçük gözü ile güneşi yansıtıyordu. Ölümüm önümdeydi işte.

Ama nefes nefeseydim ve yanıyordum. İçimdeki sıcak kan tere dönüşüp yüzümden sızıyor ve damarlarımda keyifle akıyordu. Peşimdekileri atlatmış olmaktan dolayı çok büyük bir coşku içindeydim. O sırada boğulup ölmek içimden gelmiyordu.

Geldiğim tarafa doğru baktım. Etrafı dinledim. Sivrisineklerin vızıltısı ve dikenlerin arasında oynaşan birkaç küçük böceğin cırıltısı dışında, her taraf tamamen sessizlik içindeydi.

Sonra havlayan bir köpeğin sesi geldi, çok hafifçe, sonra acele acele ve anlamsız birtakım konuşmalar, bir kamçı sesi ve başka sesler. Sesler yükseldi, sonra tekrar hafifledi. Bir süre için kovalamaca bitmişti.

Ama artık Hayvan Halkı'nın yardımına ne kadar umut bağlayabileceğimi öğrenmiştim.

13

BİR TARTIŞMA

Tekrar geri döndüm ve denize doğru inmeye devam ettim. Sıcak sulu dereciğin genişleyip, ayak seslerimden kaçışmaya başlayan yengeçlerin ve uzun gövdeli, çok bacaklı yaratıkların kaynaştığı, yabani otlarla kaplı, sığ bir kumsala doğru açıldığını fark ettim. Tuzlu suyun tam kenarına kadar yürüdüm, işte orada kendimi güvenlikte hissettim. Döndüm ve -ellerim böğrümde- üstünden buharlar tüten dereciği, dumanı üstünde bir bıçak yarası gibi kesip atan o yoğun yeşilliğe doğru bakındım. Ama, dediğim gibi, ölemeyecek kadar heyecanlı ve -doğru bir deyişle, daha önce tehlikeyi tatmamış olanlar bundan şüphe etseler de- ümitsizdim.

Sonra aklıma, önümde hâlâ bir şans olduğu geldi. Moreau, Montgomery ve onların o hayvansı güruhu adanın içinde beni aranırken, ben onların avlularına ulaşıncaya kadar kumsaldan dolanabilir miydim? Yan taraflarından dolanarak bir kanat saldırısı gerçekleştirebilir, sonra da bir kayayla o pek sağlam inşa edilmemiş olan duvarlarını yıkabilir miydim? Belki de küçük kapının kilidine bir taşla vurup içeride, geri geldiklerinde onlarla savaşmama yarayacak bir şeyler -bıçak, tabanca ya da ne olursa- bulabileceğime bakabilir miydim? Ne olursa olsun bu, hayatım için bir bedel elde etme fırsatıydı.

Böylece batı tarafına döndüm ve suyun kenarından yürümeye başladım. Batmak üzere olan güneşin kör edici ışıkları gözlerimi yakıyordu. Pasifik’in o hafif gelgitiyle sular küçük dalgalar halinde hafifçe yükselmeye başlamıştı.

Bir süre sonra sahil güneye doğru döndü ve güneş sağ tarafıma geçti. Sonra birden, önümde, çok uzaklarda, sırasıyla önce biri sonra diğerleri çalılıkların arasından beliren birkaç karaltı gördüm -önce yanında o gri renkli av köpeğiyle Moreau, sonra Montgomery, sonra da iki karaltı daha. O anda donup kaldım.

Beni gördüler, sonra da birtakım el kol hareketleri yaparak bana doğru gelmeye başladılar. Yaklaşmalarını izleyerek olduğum yerde dikildim. İki

Hayvan Adam benim çalılıkların arasına dalmamı engellemek için kumsalın iç tarafından bana doğru koşmaya başladılar. Montgomery de koşmaya başladı, ama bana doğru. Moreau yanında köpeğiyle daha yavaşça onları izledi.

Sonunda içinde bulunduğum hareketsizlikten kurtulmayı başardım ve deniz tarafına dönerek doğruca suyun içine yürüdüm. Başta su çok sığdı. Dalgalar belime gelinceye kadar yaklaşık otuz metre açılmıştım. Suyun içinde, ayaklarımdan kaçışmaya çalışan, gelgitin getirdiği yaratıkları belli belirsiz görebiliyordum.

“Ne yapıyorsun be adam?” diye bağırdı Montgomery.

Döndüm, belime kadar suyun içinde dikilerek, onlara baktım.

Montgomery nefes nefese suyun kenarında kalmıştı. Yüzü koşmaktan kıpkırmızı olmuştu, uzun sarı saçları dağılmıştı, o düşük alt dudağının üstünden çarpık çurpuk dişleri görünüyordu. Moreau ancak geliyordu, yüzü solgun ve katıydı, köpek bana doğru havlıyordu. İkisinin de elinde ağır kamçılar vardı. İleride, kumsalın üst tarafında, Hayvan Adamlar bana bakıyordu.

“Ne mi yapıyorum? İntihar edeceğim,” dedim.

Montgomery ve Moreau birbirlerine baktılar. “Niye?” diye sordu Moreau.

“Çünkü bu sizin işkencenizden daha iyidir.”

“Dedim sana,” dedi Montgomery, Moreau da alçak sesle bir şeyler söyledi.

“Sana işkence edeceğimi nereden çıkarıyorsun?” diye sordu Moreau.

“Gördüklerimden,” dedim. “Ve şu ileridekilerden.”

“Şşşt!” dedi Moreau ve elini kaldırdı.

“Susmayacağım,” dedim. “Bunlar insandı: Peki şimdi ne haldeler? En azından ben onlar gibi olmayacağım.” Konuşmakta olduğum bu adamların arkasına doğru baktım. Kumsalın üst tarafında Montgomery’nin uşağı olan M’ling ve sandaldaki beyazlara bürünmüş yaratıklardan biri vardı. Daha ileride, ağaçların gölgesi altında benim Maymun Adam’ı ve onun arkasında da başka birkaç belli belirsiz karaltıyı gördüm.

“Bu yaratıklar kim?” dedim onları işaret ederek ve gittikçe yükselterek. “Bunlar insandı, sizin gibi insanlar, sizin hayvansı bir kusurla lekelediğiniz, kendinize köle kıldığınız ve kendilerinden hâlâ korktuğunuz insanlar -Hey size sesleniyorum!” diye bağırdım, parmağımla Moreau’yu işaret ederek, onun arkasındaki Hayvan Adamlara doğru bağırdım- “Size sesleniyorum!

Bu adamların hâlâ sizden korktuğunu, karşınızda dehşete düştüğünü görmüyor musunuz? Öyleyse, neden onlardan korkuyorsunuz? Siz sayıca çoksunuz!”

“Tanrı aşkına,” diye bağırdı Montgomery, “kes şunu Prendick!”

“Prendick!” diye bağırdı Moreau.

Sesimi boğmak istermiş gibi, ikisi birlikte bağırıyorlardı; onların arka taraflarında düşünceli düşünceli bana bakan Hayvan Adamların yüzleri asılmış, omuzları kamburlaşmıştı, yamuk yumuk elleri yanlarında sallanıyordu. Tam da benim istediğim gibi, dediklerimi anlamaya ve kendi geçmişlerine ait bir şeyler hatırlamaya çalışıyor gibiydiler.

Bağırmaya devam ettim, tam olarak neler söylediğimi dığımı pek hatırlamıyorum... Moreau ve Montgomery’nin öldürülebilecekleri; onlardan korkulmasına gerek olmadığı... Hayvan Halkı’nın kafasına soktuğum düşüncelerin özeti bunlardı. Geldiğim günün akşamı karşılaştığım, o koyu renkli paçavralar içindeki yeşil gözlü adamın beni daha iyi duyabilmek için ağaçların altından ileriye doğru çıktığını ve onu başkalarının da izlediğini gördüm.

Sonunda bir nefes alabilmek için durakladım.

“Bir dakika beni dinle,” dedi Moreau sesi hiç titremeden, “sonra ne istersen söyle.”

“Ee?” dedim.

Öksürdü, düşündü, sonra da bağırdı: “Latince, Prendick! Kötü bir Latince, okul çocuğu Latincesi. Ama anlamaya çalış. Hi non sunt homines; sunt animalia qui nos habemus...[12] açıklamaya çalıştığım. Bir insanlaştırma işlemi. Açıklayacağım. Kıyıya gel.”

Güldüm. “Güzel hikâye,” dedim. “Konuşuyorlar, ev yapıyorlar. Yemek pişiriyorlar. Onlar insandı. Gerçekten de kıyıya gelmeye ikna oluyorum.”

“Durduğun yerin biraz ötesi derin... ve köpekbalıklarıyla dolu.”

“Bu da benim tarzım,” dedim. “Kısa ve kesin. Şimdilik.”

“Bir dakika bekle.” Cebinden güneşe karşı parıldayan bir şey çıkardı ve ayaklarının ucuna attı. “Bu dolu bir tabanca,” dedi. “İşte Montgomery de aynısını yapacak. Şimdi sen uzaklığımızdan memnun oluncaya kadar kumsalın yukarısına gideceğiz. Sonra gelip, tabancayı alabilirsin.”

“Ben gelmem. İkinizden birinde üçüncüsü vardır.”

“Şu işi baştan düşünmeni istiyorum, Prendick. Önce, bu adaya gelmeni ben istemedim. Sonra, sana dün gece ilaç verdik, sana karşı bir kötülük yapmaya çalıştık mı; ve şimdi ilk panik halin geçtiğine ve birazcık

düşünebildiğine göre, sence bu Montgomery senin ona biçtiğin gibi bir karaktere mi sahip? Senin iyiliğin için peşine düştük. Çünkü bu ada sana zarar verebilecek fenomenlerle dolu. Üstelik, sen intihar etmek istediğini söylemişken, neden seni vurmak isteyelim?”

“O zaman niye ... ben kulübedeyken adamlarını üstüme saldın?”

“Seni yakalayacağımızdan ve tehlikeden kurtaracağımızdan emindik. Sonra kokudan çekindik, senin iyiliğin için.”

Düşünceye daldım. Bu çok mümkün görünüyordu. Sonra bir şey daha hatırladım.

“Ama o gördüğüm,” dedim, “avludaki...”

“O pumaydı.”

“Bana bak, Prendick,” dedi Montgomery. “Budalalık ediyorsun! Sudan çık, şu tabancaları al ve konuşalım. Şimdi yapabileceğimizden daha fazlasını yapamayız sana.”

İtiraf etmeliyim ki, o sırada ve aslında her zaman, Moreau'ya güvenmiyor ve onun karşısında dehşete kapılıyordum, ama Montgomery anladığımı düşündüğüm bir adamdı.

“Kumsaldan uzaklaşın,” dedim düşündükten sonra ve ekledim, “ellerinizi yukarı kaldırarak.”

“Yapamayız,” dedi Montgomery, omzunun üstünden açıklamaya çalışır gibi bir ifadeyle başını sallayarak. “Onurlu olmaz.

“Ağaçların oraya gidin o zaman,” dedim, “istediğiniz şekilde.”

“Bu lanet olası aptalca bir törene döndü,” dedi Montgomery.

İkisi de döndüler ve orada gün ışığında dikilen, gerçek, yere gölgeleri vuran, hareket eden ama bunlara rağmen inanılmaz şekilde gerçekdışı görünen o altı yedi tuhaf yaratıkla karşı karşıya geldiler. Montgomery kamçısını onlara doğru şaklattı, o anda hepsi birden dönüp aceleyle ağaçlara doğru kaçıştılar; Moreau ve Montgomery yeterli olduğuna karar verdiğim bir uzaklığa erişince, kıyıya doğru yürüdüm, sonra da tabancaları yerden alıp inceledim. Kurnazca bir oyuna getirilip getirilmediğimden emin olmak için, tabancaların birini yuvarlak bir lav topağına doğru ateşledim ve memnuniyetle taşın paramparça olduğunu gördüm.

Yine de bir an için duraksadım.

“Bu riske giriyorum,” dedim sonunda ve her iki elimde birer tabancayla kumsalda onlara doğru yürüdüm.

“Bu daha iyi,” dedi Moreau hiç etkilenmiş gibi görünmeden. Günümün en önemli kısmını boşa harcattın.”

Ve beni utandıran bir hor görme havası içinde, o ve Montgomery arkalarını döndüler ve sessizce önümde yürümeye başladılar.

Hayvan Adamlar kümesi, hâlâ düşünceler içinde, geride ağaçların arasında dikiliyorlardı. Onların yanından mümkün olduğunca sükûnetle geçtim. Biri benim peşimden gelmek için hareketlendi, ama Montgomery kamçısını şaklatınca tekrar geri çekildi. Geri kalanlar sessizce dikilip kaldılar -sadece izleyerek. Bir zamanlar hayvan olmuş olabilirlerdi. Ama daha önce hiç düşünmeye çalışan bir hayvan görmemiştim.

14

DR. MOREAU AÇIKLIYOR

“Ve şimdi, Prendick, sana açıklayacağım,” dedi Doktor Moreau, yemeğimizi bitirir bitirmez. “İtiraf etmeliyim, sen şu ana kadar ağırlamış olduğum en diktatör tavırlı misafirimsin. Bunun seni memnun etmek için yapacağım son şey olacağı konusunda uyarmalıyım. Bir daha intihar etmekle tehdit edecek olursan kılımı kıpırdatmam, kişisel olarak güç duruma düşecek bile olsam.”

Şezlonguma oturmuştu, bu işte son derece usta gibi görünen beyaz parmaklarının arasında yarı bitmiş bir puro vardı. Rüzgârda salınan lambanın ışığı beyaz saçlarına vuruyordu; küçük pencereden yıldızların ışığıyla aydınlanan dışarısını seyrediyordu. Ben mümkün olduğunca uzağa oturmuş, masayı aramıza ve tabancaları da ellerime almıştım. Montgomery yanımızda değildi. Bu kadar küçük bir odada ikisi ile birden oturacak değildim zaten.

“Şu senin üzerinde açımlama yaptığımız insan dediğin şeyin, sonuçta sadece puma olduğunu kabul ediyorsun, değil mi?” dedi Moreau. O şeyin insan olmadığından emin olmam için, beni içerideki odada o dehşet verici manzarayı görmeye zorlamıştı.

“Tamam, o puma,” dedim, “hâlâ canlı, ama öyle bir kesilip doğranmış ki, bir daha canlı et görmemek için dua etmeye başlayabilirim. Olabilecek en rezil-”

“Boş ver onu,” dedi Moreau, “en azından beni şu gençlik korkularıyla uğraştırma. Montgomery de aynen senin gibiydi. Onun puma olduğunu kabul ediyorsun. Şimdi ben sana fizyoloji dersimi düzgünce anlatırken, sen de sessiz ol.” Ve hemen ardından, önce canı sıkılmış bir adamın ses tonuyla başlayarak, ama kısa bir süre sonra birazcık ısınarak, çalışmalarını bana açıklamaya başladı. Çok basit ve ikna edici bir şekilde anlatıyordu. Arada bir sesinde beni iğneleyen bir şeyler seziliyordu. Kısa bir süre sonra kendimi içinde olduğumuz karşılıklı konumlarımız nedeniyle utançtan kıpkırmızı olmuş halde bulmuştum.

Görmüş olduğum yaratıklar insan değillerdi, hiçbir zaman insan olmamışlardı. Onlar hayvandı, insanlaştırılmış hayvanlar- açımlama yönteminin zaferinin temsilcileri.

"Becerikli bir açımlamacının canlılarla yapabileceği şeyleri unutuyorsun," dedi Moreau. "Kendi adıma, benim burada yaptıklarımın niye daha önce yapılmamış olduğunu düşününce çok şaşırıyorum. Bir takım çabalar gösterilmiş tabii ki, kol bacak kesmeler, parmak kesmeler, organlara yapılan müdahaleler. Elbette şaşı birinin cerrahi müdahaleyle şaşılığının azaltılabileceğini ya da tedavi edilebileceğini biliyorsundur? Sonra, organlara müdahalede her türden ikincil değişiklik yapabilirsin, pigmentler üzerindeki değişimler, duygulardaki oynamalar, yağ dokusunun salgılanmasında yapılan başkalaşımlar. Eminim ki tüm bunları duymuşsundur?"

"Elbette," dedim. "Ama senin bu tuhaf yaratıkların-"

"Hepsi yavaş yavaş," dedi, elini bana doğru sallayarak; "daha yeni başlıyorum. Onlar başkalaşımın önemsiz örnekleri. Cerrahi bunlardan daha iyisini gerçekleştirebilir. Bozulma ve değişim olduğu kadar yeniden onarılma da vardır. Belki duymuşsundur, burun hasar gördüğü zaman başvurulan bildik bir cerrahi operasyon vardır: Alından bir deri parçası kesilir, burnun üstüne dikilir ve yeni yerinde iyileşir. Bu, hayvanın kendisinden aldığın bir parçayı yeni bir yere aşılamak gibi bir şey. Başka bir hayvandan yeni alınmış bir malzemeyi de aşılamak mümkündür -örneğin dişlerde olduğu gibi. İyileşmeyi kolaylaştırmak için deri ve kemik aşılaması yapılır. Cerrah yaranın ortasına başka bir hayvandan alınan deri parçalarını, ya da yeni öldürülmüş bir kurbandan alınan kemik parçalarını yerleştirir. Avcıların horoz mahmuzları -muhtemelen bunu duymuşsundur- bir boğanın boynunda yetişir; Cezayirli hafif piyade askerlerinin yaptıkları gergedan fareleri de düşünülebilir- normal bir farenin kuyruğundan alınan bir parçanın burnuna nakledilmesi ve orada iyileşmesinin sağlanmasıyla üretilen canavarlar."

"Üretilen canavarlar!" dedim. "Yani bana demek istiyorsun ki-"

"Evet. Senin görmüş olduğun yaratıklar kesilip biçilmiş ve yepyeni şekillere sokulmuş hayvanlar. Buna -canlılar üzerinde gerçekleştirilen plastik cerrahiye- bütün hayatımı adadım. Yıllarca çalıştım, çalıştıkça daha fazla bilgi edinerek. Dehşete düşmüş gibi bakıyorsun, ama sana anlattıklarım yeni şeyler değil. Hepsi yıllar önceden uygulamalı anatominin içinde vardı, ama kimse buna dokunmaya cüret edememişti.

Değiştirebildiğim tek şey hayvanın dış yapısı değil. Yaratığın fizyolojisi, kimyasal düzeni de, aşılama ve hiç şüphesiz senin de yabancısı olmadığın canlı ve ölü dokularla yapılan aşı yöntemleriyle kalıcı bir değişime uğratılabilir. Aslında, benim başladığım kan nakli konusu da benzer bir operasyon sayılabilir. Bütün bunların hepsi benzer olaylar. Daha az benzer ve muhtemelen çok daha geniş bir alanı kapsayan örnekler olarak da cüceler, sakat dilenciler, gösteri canavarları üreten ortaçağ pratisyenlerinin operasyonları verilebilir; bu sanatın bazı izleri hâlâ genç şarlatan ilaç satıcılarının ya da vücutların türlü şekillere sokan akrobatların o ilkel çalışmalarında görülebilir. Victor Hugo, *'L'Homme qui Rit'de* bunları anlatıyor... Belki artık anlatmaya çalıştığım şey biraz açıklığa kavuşmuştur. Bir hayvanın bir parçasından başka bir parçasına, ya da bir hayvandan başka bir hayvana doku nakli yapılabileceğini, kimyasal tepkilerinin ve büyüme yöntemlerinin değiştirilebileceğini, kollarının ya da bacaklarının eklem yerlerinin değiştirilebileceğini ve aslında tüm iç yapısının değiştirilmesinin mümkün olduğunu anlamaya başlamışsındır.

"Yine de bu olağanüstü bilim dalı, modern araştırmacılar tarafından sonuna kadar ve sistematik bir şekilde araştırılmamıştı, ta ki ben bunu üstleninceye kadar! Bu tarz şeylerin bazılarına cerrahi olarak uygulanabilecek son çare olarak başvurulmuştu, hatırlayabileceğin benzer olayların çoğuysa kaza eseri ortaya çıkmıştır, ki gerçekten de öyledir; bir takım zorbalar, suçlular, at ve köpek yetiştiricileri, kendi kaçınılmaz sonlarına doğru koşan her türden eğitimsiz, beceriksiz insan arasından bu soruna antiseptik cerrahi bilgisi ve gelişim yasalarına dair bilimsel anlamda gerçek bilgiyle donanmış olarak girişen ilk adam bendim.

"Yine de bunların üzerinde daha önce de gizlice çalışıldığı düşünülebilir. Siyam İkizleri gibi yaratıklarda... Ve Engizisyon yeraltı sorgu odalarında mesela. Şüphesiz onların asıl derdi estetik işkence yapmaktı, ama en azından engizisyoncuların bazıları bilimsel bir meraka da kapılmış olabilir..."

"Ama," dedim, "bu şeyler- bu hayvanlar *konuşuyor!*"

Öyle olduğunu söyledi ve konuşmasına açımlama olasılıklarının sadece fiziksel bir metamorfozla sınırlı kalmadığını belirterek devam etti. Bir domuz eğitilebilirdi. Zihnin yapısı bedenin yapısından çok daha az kesin sınırlara sahipti. Gittikçe gelişmekte olan hipnotizma bilgimiz, bize yeni telkinlerle, doğuştan gelen eski içgüdülerin yerine yenilerini koyma, kalıtımla gelen sabit fikirlerin yerine yenilerini aşılama ya da değiştirme

olasılığını vermekteydi. Ahlak eğitimi dediğimiz şeyin büyük bir kısmı, diyordu Moreau, içgüdülerin böyle yapay bir şekilde değiştirilip, tersine döndürülmesinden ibarettir; eğitimle, kavgacı dürtülerimiz, cesurca kendini feda etme dürtüsüne ve bastırılmış cinsel dürtüler de dinsel bir heyecana dönüştürülürler. Ve insanla maymun arasındaki büyük fark da gırtlak yapısındadır, diye devam etti, maymunların düşüncenin üzerinde temellenebileceği farklı ses sembollerinden hassas bir çerçeve çatmak konusundaki yetersizliklerindedir. Bu konuda onu pek katıldığımı söyleyemem, ama kaba bir tavırla itirazımı dikkate almayı reddetti. Anlattıklarını tekrarlayarak, durumun böyle olduğunu söyledi ve çalışmasını anlatmaya devam etti.

Fakat ona niye model olarak insanın beden şeklini aldığını sordum. O zaman bana bu seçimde tuhaf bir kötücüllük varmış gibi gelmişti, hâlâ da öyle geliyor.

Bu şekli şans eseri seçtiğini itiraf etti. “Koyunlardan lamalar ve lamalardan koyunlar oluşturmak için de çalışıyor olabilirdim. Sanırım insan bedeninin şeklinde herhangi bir hayvanın şeklinin uyandırabileceğinden çok daha güçlü bir artistik duygu var. Ama ben kendimi sadece insan yapmaya adamış değilim. Bir iki kez...” Sessizleşti, belki bir dakika kadar sessiz kaldı. “Ah bu yıllar! Nasıl da geçip gittiler! Ve işte şimdi senin hayatını kurtaracağım diye bir günümü harcadım ve kendimi anlatacağım diye bir saatimi daha harcıyorum!”

“Ama,” dedim, “hâlâ anlayamıyorum. Bütün bu acılara neden olmanı açıklayacak gerekçen nerede? Benim için açımlama yapmanı affettirecek tek şey bir kullanım alanı-”

“Kesinlikle,” dedi. “Ama, görüyorsun, ben senden farklı yaratılmışım. Biz seninle farklı platformlarda duruyoruz. Sen bir materyalistsin.”

“Ben bir materyalist *değilim*,” diye başladım hiddetle. “Benim açımdan-benim açımdan. Çünkü ikimizi ayıran tek şey şu acı konusu. Görülen ya da duyulan acı seni bu kadar rahatsız ettiği sürece, kendi acıların seni yönettiği sürece ve acı, günah hakkındaki fikirlerinin temelini oluşturduğu sürece... diyorum ki, bir hayvanın hissettiklerini birazcık daha az karmaşık bir şekilde düşünen bir hayvan olduğun sürece. Bu acı-”

Böyle bir saçmalık karşısında hiç düşünmeden omuzlarımı silktim.

“Ah, ama bu çok ufak bir şey. Bilimin öğretmesi gerekenlere gerçekten açık olan bir zihnin bunun ufak bir şey olduğunu görmesi gerek. Bu küçük gezegende olan bir şey, bu kozmik toz zerreciğinin dışında, daha en yakın

yıldıza ulaşmadan çok önce görünmez hale gelebilir... diyorum ki, acı denen bu şey başka hiçbir yerde ortaya çıkmayabilir. Ama kendi yolumuzu çizmemizi sağlayan kanunlarımız... Bu dünyada bile, canlılar arasında bile, acı diye bir şey var mı ki?”

Konuşmaya devam ettiği sırada cebinden küçük bir çakı çıkardı, küçük bıçağını açtı ve uyluk kemiğini görebileceğim şekilde sandalyesini öne çekti. Sonra noktayı son derece dikkatlice seçerek bıçağı bacağına sokup çıkardı.

“Kuşkusuz bunu daha önce de görmüşsündür. İğne başı kadarcık bile acımıyor. Ama bu neyi gösterir ki? Acı çekme yeteneğinin kasta yer almasına gerek yoktur, oraya da konmamıştır zaten; deride birazcık olmalıdır ve uyluğun üzerinde şurada burada sadece bir nokta acı çekme yeteneğine sahiptir. Acı sadece bizi uyarıp harekete geçirmeye yarayan kendimize özgü tıbbi danışmanımızdır. Ne canlı et dokularının hepsi acı duyar, ne bütün sinirler, hatta ne de bütün duyu sinirleri. Optik sinirlerin duyularında acının, gerçek acının izi bile yoktur. Optik sinirleri yaralarsan, gördüğün sadece ışık parıltıları olur... tıpkı işitmeyle ilgili sinirlerde bir hastalığın sadece kulaklarımızda bir vızıltıya yol açması gibi. Bitkiler acı çekmez; daha alt düzeydeki hayvanlar da öyle- denizyıldızı ve kerevit gibi hayvanların hiç acı çekmiyor olması da mümkündür. Sonra insanlar söz konusu olduğunda, gittikçe daha akıllı hale geldikleri sürece, kendi iyiliklerini daha akıllıca görebilecekler ve onları tehlikeden uzak tutmak dürtüsüne daha da az ihtiyaç duymaya başlayacaklardır. Evrimin er geç ortadan kaldırmamış olduğu gereksiz bir şeyi hiç duymadım.

Sen duydun mu? Ve acı gittikçe gereksiz hale geliyor.

“Öyleyse ben de dindar bir insanım Prendick, her aklı başında insanın olması gerektiği gibi. Belki bu dünyanın Yaratıcısının yollarını senden daha çok görmüş olduğumu düşünüyorum- çünkü sen, anladığım kadarıyla, kelebek koleksiyonu yaparken ben de bütün hayatım boyunca *kendi* yöntemimle onun yasalarını araştırıyordum. Ve sana diyorum ki, haz ve acının cennet ve cehennemle hiçbir ilgisi yoktur. Haz ve acı-pöh! Karanlıkta, senin teoloğunun esrimesinin, Muhammet’in hurilerinden ne farkı vardır ki? Erkekler ve kadınların haz ve acı üzerine kurdukları bu pazar, Prendick, onların üzerindeki hayvan damgasıdır... kendisinden geldikleri hayvanın onlar üzerindeki damgası. Acı! Acı ve haz, bunlar sadece toz toprak içinde yuvarlandığımız sürece işimize yararlar...

“Gördüğün gibi bu araştırmanın beni götürdüğü yöne gittim. Bu bir araştırmanın gerçekten ilerleyebilmesi için benim duyduğum tek yöntem. Bir soru sordum, bir yanıt elde edebileceğim bir yöntem geliştirdim, sonra da yepyeni bir soru elde ettim. Bu mümkün müydü değil miydi? Bunun bir araştırmacı için ne demek olduğunu, içinde nasıl bir entelektüel tutkunun onu ele geçirdiğini bilemezsin! Bu entelektüel arzuların uyandırdıkları o tuhaf, karanlık hazları hayal edemezsin! Önündeki şey artık bir hayvan, bildik bir yaratık değil, bir problemdir sadece! Karşındakini düşünerek duyduğun acı; bunun hakkında bildiğim tek şey yıllar önce pençesinde kıvrandığım bir şey oldu sadece. Benim istediğim -istediğim tek şey- bir canlının bedeninde plastik cerrahinin en uç sınırına kadar gitmeyi başarmaktı.”

“Ama,” dedim, “bu iğrenç bir şey-”

“Bugüne dek konunun etik yönüyle hiç ilgilenmedim,” diye devam etti konuşmaya. “Doğayla ilgili çalışmalar, insanı en azından doğanın kendisi kadar acımasız yapıyor. Konunun dışında hiçbir şeyle ilgilenmeden araştırmama devam ettim.

Malzemem de ... şu ilerideki kulübelere damlamıştı... Buraya geleli gerçekten de on bir yıl oldu, ben, Montgomery ve altı da Kanaka. Adanın o yeşil sükûnetini ve etrafımızı saran bomboş okyanusu, daha dün gibi hatırlıyorum. Bu yer sanki beni bekliyormuş gibiydi.

“Malzemeler karaya indirilmiş ve ev inşa edilmişti. Kanakalar koyağın yakınlarında birkaç kulübe yapmışlardı. Ben de yanımda getirmiş olduklarımla çalışmaya başlamıştım. Başta pek hoş olmayan bir takım şeyler de olmuştu. İşe bir koyunla başlamıştım ve bir gün sonra küçücük bir neşter hatasıyla ölüvermişti. Yeni bir koyun daha aldım ve onu acı ve korku dolu bir şey haline getirip, sargılar içinde iyileşmeye bıraktım. İşi bitirdiğimde bana epeyce insana benziyor gibi gelmişti, ama yanına gittiğimde beni hayal kırıklığına uğratmıştı. Beni hatırlıyordu, inanılmayacak derecede dehşet içinde kalmıştı ve bir koyundan daha fazla aklı başında olduğu da söylenemezdi. Ona baktıkça gözüme öyle sakar bir şey gibi görünmeye başlamıştı ki, sonunda yaratığı ızdıraplarından kurtarmak zorunda kalmıştım. Cesaret namına hiçbir şeyleri olmayan hayvanlar, bu korkuyla dolu, acının kontrolü altındaki, içlerinde işkenceye dayanmalarını sağlayacak kavgacı bir enerjinin kıvılcımı bile bulunmayan bu yaratıklar, insan yapmak için hiç de elverişli sayılmazlar.

“Sonra yanımda bulunan bir gorili ele aldım ve onun üstünde sonsuz bir dikkatle çalışarak ve güçlük üstüne güçlükleri yenerek, ilk insanımı yaptım. Bütün hafta boyunca, gece gündüz onu yeniden şekillendirdim. Onda şekillendirilmesi gereken özellikle beyin olmuştu; çok fazla şey eklenip, çok değiştirilmesi gerekiyordu. İşim bittiğinde onun, zenci ırkının hiç de fena olmayan bir örneği olduğunu düşünmüştüm, önümde sargılar içinde, elleri kolları bağlı, hareketsiz yatıyordu. Ancak yaşayacağından emin olduktan sonra onun yanından ayrılıp, tekrar bu odaya geldim ve Montgomery’yi de şu anda senin olduğun gibi buldum. O şey insan haline gelirken attığı bazı çığlıkları duymuştu... *seni* de rahatsız edenlere benzeyen o çığlıkları. Başta onun güvenini tam anlamıyla kazanmayı başaramamıştım. Ve Kanakalar da, birşeylerin farkına varmışlardı. Beni gördükleri anda korkudan çılgına dönüyorlardı. Montgomery’yi yanıma çekmeyi başardım bir bakıma, ama onunla ikimiz Kanakaların bizi bırakıp gitmesini engellemek için çok uğraşmak zorunda kaldık. Sonunda gittiler, böylece yatı da kaybettik. Günlerce o hayvanı eğittim- onunla toplam olarak üç dört ay kadar uğraştım. Ona İngilizce’nin temellerini öğrettim, sayı saymanın temellerini verdim, hatta o şeyin alfabeyi okuyabilmesini bile sağladım. Ama bunda biraz yavaştı- gerçi ondan çok daha yavaş ahmaklarla da karşılaşmıştım. Zihinsel olarak tertemiz bir sayfayla başlamıştı; daha önce ne olduğuna dair hafızasında hiçbir şey kalmamıştı. Yaraları tamamen iyileşip, sadece acı içinde kaskatı oturup duran bir şey haline geldiği ve bir iki kelime konuşmayı başardığı zaman onu kulübelerin oraya götürdüm ve ilginç bir kaçak yolcu olduğunu söyleyerek Kanakalarla tanıştırdım.

“Her nedense başlangıçta onu gördükleri anda dehşet içinde kalmışlardı -ki aslında bu beni biraz üzmüştü, çünkü bu konuda biraz kibirliydim, ama öylesine yumuşak tavırlı ve öylesine sefil bir haldeydi ki, bir süre sonra onu aralarına kabul etmişler ve eğitimini de kendi ellerine almışlardı. Çabuk öğreniyordu, çok taklitçi ve uyumluydu ve kendine, bana diğerlerinin ağıl gibi barakalarından biraz daha iyiymiş gibi gelen bir kulübe yapmıştı. Çocukların arasında birazcık misyonere benzeyen biri vardı, o bu yaratığa okumayı ya da en azından harfleri tanımayı öğretmiş ve birkaç temel ahlak ilkesi vermişti, ama göründüğü kadarıyla yaratığın alışkanlıkları her zaman da arzu edilen davranışlara uymuyordu.

“Bu işten sonra birkaç gün çalışmayı bırakıp dinlendim, kafamda İngiliz fizyoloji bilimini harekete geçirmek için bütün bu olayları yazmak gibi bir fikir vardı. Sonra bir ağaçta çömelmiş oturan ve onu kızdıran iki Kanaka’ya

hızlı hızlı bir şeyler mırıldanan bu yaratıkla karşılaştım. Onu tehdit ettim, böyle bir yolda devam etmesinin insanca bir şey olmadığını söyledim, kendisinden utanmasını sağladım ve çalışmamı İngiltere'ye geri götürmeden önce daha iyisini yapmaya kararlı bir şekilde eve döndüm. Daha iyiye gidiyordum; fakat bir şekilde yaptığım şeyler gerisin geri dönüyordu: o inatçı hayvan eti, yaratıkları günden güne tekrar ele geçiriyordu... hâlâ daha iyisini yapmaya kararlıyım. Bu konuyu yenmeye kararlıyım. Bu puma...

"Bütün Kanaka çocukları öldüler artık; biri sandaldan denize düştü, biri bir bitkinin özsuyuyla bir topuğundan zehirlenerek öldü. Üçü yatla birlikte gittiler, sanırım ve umarım ki hepsi boğulmuşlardır. Diğeri ... öldürüldü. Neyse... yerlerine yenilerini buldum. Montgomery de senin başta yaptığın kadar direndi, sonra..."

"Diğerine ne oldu?" dedim birdenbire, "öldürülen öbür Kanaka'ya?"

"Gerçek şu ki, birkaç tane insansı yaratık yaptıktan sonra bir de Şey yaptım..." Bir an duraksadı.

"Evet," dedim.

"Öldürüldü."

"Anlamıyorum," dedim, "demek istediğin..."

"Kanaka öldürüldü, evet. Yakaladığı başka birkaç şeyi de öldürdü. Birkaç gün boyunca onu yakalamaya çalıştık. Kaza eseri kaçmıştı, onun dışarı çıkmasını asla istememiştim. Daha bitmemişti. Kolları bacakları olmayan, korkunç bir yüze sahip, tıpkı bir yunusun yüzmesi gibi kıvrılarak ilerleyen bir şeydi. İnanılmaz derecede güçlüydü ve çıldırtıcı bir acı içindeydi, biz onu buluncaya kadar, birkaç gün boyunca ormanda gizlendi ve biz onu avlayıncaya kadar çok zarar verdi, sonra kıvrıla kıvrıla adanın kuzey kısmına kaçtı, biz de etrafını çevirebilmek için grubumuzu parçalara ayırdık. Montgomery benimle gelmekte ısrar etti. Adamın bir tüfeği vardı ve cesedini bulduğumuzda da tüfeğin namlularından biri S şeklinde kıvrılmış ve neredeyse her tarafı ısırılmıştı... Montgomery yaratığı vurdu... Ondan sonra insan şekli idealine sadık kaldım- küçük şeyler dışında."

Sustu. Ben de sessizlik içinde yüzüne bakarak oturmaya devam ettim.

"Böylece, yaklaşık yirmi yıldır -İngiltere'deki dokuz yılı da sayarsak- bu işe devam ediyorum ve hâlâ yaptığım her şeyde beni bozguna uğratan, memnun etmeyen, daha fazla çaba harcamaya çağıran bir şeyler oluyor. Bazen kendi düzeyimin üstüne çıkıyorum, bazen altına iniyorum, ama hep düşlediğim şeylerden eksik bir şeyler kalıyor. İnsan bedeninin şeklini artık

yapabiliyorum, neredeyse büyük bir kolaylıkla, öyle ki kıvrak ve zarif ya da kalın ve güçlü olabiliyor; ama genellikle ellerde ve pençelerde sorun çıkıyor... Çok özgür bir şekilde biçimlendirmeye cesaret edemediğim acı verici şeyler bunlar. Ama asıl sorunum beyne yapılması gereken o ince aşılama ve yeniden biçimlendirme işleminde yatıyor. Zekâları genellikle, anlaşılmaz boş uçlar ve beklenmedik boşluklarla, tuhaf bir şekilde düşük oluyor. Bütün bunlar arasında en yetersiz olduğum nokta da, duygularla ilgili merkezde dokunamadığım -nerede olduğunu tam olarak bulamadığım- bir şeyler olması. İnsan oluşa zarar veren arzular, içgüdüler, hırslarla dolu ve birdenbire yıkılarak ortaya çıkıveren ve öfke, nefret ve korkunun bir sel gibi yaratığın bütün benliğini kaplamasına neden olan tuhaf, gizli bir depo gibi bir yer. Benim bu yaratıklarım, onlara bakmaya başladığın andan itibaren sana tuhaf ve gizemli geldiler, oysa benim için, onları yaptığım anın hemen sonrasında, tartışmaya gerek duyulmayacak derecede insan gibi görünüyorlar. Ancak sonradan, onları gözlemledikçe, bu inancımı yitirmeye başlıyorum. Önce hayvanca bir iz, sonra bir başkası, yavaşça yüzeye çıkıyor ve gözlerimin içine bakıyor... Ama daha galip gelmedim! Canlı bir yaratığı, acıyla, yanan küvetime her sokuşumda şöyle diyorum: Bu kez hayvanı yakıp yok edeceğim, bu kez kendi akıllı yaratığımı yapacağım. Sonuçta, on yıl nedir ki? İnsanın yapılması yüz bin yıldır sürüyor."

Koyu bir düşünceye daldı. "Ama hedefime yaklaşıyorum. Benim bu puma..."

Bir süre sessiz kaldıktan sonra, "Ve geri dönüyorlar. Daha ellerimi çektiğim anda içlerindeki hayvan yavaş yavaş geri dönmeye, tekrar kendini göstermeye başlıyor," dedi.

Yine uzun bir sessizlik oldu.

"Demek yaptığın şeyleri o kulübelere götürüyorsun?" dedim "Onlar gidiyorlar. İçlerindeki hayvanı hissetmeye başladığım anda onları kovuyorum, sonra da orada oyalanıyorlar işte. Hepsi de bu evden ve benden çok korkuyor. Orada komik bir insanlık taklidi oynanıyor. Montgomery bilir bunları, çünkü onların arasındaki işlere karışıyor. Bir iki tanesini bize hizmet etmeleri için eğitti. Bundan utanıyor, ama o yaratıkların bazılarını sevdiğine eminim. Bu onun işi, benim değil. Bende pis bir başarısızlık hissi yaratıyorlar. Onlarla hiç ilgilenmiyorum. Sanırım Kanaka misyonerin gösterdiği kurallara göre davranıyorlar, bir tür akıllıca yaşam taklidi gibi bir şeyle yaşıyorlar -zavallı hayvanlar! Kanun dedikleri bir şey var. 'Hepsi senindir' gibisinden ilahiler okuyorlar. Kendi kulübelerini yapıyor, meyve

topluyor, yerden ot kökleri falan söküyorlar- hatta evleniyorlar. Ama hepsinin içini görebiliyorum, ruhlarının ta içini, ve gördüğüm, hayvanların, ölüp giden hayvanların ruhlarından, öfkelerinden, yaşamalarına ve kendilerini tatmin etmelerine yarayan şehvetlerinden başka bir şey değil... Yine de onlar da diğer bütün canlılar gibi tuhaf ve karmaşıklar. İçlerinde yukarı çıkmaya çabalayan bir şeyler var, kısmen kibir, kısmen boşa gitmiş cinsel duygular, kısmen de boşa harcanmış bir merak duygusundan oluşan. Bunlar beni sadece güldürüyor... Bu pumadan biraz umudum var. Onun kafası ve beyni üzerinde sıkı çalıştım...

“Ve şimdi,” dedi, her ikimizin de kendi düşüncelerimizin peşinden koştuğu uzun bir sessizlikten sonra ayağa kalkarak, “ne düşünüyorsun? Hâlâ benden korkuyor musun?”

Ona baktım ve gördüğüm tek şey, beyaz yüzlü, beyaz saçlı, sakin bakışlı bir adam oldu. Sükûnetini bir tarafa bırakın, üzerindeki o oturmuş huzurlu hava ve görkemli yapının ona verdiği yakışıklı görünüş, yüz kadar başka zengin yaşlı beyefendi arasından rahatlıkla seçilmesini sağlayabilirdi. O sırada ürperdim. İkinci sorusuna yanıt olarak, her iki elimdeki tabancıları ona doğru uzattım.

“Sende kalsın,” dedi ve hafifçe esnedi. Ayağa kalktı, bir an bana baktı ve gülümsedi. “Olaylarla dolu iki gün geçirdin,” dedi. “Sana biraz uyumanı tavsiye edebilirim. Her şeyin açıklığa kavuşmuş olmasına sevindim. İyi geceler.”

Bir an bana bakarak şöyle bir düşündü, sonra iç kapıya giderek dışarı çıktı. Hemen dış kapıyı da kilitledim.

Tekrar yerime oturdum, bir süre bir tür durgunluk içinde oturdum kaldım; duygusal, zihinsel ve fiziksel açıdan öylesine bitkin haldeydim ki, bana anlattığı kısmın ötesini düşünebilecek halde değildim. O kapkara pencere bir göz gibi beni izliyordu. Sonunda son bir çabayla ışığı söndürüp hamağa uzandım. Hemen uykuya dalmışım.

15

HAYVAN HALKI HAKKINDA

Erken uyandım. Uyandığım andan itibaren Moreau'nun açıklaması apaçık ve net bir şekilde aklımın içinde duruyordu. Hamaktan kalktım ve kilitli olduğundan emin olmak için kapının yanına gittim. Sonra pencerenin demirini zorladım ve sağlam bir şekilde yerleştirilmiş olduğunu gördüm. Bu insana benzeyen yaratıkların gerçekte sadece hayvansı canavarlar, sadece grotesk insan taklitleri olduğu gerçeği, içimi belirli bir korkudan çok, yapabilecekleriyle ilgili, daha kötü bir belirsizlik hissi ve şüphe ile dolduruyordu. Kapı çalındı, M'ling'in konuşurken çıkardığı o yapış yapış sesleri duydum. Tabancalardan birini cebime attım ve (bir elimi tabancanın üzerinde tutarak) kapıyı açtım.

"Günaydın, efendüm," dedi, her zamanki otlarla dolu kahvaltının yanında kötü pişirilmiş bir de tavşan getirirken. Onun ardından da Montgomery girdi. Ortalıkta gezinen gözleri kolumun duruşunu fark etti ve yan yan bakarak gülümsedi.

O gün puma iyileşmesi için dinleniyordu; ama tuhaf bir yalnızlık alışkanlığı olan Moreau yine bize katılmamıştı. Hayvan Halkı'nın yaşam tarzı ile ilgili düşüncelerimi açıklığa kavuşturmak için Montgomery ile konuşmaya başladım. Özellikle bu insanlık dışı canavarların nasıl olup da Moreau'ya ve Montgomery'ye saldırmalarının ve birbirlerini parçalamalarının engellendiğini öğrenmekte sabırsızlanıyordum.

Bana onun ve Moreau'nun sahip oldukları görece güvenliğin bu yaratıkların kısıtlı zihinsel becerilerine bağlı olduğunu söyledi. Zekâlarının yükseltilmesine ve hayvanca içgüdülerinin yeniden uyanması yönünde bir eğilimleri olmasına rağmen, kafalarında Moreau'nun zihinlerine yerleştirdiği ve hayal güçlerini mutlak anlamda sınırlayan belirli sabit fikirler vardı. Gerçekten hipnotize edilmişlerdi, onlara belirli şeylerin imkânsız olduğu ve belirli şeylerin de yapılmaması gerektiği söylenmişti ve bu yasaklar herhangi bir şekilde bunlara uyulmaması ya da tartışılması gibi bir olasılık tanımayacak şekilde zihinlerinin dokusunda yer etmişlerdi.

Ancak, eski içgüdülerinin Moreau'nun uygulamalarıyla çatışmada olduğu belirli konularda, daha az dengeli bir durum vardı. Kanun denilen bir dizi cümlecik -bunları okundukları sırada dinlemiştim zaten- zihinlerinin içinde, hayvansı doğalarının köklü ve isyankârlıktan asla vazgeçmeyen arzularıyla savaşmaktaydı. Anladığım kadarıyla bu Kanun'u sürekli tekrar ediyor ve sürekli de bozup duruyorlardı. Hem Montgomery hem de Moreau onları kan tadını almaktan uzak tutabilmek için özel bir özen gösteriyorlardı. Bu tadı almalarının yol açabileceği kaçınılmaz sonuçlardan korkuyorlardı.

Montgomery bana Kanun'un, özellikle de kedi türünden olan Hayvan Halkı arasında, akşam karanlığı çökmek üzereyken tuhaf bir şekilde zayıfladığını; o sırada yaratığın içindeki hayvanın en güçlü durumda olduğunu; gündüz asla düşleyemeyecekleri şeyleri yapmaya cesaret ettikleri alacakaranlıkta üzerlerini bir maceracılık ruhunun kapladığını anlattı. Geldiğim günün gecesinde Leopar Adam'ın peşime düşmesini buna borçluydum. Ama adada kalışımın bu ilk günleri boyunca Hayvan İnsanlar Kanun'u ancak karanlık bastıktan sonra ve gizlice bozmuşlardı; gün ışığında ise genel olarak Kanun'un o çok çeşitli yasaklarına saygı gösterilen bir atmosfer vardı.

Belki burada, ada ve Hayvan Halkı hakkında birkaç bilgi vermem mümkün olabilir. Düzensiz bir şekli olan ve engin denizin içinde pek göze çarpmadan uzanan adanın, sanırım yedi sekiz bin kilometrekare kadar bir yüzölçümü vardı. Volkanik kaynaklı bir adaydı ve şimdi üç tarafından mercan kayalıklarıyla çevrilmişti; uzun zaman önce adanın oluşumunda rol alan güçlerin izleri olarak sadece kuzeye doğru volkanik dumanlar püskürten birkaç küçük delik ve bir de sıcak su kaynağı kalmıştı. Arada bir, bir depremin hafif titreşimi hissediliyor ve bazen de duman kütlesinin kıvrıla kıvrıla yükselişi, aniden bastırıveren buharlı bir esintiyle karmakarışık oluyordu, ama hepsi buydu. Montgomery'nin bana verdiği bilgiye göre, adanın nüfusu o sırada, Moreau'nun sanatının bu tuhaf yaratılarıyla altmışın üzerine çıkıyordu, ama bu sayıya çalılıklarda yaşayan ve insan şeklinde olmayan daha küçük canavarcıklar dahil değildi. Toplam yüz yirmi kadar yapmıştı, ama bunların çoğu ölmüştü ve bir kısmı da -Moreau'nun bana anlatmış olduğu yerde kıvrıla kıvrıla ilerleyen Ayaksız Yaratık gibi- şiddetli sonlarla karşılaşmışlardı. Benim soruma yanıt olarak Montgomery bu yaratıkların gerçekten de döl verdiklerini, ama doğan çocukların genellikle yaşamadığını söyledi. Sonradan edinilen insani özelliklerin kalıtımla aktarıldığına dair bir kanıta henüz rastlamamışlardı.

Yaşadıkları zaman da, Moreau onları alıyor ve üzerlerine insanın bedeni şeklinin damgasını basıyordu. Dişiler sayıca erkeklerden daha azdı ve Kanun'un tekeşliliği emrediyor olmasına rağmen sinsice gerçekleştirilen tacizlere maruz kalabiliyorlardı.

Hayvan Halkı'nı ayrıntılı olarak tasvir edebilmem mümkün değil -gözlerim bu ayrıntılar konusunda hiç eğitimli değil- ve ne yazık ki karakalem resim yapmayı da beceremiyorum. Genel görünümlerindeki en çarpıcı nokta belki de, bu yaratıkların bacaklarıyla gövdelerinin uzunluğu arasındaki orantısızlıktı; yine de -zarafet konusundaki fikirlerimiz öylesine görelidir ki- gözlerim onların şekillerine alışmıştı, hatta sonunda onların benim uzun uyluk kemiklerimin biçimsiz olduğuna dair kanaatlerine ben de katılmaya başlamıştım. Bir başka nokta da kafanın öne doğru eğik duruşu ve omurganın insanlardakine benzemeyen kıvrımıydı. Maymun Adam'da bile, insan bedeninin şeklini o kadar zarif kılan, sırttaki içe doğru giren o yılankavi kıvrım yoktu. Çoğunun omuzları biçimsiz bir şekilde kamburlaşmıştı, kollarının kısa kalan ön kısmı, yan taraflarında zayıfça sallanıyordu. Çok azı dikkati çekecek derecede tüylü sayılırdı -en azından ben adadan ayrılana kadar geçen süre içinde öyleydi.

Bundan sonraki en belirgin bozukluk yüzlerindeydi, neredeyse tümü sivri çeneliydi ve çenelerinin kulaklarına yakın kısımlarının şekli bozulmuştu, kocaman ve yumru gibi burunları, aşırı derecede kürke benzeyen ya da çok kaba kıllardan oluşan tüyleri ve çoğunlukla da tuhaf renkli ya da yüzlerinin tuhaf bir noktasında duran gözleri vardı. Hiçbiri gülemiyordu, gerçi Maymun Adam'ın uzayıp giden bir kıkırdaması vardı. Bu genel karakterlerin dışında, kafalarında pek benzerlik yoktu; her birinin kafası kendi türünün özelliklerini korumuştu: İnsan damgası, izlerini bozsa da leoparı, öküzü, dişi domuzu ya da yaratığın şekillendirildiği başka hayvan ya da hayvanları gizleyemiyordu. Sesleri de aşırı derecede değişkenlik gösteriyordu. Ellerinin biçimleri her zaman bozuktu; bazıları beklenmedik insansı görünüşleri ile beni çok şaşırtsalar da; neredeyse tümü, parmak sayıları bakımından eksikti, tırnaklara doğru biçimsizleşiyordu ve dokunmaya dair herhangi bir duyarlılıktan da yoksundu.

Hayvan Adamların en korkunç ikisi benim Leopar Adam'la, sırtlan ve domuz karışımı bir yaratıktı. Bunlardan daha büyük olarak da sandalda kürek çeken o üç boğamsı yaratık vardı. Daha sonra aynı zamanda Kanun Söyleyicisi olan Gümüşi Tüylü Adam, M'ling ve maymun ve keçi arası, satir benzeri bir yaratık geliyordu. Üç tane Domuz Adam ve bir Domuz

Kadın, Kısrak ile Gergedan arası bir yaratık ve birkaç tane de nereden geldiklerini çıkartamadığım dişi vardı. Birkaç tane Kurt yaratık, bir Ayı Boğa ve bir de Saint-Bernard Adam vardı. Maymun Adam'ı önceden tasvir etmiştim, bir de ta başından beri nefret ettiğim, Dişi Tilki ve Ayı karışımı, özellikle iğrenç (ve pis kokulu) yaşlı bir kadın vardı. Kendini tutkuyla Kanun'a adamış olduğu söyleniyordu. Daha küçük yaratıklarsa, birkaç genç, benekli hayvan ve benim küçük tembel hayvanımsı yaratığımdı. Ama artık bu kadar katalog çıkarmak yeter.

Başta, bu hayvanlar karşısında, hâlâ bir hayvan olduklarına dair duyduğum çok şiddetli bir hisle, tüylerimi diken diken eden bir dehşete kapılıyordum; ama hiç farkına varmadan onlarla karşı karşıya gelmeye biraz alışmış, üstelik Montgomery'nin onlara karşı tavrından da etkilenmeye başlamıştım. Öyle uzun zamandır onlarla birlikteydi ki, onları neredeyse normal insanlarmış gibi kabul etmeye başlamıştı- Londra'daki günleri ona muhteşem ve artık ulaşılması mümkün olmayan bir geçmişe aitmiş gibi geliyordu. Sadece yılda bir kez Moreau'nun acentesi olan bir hayvan tüccarıyla alışveriş yapmak için Arica'ya gidiyordu. İspanyol melezleriyle dolu denizci kasabasında insanoğlunun en seçkin örnekleriyle karşılaşması pek mümkün olmuyordu elbette. Bana söylediğine göre, gemideki adamlar da ona -tuhaf derecede uzun bacakları, yamyassı yüzleri, çıkıntılı alınları, şüpheci, tehlikeli ve soğuk kalpleriyle- tıpkı Hayvan Adamların başta bana göründüğü kadar tuhaf gelmişlerdi. Aslında, insanları sevmiyordu: Benim hayatımı kurtarmış olduğu için, diye düşünüyordu, bana ısınmıştı.

Hatta sanırım bu metamorfoza uğramış hayvanların bazılarına karşı gizli bir sevgisi, onların bazı davranışlarına karşı kötücül bir sempatisi de vardı, ama bunu en önce benden gizlemeye çalışıyordu.

Hayvan Halkı arasında karşılaştığım ilk yaratık olan M'ling, kara yüzlü adam, Montgomery'nin uşağı, diğerleriyle birlikte adanın diğer tarafında yaşamıyordu, avlunun arka tarafında küçük bir köpek kulübesinde kalıyordu. Bu yaratık Maymun Adam kadar bile zeki sayılmazdı, ama ondan çok daha uysaldı ve Hayvan Halkı arasında insana en benzeyen yaratıktı; Montgomery onu yemek hazırlaması, hatta gerekli bütün ufak tefek ev işlerini yerine getirmesi konusunda eğitmişti. Moreau'nun o korkunç becerisinin karmakarışık bir anısıydı bu yaratık. Köpek ve öküz izleri de taşıyan bir ayıydı ve Moreau'nun yaratıkları arasında üzerinde en özenli çalıştıklarından biriydi. Montgomery'ye karşı tuhaf bir yumuşaklığı

ve bağlılığı vardı. Montgomery bazen onu görüp, sırtını sıvazlar; ona yarı alaycı, yarı şakacı isimler takar; böylece yaratığın olağanüstü bir sevinç içinde hoplayıp zıplamasını sağlar; bazen de özellikle viski içmeye başladığı sıralarda ona kötü davranır, tekmeleyip, yumruklar, taşa ya da yanık kibrit yağmuruna tutardı. Ama Montgomery ona iyi davransın ya da davranmasın, yaratık kimseyi Montgomery'yle kıyaslanabilecek kadar sevmezdi.

Hayvan Halkı'na alışmaya başladığımı söylemiştim, bana tuhaf ya da iğrenç gelen binlerce şey hızla doğal ve sıradan görünmeye başlamıştı. Sanırım bütün varlıklar renklerini çevrelerindeki ortalama renk tonundan alıyorlar: Montgomery ve Moreau benim insanlık hakkındaki genel fikirlerimi sağlam bir şekilde ayakta tutmama yetmeyecek kadar tuhaf ve kendilerine özgü insanlardı. Sandalın küreklerini çeken o hantal, öküzümsü yaratıklardan birini çalılıkların içinde ağır adımlarla ilerlerken görüyor ve kendimi bu yaratığın makinelerle çalıştığı işinden evine dönen gerçek bir köylüden ne farkı olduğunu sorup zorlukla hatırlamaya çalışırken buluyordum; ya da Tilki Ayı karışımı kadının o kurnaz, sahtekâr yüzü ve onda gördüğümü sandığım hilekârlıkta tuhaf bir insansılık buluyor ve bu yüzle daha önce bir kentteki sapa bir yolda karşılaşmış olduğumu hayal edebiliyordum.

Yine de ikide bir, bu yaratıkların içindeki hayvan, şüpheye ya da inkâra yer bırakmayacak şekilde gözlerimin önüne seriliveriyordu. Nereden bakarsanız bakın, kambur sırtlı bir vahşiye benzeyen, kulübelerden birinin ağzında çömelmiş oturan çirkin bir adam, kollarını açıp esnemeye başlıyor, insanı ürküten bir şekilde aniden bıçak gibi keskin ön dişlerini ve kılıç gibi delici ve parlak köpek dişlerini gösteriveriyordu. Ya da dar bir patikada, geçici bir cesaretle, beyazlara sarınmış, kıvrak bir dişinin gözlerine baktığımda, birden -bir nöbete tutulmuş gibi sarsılarak- gözbebeklerinin ince bir yarık gibi olduğunu, ya da daha aşağı baktığım zaman üstündeki o biçimsiz örtüyü tutan elindeki kıvrık tırnağı görüyordum. Yeri gelmişken, benim pek anlayabildiğimi söyleyemeyeceğim tuhaf bir durum da, bu esrarengiz yaratıkların -dişilerden söz ediyorum- adadaki ilk günlerimde kendilerinin o iğrenç biçimsizliklerinin içgüdüsel bir şekilde farkına varmaları ve bunun sonucunda da üstlerindeki giysilerin düzgünlüğüne ve ağırbaşlılığına herhangi bir insandan daha fazla özen göstermeleri olmuştu.

16

HAYVAN HALKI KAN TADINI NASIL ALDI?

Bir yazar olarak tecrübesizliğim bana ihanet edip, öykümü anlatırken yolumdan ayrılmama neden oluyor. Montgomery'yle kahvaltımızı yaptıktan sonra, volkanik duman püskürten küçük delikleri ve önceki gün yanlışlıkla daldığım kaynar suların çıktığı sıcak su kaynağını göstermek için beni adanın diğer tarafına götürdü. İkimizde de kamçı ve dolu revolverler vardı. Yolumuzun üzerindeki sık yapraklarla kaplı bir ormandan geçerken bir tavşanın çığlığını duyduk. Durup etrafı dinledik, ama başka bir şey duyamadık; bir süre sonra yolumuza devam ettik ve bu olay aklımızdan uçup gitti. Montgomery dikkatimi çalılıkların arasından sıçraya sıçraya kaçıp giden, uzun arka ayakları olan birkaç küçük pembe yaratığa çekti. Bu yaratıkların Hayvan Halkı'nın yavrularından yapıldığını, bunu Moreau'nun icat ettiğini anlattı. Moreau bunların et kaynağı olarak kullanılabileceklerini düşünmüştü, ama sonra kendi yavrularını yutan tavşanlar gibi alışkanlık yaratma fikri onu bu niyetinden vazgeçirmişti. Bu yaratıkların bazılarıyla önceden de karşılaşmıştım, ilki ay ışığı altında peşimdeki Leopar Adam'dan kaçarken ve diğeri de önceki gece Moreau'nun peşime düştüğü sırada olmuştu. Şans eseri, yaratıklardan biri bize çarpmamak için zıpladığı sırada rüzgârın devirmiş olduğu bir ağacın sökülen kökünün açtığı bir deliğe düştü ve o daha kendini kurtaramadan biz onu yakalamayı başardık. Kedi gibi tıslayarak bizi tırmalayan, arka ayaklarıyla bir an ara vermeksizin tekmelemeyip duruyordu, bir ara ısırmaya çalıştı, ama dişleri insanın canını pek yakmayan bir çimdikten daha fazla zarar veremeyecek kadar güçsüzdü. Bana epeyce sevimli bir hayvancık gibi gelmişti ve Montgomery, yuva yapayım derken çimlere zarar vermediklerini ve temiz denilebilecek huyları olduğunu söylediğine göre, bunların kibar bayların bahçelerindeki sıradan tavşanlar için uygun bir alternatif olabileceğini düşünebilirim.

Ayrıca, yolumuzun üzerinde kabuğu uzun şeritler halinde soyulmuş ve derinlemesine yara almış bir ağaç gövdesi gördük. Montgomery dikkatimi buna çekti. “Ağaçların kabuklarını pençelememek, Kanun *budur*,” dedi. “Sanki bazıları bunu pek dikkate almıyor!” Sanırım, Satir ve Maymun Adam’la bundan sonra karşılaşmıştık. Satir klasik metinlerden Moreau’nun aklında kalanın bir yansıması gibiydi, yüzünün -İbrani geleneğindeki o daha kaba satir imgesindeki gibi- koyuna benzer bir ifadesi vardı, sesi sert bir meleme gibiydi, ayaklarının uçları Şeytan’ın ayaklarını andırıyordu. Yanımızdan geçerken, bezelyeye benzeyen bir meyvenin kabuklarını kemiriyordu. İkisi birden Montgomery’ye selam verdiler.

“Selam sana,” dediler, “Öbür Kamçılı olan!”

“Şimdi Üçüncü bir Kamçılı olan daha var,” dedi Montgomery. “Dikkat etseniz iyi olur!”

“O yapılmış olanlardan değil miydi?” dedi Maymun Adam. “Öyle dediydi, yapılmış olduğunu söylediydi.”

Satir Adam meraklı bir ifadeyle yüzüme baktı. “Üçüncü Kamçılı olan, ağlayarak denize giden, ince beyaz bir yüzü olan.”

“İnce uzun bir kamçısı var,” dedi Montgomery.

“Dün onun kanı aktı ve ağladı,” dedi Satir. “Senin hiç kanın akmaz ve ağlamazsın. Efendi’nin kanı akmaz ve ağlamaz.” “Seni pis dilenci!” dedi Montgomery, “dikkatli olmazsan senin kanın akacak ve ağlayacaksın!”

“Beş parmağı var; o da benim gibi beşlik adam,” dedi Maymun Adam.

Montgomery, kolumdan çekerek, “Haydi gel, Prendick,” dedi, ben de onunla gittim.

Satir ve Maymun Adam bizi izleyerek ve birbirleriyle başka şeyler daha konuşarak dikilip kalmışlardı.

“Bir şey demiyor,” dedi Satir. “Adamların sesi olur.”

“Dün benden yiyecek bir şeyler istedi,” dedi Maymun Adam. “Nereden bulacağını bilmiyordu.”

Sonra duyamadığım bir şeyler konuştular, Satir’in güldüğünü duydum.

Tavşan ölüsüyle karşılaştığımızda dönüş yolundaydık. Zavallı hayvancığın kızıla boyanmış cesedi paramparça olmuştu, kaburga kemiklerinin çoğu bembeyaz temizlenmişti ve omurgası kesinlikle kemirilmişti.

Montgomery bunu gördüğümüz anda durdu. “Aman Tanrım!” dedi çömelerek ve daha yakından incelemek için ezilmiş omurlardan birkaçını yerden aldı. “Aman Tanrım!” diye tekrarladı, “bu da ne demek oluyor ki?”

“Sizin etoburlardan biri eski alışkanlıklarını hatırlamış,” dedim kısa bir duraklamadan sonra. “Bu omurgayı bir şey baştan sona kemirmiş.”

Montgomery, solup bembeyaz olan yüzü ve çarpılan dudağıyla bakakalmıştı. “Bundan hoşlanmadım,” dedi yavaşça.

“Buna benzer bir şey görmüştüm,” dedim, “buraya geldiğim ilk gün.”

“Allah belanı versin! Ne gördün?”

“Kafası kopmuş bir tavşan.”

“Buraya geldiğin gün?”

“Buraya geldiğim gün. Avlunun arkasındaki çalılıkların arasında, akşam dışarı çıktığım zaman. Kafası tamamen koparılmıştı.”

Hafif bir ıslık koyverdi.

“Ve dahası da var, bu işi sizin hayvanlardan hangisinin yaptığı hakkında da bir fikrim var. Gerçi sadece bir kuşku, bilirsin. Tavşanı görmeden önce sizin canavarlardan birini dereden su içerken görmüştüm.”

“Suyunu emerek mi içiyordu?”

“Evet.”

‘“Suyu emerek içmemek, Kanun *budur.'* Canavarların çoğu Kanun’a dikkat ediyor, değil mi? Moreau ortalıkta yokken!”

“Benim peşime düşen hayvandı.”

“Elbette,” dedi Montgomery; “etoburlar böyledir işte. Öldürdükten sonra su içerler. Kanın tadı yüzünden, bilirsin.”

“Nasıl bir hayvandı?” diye devam etti. “Bir daha görsen tanır miydin?” Tavşan ölüsünün ortalığa dağılmış parçalarının üzerinde bacaklarını iki yana açarak dikildi ve etrafa bakındı, gözleri gölgelerin, yeşilliklerin, etrafımızı saran ormanda gizlenen pusuların ve tuzakların üzerinde geziniyordu. “Kan tadı,” dedi tekrar.

Tabancasını çıkardı, içindeki mermileri kontrol etti ve geri soktu. Sonra sarkık dudağını çekiştirmeye başladı.

“Sanırım o hayvanı bir daha görürsem tanırım,” dedim. “Onu sersemletmiştim. Alnında güzel bir çürük olmalı.”

“Ama o zaman da tavşanı onun öldürdüğünü *kanıtlamamız* gerek,” dedi Montgomery. “Bu şeyleri buraya hiç getirmeseydim keşke.”

Yola devam etmek istiyordum, ama o kafası karışmış bir halde parçalanmış tavşan cesedinin başında düşünüp kalmıştı. O öyle dururken, ben de tavşan kalıntılarının artık görünmediği bir uzaklığa kadar gittim.

“Haydi!” dedim.

Bir süre sonra kendine geldi ve bana doğru yaklaştı. “Görüyorsun,” dedi neredeyse fısıltıyla, “sözde hepsinin karada hareket eden herhangi bir şeyi yemeye karşı sabit bir fikirleri olması gerekiyor. Eğer bir hayvan tesadüfen kan tadını aldıysa...”

Bir süre sessizlik içinde yürüdük. “Ne olmuş olabileceğini merak ediyorum,” dedi kendi kendine. Sonra, yine bir aranın ardından: “Önceki gün aptalca bir iş yaptım. Şu benim uşağa... ona bir tavşanın derisini soymayı, sonra da pişirmeyi öğrettim... parmaklarını yaladığını görmüştüm... hiç aklıma gelmemişti.”

Sonra da: “Buna bir son vermeliyiz. Moreau’ya söylemeliyim,” dedi.

Eve dönüş yolculuğumuz boyunca başka hiçbir şey düşünemedi.

Moreau durumu Montgomery’den de ciddiye aldı, elbette onların böylesine apaçık bir şekilde şaşkınlığa düşmesinin beni etkilediğini söylememe gerek yok. “Bunun birilerine ibret olmasını sağlamalıyız,” dedi Moreau. Bu günahı işleyenin Leopar Adam olduğuna kuşkum yok. Ama bunu nasıl kanıtlayabiliriz? Keşke Montgomery, et zevkini kendi elinde tutsaydın ve böyle heyecan verici yeniliklere hiç girişmeseydin. Yine de kendimizi bir kargaşanın içine düşmüş bulabiliriz.”

“Tam bir budalalık yaptım,” dedi Montgomery. “Ama artık olan oldu. Tavşanları alabileceğimi söylemiştin, biliyorsun.”

“Bir an önce işe girişmeliyiz,” dedi Moreau. “Sanırım burada bir şeyler ortaya çıkacak olursa, M’ling kendi başının çaresine bakabilir, değil mi?”

“Ben M’ling’ten o kadar da emin değilim,” dedi Montgomery. “Sanırım ona bir bakmam lazım.”

Öğleden sonra, Moreau, Montgomery, ben ve M’ling adanın öbür tarafına koyağın içindeki kulübelere gittik. Üçümüz silahlanmıştık, M’ling de yakacak odun keserken kullandığı küçük balta ile birkaç bobin de tel almıştı. Moreau omzuna kocaman bir çoban borusu asmıştı. “Hayvan Halkı’nın toplanışını göreceksin şimdi,” dedi Montgomery. “Güzel bir manzaradır!” Yoldayken Moreau tek bir kelime bile etmedi, ama o sert, ağarmış saçlarla çevrili yüzüne korkunç bir ifade çökmüştü.

Sıcak sulu dereciğin dumanlara boğduğu koyaktan aşağı indik ve üzeri benim sülfür olduğuna inandığım toz halinde, kalın, sarı bir maddeyle kaplı geniş bir alana gelinceye kadar sazlıkların arasından dolanarak ilerleyen o patikayı izledik. Yabani otlarla kaplı bir bayır sırtının üzerinden güneş altında parıldayan deniz görünüyordu. Doğal bir amfitiyatroya benzeyen alçak bir alana geldik, burada dördümüz birden durduk. Sonra Moreau

boruyu üfleyerek, tropik ikindinin uykulu sessizliğini bozdu. Ciğerleri epeyce güçlü olmalıydı. Borunun sesi kendi yankılarının üzerinde gittikçe yükselerek, sonunda insanın kulağını patlatacak bir şiddete ulaştı. “Ah!” dedi Moreau, o eğri şekilli enstrümanını tekrar yanına indirirken.

Hemen ardından sarı sazların arasından bir çatırtı geldi ve önceki gün içinden geçtiğim bataklığın sınırlarını gösteren sık, yeşil ormanın içinden, konuşan birilerinin sesi duyuldu. Sonra sülfürlü bölgenin kıyısındaki üç veya dört noktadan, aceleyle bize doğru gelmekte olan Hayvan Halkı’nın o tuhaf karaltıları belirdi. Önce birinin sonra da diğerlerinin ağaçların ya da sazların arasından aceleyle çıktıklarını ve kızgın kumların üstünde ayaklarını sürüyerek bize doğru geldiklerini gördüğüm anda, içimi ürperten bir dehşetin üstüme çökmesine engel olamadım. Ama Moreau ve Montgomery yeterince sakin duruyorlardı ve ben de çaresizlik içinde yanlarında dikilip kaldım. İlk gelen Satir’di, bir gölgesi olması ve toynaklarıyla toprağı eşeleyip durmasına rağmen tuhaf bir şekilde gerçekdışı bir görüntüsü vardı. Onun ardından sazlığın içinden dev gibi bir heyula, atla gergedan arası bir yaratık çıktı, bize doğru gelirken ağzında bir saman parçası çiğniyordu; sonra Domuz Kadın’la iki Kurt Kadın belirdiler; sonra da zayıf düşmüş kıpkırmızı yüzü ve kızıl gözleriyle Tilki Ayı karışımı Cadı göründü, arkalarından büyük bir şevk ve aceleyle diğerleri geliyordu... Yaklaştıkça Moreau’ya doğru yönelerek yaltaklanmaya ve birbirleriyle ilgilenmeden, Kanun ilahisinin son kısmından parçalar söylemeye başladılar: “Onun elidir yaralayan; *Onun* elidir iyi eden” ve bunun gibi şeyler.

Yaklaşık otuz metre kadar ötemize geldikleri anda durdular ve dizleriyle dirsekleri üzerinde eğilerek yerden beyaz toprakları alıp alıp, başlarının üzerinden dökmeye başladılar. Elinizden gelirse bu sahneyi hayal edin! Biz mavi giysiler içindeki üç adam, yanımızdaki biçimsiz vücutlu, kara suratlı uşağımızla güneşin kızıla boğduğu masmavi gökyüzünün altında, üzerine vuran gün ışığıyla sapsarı kesilmiş bir toprakla kaplı geniş bir alanın içinde, etrafımızı saran çömelmiş ve el kol hareketleriyle bir şeyler anlatmaya çalışan -kimi zor fark edilen birkaç yüz ifadesi ve hareketleri dışında epeyce insana benzeyen, kimi kötürümlere, kimi de bedenleri öylesine tuhaf bir şekilde bozulmuş olduğu için en çılgınca düşlerimizdeki yaratıklardan başka bir şeyi andırmayan- canavarların oluşturduğu bu çemberin içinde dikiliyorduk, ötede bir tarafta bir sazlığın hatları, diğer tarafta bizi kulübelerin olduğu koyaktan ayıran, palmiye ağaçlarıyla kaplı sık bir ağaç

örtüsü ve kuzeyde de Pasifik Okyanusu'nun puslu ufuk çizgisi görünüyordu.

"Altmış iki, altmış üç," diye saydı Moreau. "Dört tane daha olmalı."

"Leopar Adam'ı göremiyorum," dedim ben.

Bir süre sonra Moreau o koca borusunu yine çaldı, bu sesi duydukları anda bütün Hayvan Halkı kıvranarak toprağın üzerinde büzüldüler. Sonra sazlığın içinden, yerlere kadar eğilerek, Moreau'nun arkasındaki toz toprağa bulanmış çembere katılmaya çalışan Leopar Adam geldi. Ve onun alnının yaralanmış olduğunu gördüm. Hayvan Halkı'ndan en son gelen Maymun Adam oldu. Daha önce gelmiş olan hayvanlar, bitkinlik ve ter içinde büzüldükleri yerden ona düşmanca bakışlar attılar.

"Kesin!" dedi Moreau o pürüzsüz, güçlü sesiyle ve Hayvan Halkı tapınmalarını kesip, kıçlarının üzerine oturdular.

"Kanun Söyleyicisi nerede?" dedi Moreau ve o tüylü, gri renkli yaratık başını toprağa doğru eğerek Moreau'yu selamladı.

"Sözleri söyle!" dedi Moreau, o anda hepsi birden diz üstü çökmüş bir topluluk halinde, sağa sola sallanarak ve elleriyle kükürtlü toprağı havaya savurarak -önce sağ elle bir tutam toprak savurup, sonra sol ele geçerek- bir kez daha o tuhaf ilahilerini söylemeye başladılar.

"Et ya da balık yememek; Kanun budur" mısrasına geldiklerinde, Moreau incecik, bembeyaz elini havaya kaldırdı. *"Durun!"* diye bağırdı ve hepsinin üstüne mutlak bir sessizlik çöktü.

Sanırım bundan sonra olacakları hepsi biliyor ve bundan korkuyorlardı. Etrafımdaki o tuhaf yüzlere bakındım. Ürkek tavırlarını ve o parlak gözlerinde gizlenen dehşeti gördüğümde, bir zamanlar bunların insan olduklarını düşünmüş olmama şaştım.

"Bu Kanun çiğnendi!" dedi Moreau.

"Kimse kaçamaz," dedi gümüşi tüylerinin arasından yüzü görünmeyen yaratık. "Kimse kaçamaz," diye, bir çember halinde diz üstü çökmüş duran Hayvan Halkı tekrarladı.

"Kim o?" diye bağırdı Moreau ve kamçısını şaklatarak, yüzlerine bakındı. Sırtlan Domuz karışımı yaratığın hüzünlü bir ifadeyle baktığını görür gibi oldum, Leopar Adam da aynı onun gibi bakıyordu. Moreau sonsuz bir işkencenin anısı ve dehşeti ile önünde köpeklenen bu hayvana bakarak, önünde durdu. "Kim o?" diye tekrarladı Moreau, gök gürültüsü gibi bir sesle.

"Kötüdür Kanun'u çiğneyen," diye mırıldandı Kanun Söyleyicisi.

Moreau, Leopar Adam’m gözlerinin içine bakıyordu, sanki yaratığın bütün ruhunu çekip alıyor gibiydi.

Moreau gözlerini kurbanının üzerinden çekip bize doğru dönerek “Kanun’u çiğneyen...” dedi. Bana sanki sesinde sevinçli bir şeyler varmış gibi gelmişti.

“...Acıların Evi’ne geri gider!” diye gürlediler hepsi birden, “Acıların Evi’ne geri gider, Ey Efendi!”

“Acıların Evi’ne ... Acıların Evi’ne...” diye geveledi Maymun Adam sanki bu fikir hoşuna gitmiş gibi.

“Duyuyor musun?” dedi Moreau, tekrar suçluya dönerek, “arkadaşım... Hey!”

Leopar Adam, Moreau’nun bakışlarından kurtulmuş olduğundan, ayağa kalkmış ve şimdi de alev alev yanan gözleri ve kıvrılan dudaklarının arasından görünen o kocaman kedi dişleriyle, işkencecisine doğru atılmıştı. Ancak dayanılmaz bir korkunun bu saldırıya neden olabileceğine eminim. Etrafımızdaki altmış küsur canavarın oluşturduğu bütün o çember bize karşı ayaklanmaya başlamış gibiydi. Moreau’nun Leopar Adam’ın saldırısından kaçmak için geriye doğru çekildiğini gördüm. Her tarafımızı öfkeli bağırışlar ve ulumalar sarmıştı. Herkes ortalıkta koşuşuyordu. Bir an bunun genel bir ayaklanma olduğunu düşündüm.

Leopar Adam’ın öfkeyle dolu yüzü bir anda yanımdan geçip gitti, hemen arkasından da onu peşindeki M’ling izledi. Sırtlan Domuz’un sarı gözlerinin heyecanla parladığını gördüm, sanki bana saldırmaya niyetlenmek üzereymiş gibi davranıyordu. Satir de, Sırtlan Domuz’un kambur omuzlarının üzerinden bana bakıyordu. Moreau’nun tabancasının sesini duydum ve o pembe alevlerin kargaşalığın içinde parladığını gördüm. Bütün kalabalık ateşin parıltısının geldiği tarafa dönmeye çalışır gibiydi, ben de bu hareketin çekimine kapılarak o tarafa doğru hızla döndüm. Bir saniye sonrasında, kaçak Leopar Adam’ın peşine düşmüş, gürültüyle bağırıp çağıran kalabalıktan biri olarak koşuyordum.

Kesin olarak söyleyebileceklerimin hepsi bu. Leopar Adam’ın Moreau’ya saldırdığını gördüm, sonra kendimi paldır küldür koşar durumda buluncaya kadar etrafımdaki her şey fırıl fırıl dönmüştü.

M’ling en önde, kaçağın hemen arkasında koşuyordu. Arkasında, şimdiden dışarı fırlamış dilleriyle, kocaman adımlarla sıçraya sıçraya koşan Kurt Kadınlar vardı. Onu heyecanla ciyaklayan Domuz Ailesi ve beyazlı örtüleri içindeki iki Boğa Adam izliyordu. Sonra Hayvan Halkı’ndan oluşan

bir yığının arasındaki Moreau geliyordu, geniş kenarlı hasır şapkasını düşürmüş, tabancasını eline almıştı ve uzun beyaz saçları havada savruluyordu. Sırtlan Domuz adımlarım bana uydurarak ve o kedi gözleriyle bana sinsi sinsi bakarak yanımda koşuyordu, diğerleri de patırtılar ve bağırışlarla arkamızdan geliyorlardı.

Leopar Adam uzun sazları yara yara kaçıyordu, o geçtikten sonra geriye doğru savrulan sazlar da M’ling’in yüzünde patlıyordu. Biz arkadakiler sazlığa ulaştığımızda, önümüzde çiğnenip geçilmiş bir yol bulmuştuk. Kovalamaca çeyrek mil kadar sazlığın içinde devam etti, sonra bir kalabalık halinde hep birlikte ilerliyor olsak da, hareketlerimizi aşırı derecede engelleyen sık bir çalılığa daldık. Eğreltiotu yaprakları yüzümüze vuruyor, ip gibi sarmaşıklar çenelerimize takılıp, topuklarımıza sarılıyor, dikenli bitkiler giysilerimize ve etimize takılıp yırtıyordu.

“Buradan geçerken dört ayak üstüne indi,” dedi, hemen önümde olan Moreau.

“Kimse kaçamaz,” dedi Kurt Ayı, ava çıkmış olmanın neşesiyle yüzüme karşı gülerek.

Tekrar kayalıkların arasına daldık ve avımızın hafifçe dört ayak üstüne inmiş halde ve omzunun üstünden bize bakıp hırlayarak kaçmakta olduğunu gördük. O anda Kurt Ailesi keyifle uludu. Yaratığın giysileri hâlâ üstündeydi ve uzaktan yüzü hâlâ bir insana benziyordu, ama dört ayağının duruşu aynı kedilerinki gibiydi ve omuzlarının hafifçe öne doğru eğilişi de tamamen avlanırken kaçan bir hayvanın duruşuna benziyordu. Birkaç tane sarı çiçekli, dikenli çalının üzerinden sıçradı ve gözden kayboldu. M’ling avımızla aramızdaki mesafenin yarısındaydı.

Şimdi çoğumuzun, kovalamacanın ilk anındaki hızı kalmamıştı, daha uzun ve düzenli adımlarla ilerlemeye başlamıştık. Açıklık alandan geçtiğimiz sırada, kovalamacanın artık sütun halinde ilerlemekten çıkıp, bir çizgi halini almaya başladığını gördüm. Sırtlan Domuz hâlâ yanı başımda koşuyor, koşarken de beni izliyor ve arada bir de hırıltılı bir kahkaha atarak, burnunu buruşturuyordu.

Leopar Adam kayalığın kenarına geldiğinde, adaya geldiğim günün gecesi sezdirmeden bana yaklaştığı sarp burna doğru gitmekte olduğunu fark ederek, çalılıkların arasına dalmıştı; ama Montgomery onun bu manevrasını fark etmiş ve tekrar ona doğru dönmüştü.

Böylece, nefese nefese, kayaların üzerinde tökezleye tökezleye ilerleyerek, üstüme başıma batan dikenler ve yolumuzu kesen eğreltiotları

ve sazların arasından geçerek, Kanun'u çiğneyen Leopar Adam'ın kovalanmasına yardımcı olmuştum ve Sırtlan Domuz da vahşi kahkahalarla yanı başımda koşup durmuştu. Sendeleyip duruyordum, başım dönüyor ve kalbim göğsümün içinde küt küt atıyordu, ölesiye yorgundum, yine de bu korkunç yol arkadaşıyla bir başıma kalmaktan korktuğum için kovalamacayı gözden kaçırmaya cesaret edemiyordum. Aşırı derecede bitkin düşmeme ve tropiklerin öğleden sonrasının o yoğun sıcağına rağmen sendeleye sendeleye koşmaya devam ediyordum.

Ve sonunda avın hızı biraz kesilmişti. Sefil yaratığı adanın köşelerinden birine sıkıştırmıştık. Moreau, elinde kamçısıyla bizi karışık bir sıraya sokmuştu, şimdi hepimiz birbirimize bir şeyler söyleyip, kurbanımızın etrafında oluşturduğumuz kordonu gittikçe daraltarak yavaşça ilerliyorduk. Leopar Adam, o gece yarısı kovalamacasında kendisinden kaçtığım çalıların arasında sessizce ve gözlerden uzakta pusup kalmıştı.

Oluşturduğumuz kordonun uçları karmakarışık çalılıkların arasına girip, hayvanın etrafını kuşattığı sırada, "Sakin olun!" diye bağırdı Moreau. "Sakin olun!"

"Dikkat edin fırlayıp kaçmasın!" diye bağıran Montgomery'nin sesi geldi çalılığın ilerisinden.

Ben çalıların üzerindeki bayırda duruyordum, Montgomery ve Moreau ise aşağıdaki kumsala doğru iniyorlardı. Yavaşça hep birlikte, dallar ve yapraklarla süslenmiş ağımızın içine doğru ilerledik. Avımızdan ses çıkmıyordu.

"Acıların Evi'ne dönecek, Acıların Evi'ne, Acıların Evi'ne!" diye kesik kesik bağıran Maymun Adam'ın sesi geldi yirmi metre kadar sağ tarafımızdan.

Bunu duyduğum anda, zavallıyı bende uyandırmış olduğu tüm o korkular için affettim.

Sağ tarafımda ilerleyen At Gergedan'ın ağır adımları altında ince dalların çatırdadığını, daha kalın dalların ise hışırtıyla yanlara açıldığını duydum. Sonra her yeri kaplayan yeşillikler arasında, dev gibi büyümüş ağaçların altındaki yarı karanlığın içinde birden peşinde olduğumuz yaratığı gördüm. Durakladım. Kıvrılabileceği kadar kıvrılarak, yere çömelip oturmuştu, karanlıkta parıldayan yeşil gözleri omzunun üstünden bana doğru bakıyordu.

Bu benim kendi içimde düştüğüm tuhaf bir çelişki gibi gelebilir -nasıl olduğunu açıklayamıyorum- ama şimdi o yaratığı gözlerinde parıldayan ışık

ve dehşet içinde büzülüp kalmış yarım yamalak insana benzeyen yüzüyle tamamen hayvanca bir davranış içinde görünce, bu yaratığın bir insan olduğu gerçeğinin yeniden farkına varmıştım. Bir an sonra başkaları da onu görecek ve avludaki o korkunç işkenceleri bir kez daha yaşaması için onu önce zararsız hale getirip, sonra da yakalayacaklardı. Aniden tabancamı çıkardım, dehşet içinde bakan gözlerinin arasına nişan aldım ve ateş ettim.

O anda Sırtlan Domuz, yaratığı gördü, sabırsızlıkla bir çığlık atarak yaratığın üstüne doğru atıldı ve susuzluktan kıvranan dişlerini yaratığın boynuna geçirdi. Hayvan Halkı koşa koşa gelip toplanmaya başladıkça her taraftaki yeşil çalılıklardan savrulan ve çatırdayan dalların sesi duyulmaya başladı. Yüzler birbiri ardına belirdi.

“Öldürme sakın, Prendick!” diye bağırdı Moreau. “Öldürme sakın!” O büyük eğreltiotlarının arasından ilerlemeye çalışırken öne doğru eğildiğini gördüm.

Bir an sonrasında Sırtlan Domuz’u kamçısının sapıyla döverek uzaklaştırmış ve Montgomery’yle birlikte, galeyana gelmiş etoburlardan oluşan Hayvan Halkı’nı ve özellikle de M’ling’i hâlâ titremekte olan cesetten uzak tutmaya çalışıyorlardı. Tüylü, Gri Yaratık cesedin kokusunu koklayarak, koltukaltıma doğru girdi. Öbür hayvanlar da, o hayvanca gayretkeşlikleri içinde, cesedi daha yakından görebilmek için beni itip kakmaya başlamışlardı.

“Lanet olsun, Prendick!” dedi Moreau. “Onu canlı istiyordum.”

“Üzgünüm,” dedim, aslında değildim. “O anda kendimi engelleyemedim.” Bu gayretkeşlik ve telaş midemi bulandırmıştı. Döndüm ve toplanmakta olan Hayvan Halkı’nın arasından sıyrılıp çıkarak, tek başıma burnun daha yukarıdaki kısımlarına çıkan bayırdan tırmandım. Moreau’nun bağırarak verdiği emirlerle, o beyaz örtüler içindeki üç Boğa Adam’ın, kurbanı suya doğru sürüklemeye başladıklarını duydum.

Yalnız kalmak benim için kolaydı. Hayvan Halkı cesede karşı son derece insanca bir merakla yaklaşmış, şimdi de Boğa Adamlar cesedi aşağıya kumsala sürüklerken, havayı koklayıp, hırlayarak, kalabalık bir küme halinde peşinden gidiyorlardı. Burnun üst tarafına çıktım ve ağırlaşan cesedi denize doğru taşırlarken akşam göğünün ışıkları önünde kapkara görünen Boğa Adamları seyrettim; sanki kafamın içinde kabaran bir dalga gibi, birden bu adadaki bütün bu şeylerin anlatılması mümkün olmayan gereksizliğini fark ettim. Kumsalda, altımdaki kayaların arasında Maymun Adam, Sırtlan Domuz ve Hayvan Halkı’ndan başka birkaç tanesi daha,

Montgomery ve Moreau’nun etrafına toplanmış duruyorlardı. Hepsi de hâlâ aşırı derecede heyecan içindeydiler ve Kanun’a bağlılıklarını göstermek için epeyce gürültülü bir yaygara koparıyorlardı. Yine de benim kafamda tavşanın öldürülüşünde Sırtlan Domuz’un da parmağı olduğuna dair çok güçlü bir his vardı. Bir anda tuhaf bir inanca kapıldım, hatlarının kabalığı, şekillerinin acayipliği dışında, önümde içgüdülerin, aklın ve kaderin birbirine girdiği oyunun en basit haliyle, insan hayatının bütün dengesinin küçük bir kopyası duruyordu. Leopar Adam altta kalmıştı sadece: Bütün fark buydu.

Zavallı hayvanlar! Moreau’nun acımasızlığının, daha iğrenç olan tarafını görmeye başlamıştım. O andan önce, Moreau’nun ellerinden geçtikten sonra bu zavallı kurbanların çektikleri acıyı ve sıkıntıları hiç düşünmemiştim. Beni ürperten sadece avlunun içindeki birkaç günlük gerçek işkence olmuştu. Ama şimdi o, işin daha hafif kısmıymış gibi geliyordu. Daha önce bu yaratıklar içgüdüleri çevrelerine uygun bir şekilde biçimlenmiş ve bütün canlıların olabileceği kadar mutlu olan hayvanlardı. Şimdi ise ayaklarında insanlık prangasını sürüklüyor, içlerini bir türlü rahat bırakmayan, hiç anlamadıkları bir Kanun’a uymaya çalışarak, hiç bitmeyen bir korku içinde yaşıyorlardı; ızdırap içinde başladıkları o sahte insanlıkları, upuzun bir içsel mücadeleden, Moreau’ya karşı duydukları upuzun bir dehşetten başka neydi ki- ve ne için? Beni ürperten, gereksizliğiydi.

Eğer Moreau’nun anlaşılabilir bir amacı olsaydı, en azından ona bir yakınlık duyabilirdim. Ben acı konusunda o kadar mızmız bir adam sayılmam. Ona harekete geçiren şey sadece nefret olsaydı, bu hissi bile ona bağışlayabilirdim. Ama o kadar sorumsuz, öylesine kayıtsızdı ki! Merakı, delice, amaçsız araştırmaları yönetiyordu onu ve yaratıklarını da bir iki yıl yaşamaları, kendilerince mücadele edip, hatalar yapıp, acı çekmeleri ve sonunda acı içinde ölmeleri için ortalığa bırakıveriyordu. Yaratıkları kendi içlerinde sefil haldeydiler, içlerindeki o eski hayvanca nefret birbirleriyle uğraşmalarına neden oluyordu, Kanun da onların kısa ve ateşli bir mücadeleye girerek, aralarındaki doğal düşmanlıkları kesin bir sonuca ulaştırmalarına engel oluyordu.

O günlerde Hayvan Halkı’na karşı duyduğum korku yerini Moreau’ya duyduğum kişisel korkuya bırakmıştı. Aslında, zihnimin içinde kalıcı yaralar bırakan, korkuya bile yabancılaştığım, derin ve bitmek bilmeyen, hastalıklı bir hale düşmüştüm. Bu adada katlanılan bu ızdıraplarla dolu karmaşayı gördükten sonra, bu dünyanın aklı başında olduğuna dair

inancımı kaybettiğimi itiraf etmeliyim. Kör bir kader, devasa, acımasız bir mekanizma, yaşamın malzemesini kesip yeniden biçimlendirir gibiydi ve ben, araştırma tutkusuyla Moreau, içki tutkusuyla Montgomery ve içgüdüleri ve zihinsel yetersizlikleri ile Hayvan Halkı, bu makinenin bitip tükenmek bilmeyen çarklarının sonsuz karmaşıklığı içinde kaçınılmaz bir şekilde, acımasızca parçalanıp eziliyorduk. Ama bu durum öyle birdenbire olmamıştı... Sanırım şimdilik bu konuda konuşmak için biraz erken olabilir.

17

FELAKET

Moreau'nun bu ahlaksızca deneyine karşı nefret ve iğrenme dışındaki tüm duygularımı kaybetmemin üzerinden ancak altı hafta kadar geçmişti. Tek düşüncem Yaratıcımın suretinin bu korkunç karikatürlerinden uzaklaşmak ve tekrar insanoğulları arasındaki o tatlı ve sağlıklı ilişkilere geri dönmekti. Aralarından bu şekilde ayrılmış olduğum hemcinslerim kafamda pastoral bir erdemlilik ve güzellik kazanmaya başlamışlardı. Montgomery'yle başta kurmuş olduğumuz arkadaşlık gelişmemişti. İnsanlıktan bu kadar zamandır uzak kalmış olması, gizlice içki içmeye düşkünlüğü, Hayvan Halkı'na gösterdiği apaçık yakınlık onu benden uzaklaştırıyordu. Birkaç kez Montgomery'yi, onların arasına yalnız gönderdim. Onlarla karşılaşmaktan mümkün olduğunca uzak durmaya çalışıyordum. Zamanımın gittikçe artan bir bölümünü, bir türlü gelmeyen, beni özgürlüğüme kavuşturacak bir yelkenliyi bekleyerek kumsalda geçiriyordum, ta ki bir gün başımıza, içinde bulunduğum bu tuhaf ortamın tamamen başka bir görüntü almasına neden olan korkunç bir felâket gelene kadar.

Bu felaket olduğunda, adaya çıkalı yedi sekiz hafta kadar olmuştu sanırım; gerçi zamanı hesaplamak için hiç uğraşmamış olsam da, belki biraz daha fazla da olabilir. Sabahleyin gerçekleşmişti, sanırım saat altı gibi. Avluya odun taşıyan üç Hayvan Adam'ın gürültüsüyle, erkenden uyanmış ve kahvaltı etmiştim.

Kahvaltıdan sonra avlunun açık duran kapı aralığına gitmiş ve bir sigara içip, sabah erken saatlerin temiz havasının keyfini çıkararak orada dikilmeye koyulmuştum. Kısa bir süre sonra avlunun köşesinden dolanarak Moreau çıkıp geldi ve beni selamladı. Yanımdan geçip içeri girdi, arkada kapısını açıp laboratuvarına girdiğini duydum. Bu adaya duyduğum nefret beni o kadar duyarsız kılmıştı ki, kurbanı pumanın işkenceyle dolu yeni bir güne başlamasını, içimde hiçbir duygu kımıldamadan fark ettim. Puma ona

zulmeden adamı, tıpkı öfkeli bir cadalozun yaygarasına benzer bir çığlık atarak karşıladı.

Sonra birden bir şey oldu. Ne olduğunu bugüne kadar öğrenemedim. Arkamda kısa, tiz bir çığlık duydum, bir şey düştü ve arkamı döndüğüm anda bana doğru koşan korkunç bir yüzle karşılaştım... ne insan, ne de hayvan gibiydi, ama kahverengi renkte, dal dal kıpkırmızı yaraları dikişlerle kaplı cehennemden çıkmış gibi bir şeydi, üzerinden kızıl kanlar damlıyor ve gözkapakları olmayan gözleri alev alev yanıyordu. Bana çarpışından korunmak için kolumu yukarı doğru kaldırdım, bir darbeyle kötü biçimde yere düşerek kolumu kırdım, koşarken her tarafı havada çırpınıp duran sargı bezleri ve üzerleri kırmızı lekelerle kaplı bandajlarla sarılmış olan o canavar üzerimden sıçrayıp geçti. Kumsala kadar durmadan yuvarlandım, kalkıp oturmaya çalıştım, ama kırık kolumun üzerine çöküp kaldım. Sonra Moreau belirdi, o kocaman bembeyaz yüzü alnından sızan kanla her zamankinden de korkunç görünüyordu. Bir elinde bir tabanca tutuyordu. Bana pek aldırış etmeden, hemencecik koşturarak pumanın peşine düştü.

Öbür kolumla kalkmayı denedim ve oturmayı başardım. Öndeki, sargılar içindeki karaltı kocaman sıçramalarla kumsal boyunca kaçıyor, Moreau da onun peşinden koşuyordu. Yaratık kafasını çevirip, Moreau'yu gördü ve birden geri dönerek çalılara doğru yöneldi. Her adımda Moreau'ya doğru yaklaşıyordu. Yaratığın çalıların arasına daldığını gördüm ve yolunu kesebilmek için çaprazlamasına ona doğru koşmakta olan Moreau yaratık gözden kaybolmak üzereyken tabancasıyla ateş edip, ıskaladı. Sonra o da o arapsaçı gibi yeşilliklerin arasında kayboldu.

Arkalarından bakakaldım, sonra kolumdaki acı şiddetlenmeye başladı, inleyerek zar zor ayağa kalkmayı başardım. Montgomery kapı aralığında belirdi, giyinmişti ve elinde bir tabanca vardı.

"Aman Tanrım Prendick!" dedi kolumun kırılmış olduğunu fark etmeden, "Hayvan kaçtı! Zinciri duvardan sökmüş! Gördün mü onları?" Sonra birden, kolumu tuttuğumu görünce, "Ne oldu?" diye sordu.

"Kapı aralığında duruyordum," dedim.

Yanıma doğru geldi ve kolumu tuttu. "Yeninde kan var," dedi ve fanilamı sıyırdı. Silahını cebine soktu, canımı yakarak kolumu yokladı, sonra da beni içeri götürdü. "Kolun kırılmış," dedi, sonra da, "Bana tam olarak nasıl olduğunu anlat, ne oldu?" dedi.

Aralarında acı içinde nefesimi tuttuğum kesik kesik cümlelerle, ona gördüklerimi anlattım, bu sırada o da son derece ustalıklı ve hızlı bir şekilde

kolumu sardı. Sargıyı omzumun üzerinden sallandırdı ve geri çekilip bana baktı. “İyileşeceksin,” dedi. “Peki şimdi?” Durup bir düşündü. Sonra dışarı çıkıp, avlunun kapılarını kilitledi. Bir süre ortalıkta görünmedi.

Ben daha çok kolumla ilgiliydim. Bu olay, burada gerçekleşen bir sürü korkunç olaydan herhangi biriymiş gibi geliyordu. Şezlonga oturdum, o arada bu adaya canı gönülden küfürler savurduğumu kabul etmeliyim. Montgomery yeniden belirdiğinde, kolumdaki kırığın baştaki hafif sızısı yerini çoktan ağrılı bir sancıya bırakmıştı bile.

Yüzü biraz solmuş gibiydi, şimdi dişetleri her zamankinden de çok görünüyordu. “Onu ne görebildim ne de duyabildim,” dedi. “Yardımıma ihtiyacı olabileceğini düşünüyordum.” Boş boş bakan gözlerini bana dikti. “Güçlü bir hayvandı bu,” dedi. “Zincirini duvardan çekip çıkarıvermiş.”

Önce pencereye, sonra da kapıya doğru gitti, oradan bana doğru döndü. “Onun peşinden gitmeliyim,” dedi. “Sana bırakabileceğim bir tabanca daha var. İhtiyacın olabilir.”

Tabancayı buldu, masanın üzerine elimle uzanabileceğim bir yere bıraktı, sonra odanın havasında bulaşıcı bir rahatsızlık hissi bırakarak dışarı çıktı. O gittikten sonra ben de uzun süre oturamadım, tabancayı alıp, kapı aralığına çıktım.

Sabah havası hâlâ ölü gibi sessizdi. Ufacık bir esintiden bile iz yoktu, deniz cilalı cam gibiydi, gökyüzü bomboş, kumsal ıssızdı. Her şeyin böyle sessizlik içinde olması üstümde bir baskı oluşturmuştu.

Islık çalmayı denedim, ıslığımın sesi uzaklarda kaybolup gitti. Yine küfrettim, bu sabah ikinci kez. Sonra avlunun köşesine doğru gittim ve adanın içlerine, Moreau’yu ve Montgomery’yi yutmuş olan o yeşil çalılıklara bakındım. Ne zaman döneceklerdi? Ve nasıl?

Sonra kumsalın ilerisinde uzaklarda küçük gri bir Hayvan Adam belirdi, kıyı boyunca aşağı doğru koştu ve etrafına sular saçarak oynaşmaya başladı. Giriş kapısının oraya döndüm, sonra da tekrar avlunun köşesine, nöbet tutmakta olan bir gözcü gibi ortalıkta volta atmaya başladım. Bir ara Montgomery’nin uzaklardan gelen bağırışı beni durdurdu: “Heeeyooo... Moreau!” kolumun acısı azalmış, ama yanmaya başlamıştı. Ateşim çıkmış ve susamıştım. Gölgem git gide kısalıyordu. Tekrar gözden kayboluncaya kadar uzaktaki o karaltıyı izledim. Moreau’yla Montgomery hiç dönmeyecekler miydi? Üç deniz kuşu, karaya vurmuş bir av için dövüşmeye başladılar.

Sonra avlunun arka tarafından, çok uzaklardan patlayan bir tabancanın sesini duydum. Uzun bir sessizlik oldu, sonra bir tabanca sesi daha geldi. Sonra daha yakınlardan çığlık çığlığa bir haykırış geldi, ondan sonra da yine kasvetli bir sessizlik çöktü. Pek talihli sayılamayacak hayal gücüm bana işkence etmek için işe koyulmuştu. Sonra birden epeyce yakınlardan bir tabanca sesi daha geldi.

Köşeye gittim, ürkmüştüm, sonra Montgomery'yi gördüm, yüzü kıpkırmızı olmuş, saçları dağılmış ve pantolonunun dizleri yırtılmıştı. Yüzünde gerçekten derin bir şaşkınlık ifadesi vardı. Arkasından o Hayvan Adam, M'ling sallanarak yürüyordu, M'ling'in çenesinin etrafında tuhaf, koyu morluklar vardı.

"Geldi mi?" dedi Montgomery.

"Moreau mu?" dedim. "Hayır."

"Tanrım!" dedi. Nefes nefese kalmıştı, neredeyse hıçkırıklara boğulacaktı. "İçeri gir," dedi, kolumu tutarak. "Çıldırmışlar. Hepsi çılgınlar gibi ortalıkta dolanıp duruyorlar. Ne olmuş olabilir? Bilmiyorum. Nefesim bir düzelsin sana anlatırım. Brendi nerede?"

Montgomery topallaya topallaya önümden odaya girdi ve şezlonga oturdu. M'ling kendini hemen kapı eşiğinde yere bıraktı ve bir köpek gibi hızlı hızlı solumaya başladı. Montgomery'ye biraz brendiyle su doldurdum. Boş boş önüne bakarak oturup kalmıştı, nefesinin düzelmesini bekliyordu. Birkaç dakika sonra bana olanları anlatmaya başladı.

Bir yere kadar onların geçtiği yolu izlemişti. İzler zaten ezilip kırılmış çalılardan, pumanın sargılarından yırtılan beyaz bez parçalarından ve çalılarla yerdeki bitkilerin yaprakları üzerinde arada bir gördüğü kan lekelerinden daha ilk bakışta fark ediliyordu. Ancak izleri, benim o Hayvan Adam'ı su içerken görmüş olduğum derenin ilerisindeki taşlık bir yerde kaybetmiş ve belli bir hedefe yönelmeden ortalıkta dolanarak ve Moreau'nun ismini bağırarak batıya doğru gitmişti. Sonra elinde küçük bir baltayla M'ling yanına gelmişti. M'ling puma olayına dair hiçbir şey görmemişti, o sırada ağaç kesiyordu ve onun sesini duymuştu, ikisi birden bağırarak yola devam etmişlerdi. Yerde dizlerinin üstünde emekleyerek ve çalılıkların arasından onları gözetleyerek iki Hayvan Adam daha gelmişti, hareketlerinin ve o sinsice duruşlarının tuhaflığı Montgomery'yi korkutmuştu. Onlara selam vermiş, onlar da suçluymuş gibi kaçıp gitmişlerdi. Bu olaydan sonra bağırmayı bırakmış ve bir süre daha

kararsızca ortalarda dolandıktan sonra, kulübeleri ziyaret etmeye karar vermişti.

Koyağı terk edilmiş halde bulmuştu.

Her dakika daha da fazla korkarak, geldikleri yoldan tekrar geri dönmeye başlamışlardı. Sonra adaya geldiğim günün gecesi dans ederken görmüş olduğum iki Domuz Adam'la karşılaşmıştı; ağızlarının çevresinde kan lekeleri vardı ve aşırı bir heyecan içindeydiler. Eğreltiotlarını ezerek koşup gelmişler ve onu gördükleri anda vahşi ifadelerle ona bakarak durup kalmışlardı. Montgomery biraz ürpererek, kamçısını şaklatmıştı, o anda da yaratıklar ona doğru atılmışlardı. Daha önce hiçbir Hayvan Adam bunu yapmaya cesaret edememişti. Birini tam kafasından vurmuştu; M'ling de diğerinin üzerine atılmıştı ve iki yaratık sarmaş dolaş yere yuvarlanmışlardı. M'ling hayvanı altına almış ve dişlerini boğazına dayamıştı ve Montgomery M'ling'in pençelerinden kurtulmaya çalışan o hayvanı da vurmuştu. M'ling'i yanında gelmeye ikna etmesi biraz zor olmuştu.

Sonra da aceleyle benim yanıma koşmuşlardı. Yolda bir ara, M'ling birden bir çalılığa dalmış ve çalıların arasından ufak boylu bir Kedi Adam çıkarmıştı, bu yaratık da kanlar içindeydi ve ayağındaki bir yara yüzünden topallıyordu. Biraz kaçmış, sonra da dönüp vahşice ulumaya başlamıştı ve Montgomery de -tam bir umarsızlık içinde sanırım- onu vurmuştu.

"Bütün bunlar da ne demek oluyor?" dedim.

Kafasını salladı ve tekrar brendisine döndü.

18

MOREAU’NUN BULUNUŞU

Montgomery’nin üçüncü brendi kadehini yuvarladığını görünce, araya girmem gerektiğini düşündüm. Zaten hemen hemen kafayı bulmuştu. Ona Moreau’nun başına ciddi bir şey gelmiş olması gerektiğini, yoksa şimdiye kadar dönmüş olacağını ve bu felaketin ne olduğunu öğrenmenin bize düştüğünü anlattım. Montgomery birkaç cılız itiraz öne sürdü, ama sonunda kabul etti. Biraz bir şeyler yedik, sonra üçümüz birlikte yola düştük.

Muhtemelen o sıradaki gerginliğimden olsa gerek, ama şimdi bile, o tropik öğleden sonrasının sıcak sessizliğinde yola düştüğümüz an hâlâ inanılmaz bir canlılıkla gözlerimin önüne geliyor. Önde M’ling gidiyordu, sırtı kamburlaşmış, o tuhaf kara kafası, bir o tarafa bir bu tarafa göz atarken çabuk hareketlerle dönüp duruyordu. Silahsızdı; baltasını Domuz Adam’la karşılaştıklarında düşürmüştü. İş kavgaya gelirse, *onun* silahı dişleriydi zaten. Montgomery sallanarak onu izliyordu, elleri ceplerinde, başı ise önündeydi, brendi meselesi yüzünden bana biraz surat asıyor gibi bir hali vardı. Sol kolum askıdaydı -şansıma sol kolumdu- ve tabancayı sağ elimde taşıyordum.

Adanın vahşi bitki örtüsü arasında, kuzeybatıya doğru giden dar bir patikaya girmiştik. Bir süre sonra M’ling durakladı ve dikkatle kulak kesildi. Montgomery neredeyse ona takılacaktı, sonra o da durdu. Ardından, dikkatle dinleyerek, ağaçların arasından bize doğru gelen birtakım ayak seslerini ve konuşmaları duyduk.

“Öldü,” dedi, tok bir ses titreyerek.

“Ölmedi, ölmedi,” diye mırıldandı bir başkası.

“Gördük, gördük,” dedi birkaç ses birden.

“Hey!” diye bağırdı Montgomery birden, “Hey, oradakiler!”

“Allah cezanı versin!” diyerek, tabancama sarıldım.

Bir sessizlik oldu, sonra birbirine girmiş bitkilerin arasından kırılan bir dal sesi geldi, şuradan buradan sesler gelmeye başladı ve sonra da yarım düzine kadar yüz göründü, tuhaf bir ışıkla aydınlanan tuhaf yüzler. M’ling

gırtlağından bir homurtu sesi çıkardı. Maymun Adam'ı -aslında onu zaten sesinden tanımıştım- ve Montgomery'nin sandalında görmüş olduğum beyaz örtüler içindeki, kahverengi renkli yaratıklardan ikisini tanıdım. Yanlarında iki tane benekli hayvan ve Kanun'u söyleyen o gri, korkunç derecede kambur yaratık vardı; gri tüyleri yanaklarından aşağı sarkıyordu, kocaman gri kaşları ve öne doğru eğik alnının ortasından ayrılmış, yüzüne dökülen gri lüleleri vardı... yüzü görünmeyen, kocaman bir yaratıktı bu, kırmızı tuhaf gözleriyle yeşilliklerin arasından merakla bize baktı.

Bir süre için kimse konuşmadı. Sonra Montgomery hıçkırdı, "Kim... dedi öldüğünü?"

Maymun Adam suçlu suçlu, o tüylü, Gri Renkli Yaratık'a baktı. "Öldü," dedi bu canavar. "Görmüşler."

Bu grubun tavrında hiç de tehditkâr bir hava yoktu. Şaşkınlık içindeymiş ve kafaları karışmış gibi görünüyorlardı. "Nerede o?" dedi Montgomery.

"Ötede," diye eliyle gösterdi Gri Yaratık.

"Şimdi bir Kanun var mı?" diye sordu Maymun Adam. "Hâlâ şu veya bu olacak mı? Gerçekten öldü mü?" "Kanun var mı?" diye tekrarladı beyazlar içindeki adam. "Bir Kanun var mı, sen Öbür Kamçılı olan? O öldü," dedi Tüylü, Gri Yaratık. Ve hepsi durup bize bakmaya başladılar.

"Prendick" dedi Montgomery, donuk bakışlarını bana çevirerek. "Ölmüş... öyle görünüyor."

Bütün bu konuşma sırasında ben onun arkasında duruyordum. Aralarındaki ilişkinin nasıl kurulduğunu anlamaya başlamıştım. Birden Montgomery'nin önüne geçtim ve sesimi yükselttim: "Kanun'un Çocukları," dedim, "o *ölmedi!*"

M'ling o sert bakışlarını bana çevirdi. "Şekil değiştirdi, bedenini değiştirdi," diye devam ettim. "Bir süre onu göremeyeceksiniz. O... orada..." -yukarıyı işaret ettim- "sizi izleyebileceği yerde. Siz onu göremezsiniz, ama o sizi görebilir. Kanun'dan korkun!"

Gözlerinin içine baktım. Gözlerini kaçırmaya çalıştılar. "O büyüktür, o iyidir," dedi Maymun Adam, sık ağaçların arasından korkuyla yukarı bakarak.

"Ya öbür Şey?" diye sordum.

"Kanayan Şey, bağırıp, ağlayarak kaçan... o da öldü," dedi Gri Yaratık, hâlâ bana bakarak.

"Bu iyi," diye homurdandı Montgomery.

“Öbür Kamçılı olan...” diye başladı Gri Yaratık.

“Ee?” dedim.

“Öldüğünü söyledi.”

Ama Montgomery benim Moreau’nun ölümünü inkâr etmekteki amacımı anlayabilecek kadar ayıktı. “Ölmedi,” dedi yavaşça, “hiç ölür mü? Benden daha ölü değil o.”

“Birileri,” dedim, “Kanun’u çiğnedi. Onlar ölecek. Bazıları öldü. Şimdi bize eski bedeninin yattığı yeri gösterin... artık ona ihtiyacı olmadığı için bırakıp gittiği bedeninin.”

“Bu tarafta, denize yürüyen adam,” dedi Gri Yaratık.

Ve bu altı yaratığın rehberliğinde, bütün o karmakarışık eğreltiotları, sarmaşıklar ve ağaç kökleri arasından kuzeye doğru gittik. Sonra dalların arasından bir çığlık, bir çatırtı geldi ve küçük pembe bir insansı çığlık çığlığa koşarak yanımızdan geçti. Hemen ardından paldır küldür onu kovalayan, her tarafı kan lekelerine bulanmış bir canavar belirdi, hızını kesemeden neredeyse aramıza dalacaktı. Gri Şey yana doğru çekildi. M’ling hırıldayarak, canavara doğru atıldı, yaratık onu yana savuruverdi. Montgomery ateş edip, ıskaladı, kafasını öne eğip, yenilgiyi kabul ederek, dönüp kaçmaya hazırlandı. Ben de ateş ettim, ama yaratık hâlâ geliyordu, tekrar ateş ettim, dosdoğru o çirkin yüzünün ortasına. Yüzünün hatlarının bir anda ortadan kaybolduğunu gördüm: Yüzü içine göçmüştü. Yine de yanımdan geçti, Montgomery’yi yakaladı ve onu da bırakmadan tüm ağırlığıyla yan tarafa düştü ve kendisi can çekişirken yere serildiği sırada onu da aşağı çekti.

Sonra kendimi M’ling, ölü hayvan ve yerde yatan adamla tek başıma buldum. Montgomery yavaş yavaş kalkmaya çalıştı ve sersem sersem yanında yerde yatan kafası parçalanmış Hayvan Adam’a baktı. Bu olay onu epeyce ayıltmıştı. Zorlukla ayağa kalktı. Sonra Gri Yaratık’ın tedirginlikle ağaçların arasından geri döndüğünü gördüm.

“Bak,” dedim ölü hayvanı göstererek, “Kanun yaşıyor mu? Bu, Kanun’u çiğnemekten oldu.”

Cesede hafifçe bir göz attı. “Odur öldüren Ateşi gönderen,” dedi tok sesiyle ayinin bir kısmını tekrarlayarak.

Diğerleri de toplanıp, bir süre cesede baktılar.

Sonunda adanın batı tarafına yaklaşmıştık. Pumanın kemirilmiş ve parçalanmış cesediyle karşılaştık, kürek kemiğini bir mermi paramparça etmişti, yaklaşık yirmi metre kadar ileride de aradığımız şeyi bulduk.

Moreau bir sazlığın içinde ayaklar altında çiğnenerek açılmış bir boşlukta yüz üstü yatıyordu. Bir eli neredeyse bileğinden kopmuş ve gümüşi saçlarına kan bulaşmıştı. Kafası pumanın zincirleriyle dövülüp içine göçmüştü. Etrafındaki kırılmış sazlar da kana bulanmıştı. Tabancasını bulamadık. Montgomery, onu sırt üstü çevirdi.

Aralıklarla dinlenerek ve Hayvan Halkı’ndan yedisinin de yardımıyla -çünkü ağır bir adamdı- Moreau’yu avluya geri taşıdık. Gece basıyordu. İki kez, göremediğimiz yaratıkların küçük grubumuzun yakınlarında uluduğunu ve çığlık attığını duyduk ve bir kez de o küçük, pembe, tembel hayvanımsı yaratık ortaya çıkıp, bizi izledi, sonra tekrar ortadan kayboldu. Ama bir daha bize saldıran olmadı. Avlunun kapısında Hayvan Halkı’ndan oluşan yoldaşlarımız bizden ayrıldı, M’ling de onlarla birlikte gitti. Kendimizi içeriye kilitledik, sonra Moreau’nun ezilmiş cesedini avlunun iç kısmına taşıdık ve bir çalı çırpı yığınının üzerine bıraktık.

Sonra laboratuvara gittik ve orada bulduğumuz her canlı şeyi ortadan kaldırdık.

19

MONTGOMERY'NİN TATİL GÜNÜ

O işi hallettikten ve yıkanıp bir şeyler yedikten sonra Montgomery ve ben küçük odama gidip, içinde bulunduğumuz durumu ilk kez ciddi bir şekilde tartıştık. Neredeyse gece yarısı olmuştu. Artık ayılmış sayılırdı, ama kafası tamamen karışmıştı. Kendini tuhaf bir biçimde Moreau'nun kişiliğinin etkisine bırakmıştı, Moreau'nun ölebileceğinin hiç aklına geldiğini sanmıyorum. Bu felâket, adada geçirdiği on küsur yılın tekdüzeliği içinde, artık bir parçası haline gelen alışkanlıkların birdenbire çökmesi demekti. Zar zor duyulan bir sesle konuşuyor, sorularıma abuk sabuk yanıtlar veriyor ve genel sorularda bile konuyu toplayamıyordu.

"Bu lanet olasıca dünya," dedi, "her şey amma da karmaşık! Şimdiye kadar hiç hayatım olmadı. Ne zaman başlayacak merak ediyorum. On altı yıl boyunca dadıların ve öğretmenlerin kendi paşa keyiflerine göre davranmalarına katlan; beş yılı Londra'da tıp inekleyerek geçir -rezil yemekler, kötü odalar, kötü giysiler, kötü alışkanlıklar, bir hata ve- başka ne yapabilirdim bilmiyorum, sonra da bu hayvanlarla dolu adaya düş. Burada on yıl! Ne için bütün bunlar Prendick? Biz bir bebeğin şişirdiği çikletler miyiz?"

Bu deli saçmalarıyla uğraşmak zordu. "Şimdi düşünmemiz gereken," dedim, "bu adadan nasıl ayrılabileceğimiz."

"Ayrılmanın yararı ne ki? Ben toplumdışı bir serseriyim. Nereye katılacağım ki? Bunlar senin için iyi şeyler, Prendick. Zavallı koca Moreau! Onu burada kemiklerinin ortaya saçılması için bırakamayız. Öyle olduğu gibi... Ayrıca Hayvan Halkı'nın arasındaki iyilere ne olacak?

"Şey," dedim. "Onu yarın düşünürüz. O çalı çırpı yığınıyla bir ateş yakıp cesedi yakabileceğimizi düşünüyordum ve o diğer şeyleri. Peki Hayvan Halkı'na ne olacak?"

"Bilmiyorum. Sanırım yırtıcı hayvanlara dönüşenler öyle ya da böyle budalalıklarının cezasını göreceklerdir. Hepsini birden katliamdan

geçiremeyiz değil mi? Sanırım senin insanlık anlayışının önereceği bu olur?... Ama değişeceklerdir. Kesinlikle değişeceklerdir."

Sonunda sinirlerim iflas edinceye kadar hiçbir sonuca ulaşmadan böyle konuşup durdu. "Lanet olsun!" diye bağırdı, benim yaptığım ters bir davranış üzerine, "senden çok daha kötü bir çukurda tıkılıp kalmış olduğumu görmüyor musun?" Sonra ayağa kalktı ve brendi almaya gitti. "İç!" dedi döndüğü zaman, "seni mantıktan başka bir şey bilmeyen, tebeşir suratlı ateist aziz bozuntusu, iç!"

"Ben içmem," dedim ve kendini sefil bir hüzne kaptırarak içerken, sarı gaz ışığında somurtarak onu izledim. Aklımda kaldığı kadarıyla, o gece son derece sıkılmıştım. Sarhoşluğunun etkisiyle, aşırı bir duygusallıkla Hayvan Halkı'nı ve M'ling'i savunmaya başladı. Dediğine göre, M'ling onu gerçekten umursayan tek yaratıktı. Ve birden aklına bir fikir geldi.

"Lanet olsun!" dedi ve sersemce ayağa kalkıp, brendi şişesini kaptı. Birden niyetinin ne olduğu içime doğdu. "Sakın o hayvana içki verme!" dedim, ayağa fırlayıp önüne geçerek.

"Hayvan!" dedi. "Sensin hayvan. Bir Hıristiyan gibi içkisini içiyor o. Çekil yolumdan, Prendick!"

"Tanrı aşkına," dedim.

"Çekil... yolumdan!" diye kükredi ve birden tabancasını çekti.

"Pekâlâ," dedim ve yana çekildim, elini sürgüye attığı anda üzerine atlamaya niyetlenmiştim ama kırık kolumu düşününce bundan vazgeçtim. "Sen kendin bir hayvana döndün. Git bakalım hayvanlara."

Kapıyı savurarak açtı ve lambanın sarı ışığıyla, ayın soluk parıltısı arasında, yüzü yarı bana dönük halde dikildi; göz çukurları kirpi tüyüne benzeyen kaşlarının altında kapkara lekeler gibiydi. "Sen vakur bir domuzsun, Prendick, seni budala! Hep bir şeylerden korkup, hayallere dalıyorsun. Şimdi tam olayların kıyısındayız. Yarın kendi boğazımı kesmek zorunda kalacağım. Bu gece lanet olası bir tatil yapacağım."

Döndü ve dışarı, ay ışığına çıktı. "M'ling!" diye bağırdı, "M'ling, eski dostum!"

Ayın gümüşi ışıkları altında belli belirsiz görünen üç yaratık, loş kumsalın kıyısı boyunca bize doğru geldi, biri beyaz örtüler içindeki yaratıklardandı, diğerleri de onun peşinden gelen kapkara iki leke gibiydi. Durup, bizi izlemeye başladılar. O sırada evin köşesinin oradan çıkan M'ling'in kambur omuzlarını gördüm.

“İç!” diye bağırdı Montgomery, “için sizi hayvanlar! İçin ve insan olun! Allah kahretsin, en zeki adam benim. Moreau bunu unuttu işte, bu son nokta. İçin diyorum size!” ve elindeki şişeyi sallayarak, batıya doğru hızlı bir koşu tutturdu, M’ling de onunla, peşinden gelen üç soluk yaratığın arasına doğru atıldı.

Giriş kapısının oraya çıktım. Daha Montgomery duramadan loş ay ışığının altında hayal meyal görünmeye başlamışlardı. Montgomery’nin M’ling’e bir yudum sek brendi ikram ettiğini ve beş karaltının birbirleri içinde eriyerek tek bir loş lekeye dönüştüğünü gördüm. “Şarkı söyleyin!” diye bağırdığını duydum Montgomery’nin; “hep beraber söyleyin, ‘Kahrolasıca yaşlı Prendick!’ ...Tamam, böyle; şimdi bir daha, ‘Kahrolasıca yaşlı Prendick!”’

Siyah grup tekrar beş ayrı karaltıya bölündü, parıldayan kumsal boyunca yavaşça sallana sallana benden uzaklaştı. Her biri keyfince bir şeyler bağırıyor, bana hakaretler savuruyor ya da içtikleri brendinin verdiği yeni esin nasıl bir şeyse, onu sayıp döküyorlardı.

Bir süre sonra Montgomery’nin bağıran sesini duydum, “Sağa dön!” ve grup bağırışlar içinde adanın iç taraflarındaki ağaçların karanlığına doğru yöneldi. Sesleri yavaşça, çok yavaşça uzaklaşıp kayboldu.

Gecenin o huzurlu ihtişamı tekrar yerine gelmişti. Ay şimdi meridyen dairesini geçmiş, batıya doğru yol alıyordu. Dolunay evresindeydi ve bomboş mavi gökyüzünde ilerlerken pırıl pırıl parlıyordu. Duvarın bir metre genişliğinde, mürekkep siyahlığındaki gölgesi ayaklarıma vuruyordu. Doğudaki deniz, pürüzsüz grilikte, kopkoyu ve gizemli bir şekilde uzanıyordu ve denizle gölgelerin arasında (cam gibi volkanik kayalar ve kristallerden oluşan) gri renkli kumlar ışık saçıyor ve elmastan bir kumsal gibi parıldıyordu. Arkamda gaz lambası sıcak ve kırmızı alevlerle yanıyordu.

Sonra kapıyı kapadım, kilitledim ve Moreau’nun en son kurbanlarının - av köpekleri, lama ve birkaç zavallı hayvan daha- yanında yattığı avlunun içine gittim, o kocaman yüzü korkunç ölümünden sonra bile sükûnetini koruyordu ve kaskatı kesilmiş açık gözleri, yukarıdaki soluk beyaz aya bakıyordu. Küvetin kıyısına oturdum ve gözlerimi üzeri gümüşi bir ışıkla ve uğursuz gölgelerle kaplı o korkunç yığından ayırmadan planlarımı gözden geçirmeye başladım.

Sabahleyin tahliye sandalına koymak için biraz erzak bulacaktım ve çalı yığınını üzerindekilerle ateşe verdikten sonra, bir kez daha kendimi açık

denizin ıssızlığına bırakacaktım. Montgomery için hiç umut olmadığını, aslında bu Hayvan Halkı'yla yarı akraba sayılacağından, insanlarla ilişki kurmak için pek uygun olmadığını hissediyordum. Orada planlar yaparak ne kadar oturduğumu bilmiyorum. Bir saat kadar olmalıydı. Sonra planlarım Montgomery'nin civara dönmesiyle yarıda kesildi. Birçok gırtlaktan birden çıkan bir çığlık duyuldu, gürültülü bir grup neşeli çığlıklarla aşağıya kumsala doğru geçti, sonra suyun kenarında sona ermiş gibi görünen haykırışlar, ulumalar ve heyecanlı çığlıklar duydum. Patırtı yükselmiş sonra da hafiflemişti; şiddetli yumruk sesleri ve paramparça olan odunların çatırtılarını duydum, ama o sırada bu beni pek rahatsız etmedi. Uyumsuz sesler birlikte bir şarkı söylemeye başladılar.

Aklım yine nasıl kaçabileceğim konusuna takılmıştı. Kalktım, lambayı getirdim ve orada görmüş olduğum birkaç küçük fıçıya bakmak için bir kulübeye girdim. Sonra oradaki birkaç bisküvi kutusunun içindekiler ilgimi çekti ve bir tanesini açtım. Gözümün ucuna bir şey takıldı -kıpkırmızı bir titreşim- ve hızla arkama döndüm.

Arkamda, ay ışığında, siyah beyaz bir parlaklık içindeki avlu ve Moreau'yla parça parça ettiği kurbanlarının birbiri üzerinde serili olduğu odun ve çalı çırpı yığını uzanıyordu. Yaratıklar ve Moreau birbirleriyle son bir intikam boğuşması içinde sarılıp kalmış gibi görünüyorlardı. Moreau'nun yaraları gece gibi kapkara ağızlarını açmışlardı, yere damlamış olan kanları da kumun üzerinde kara lekeler oluşturmuştu. Sonra, ne olduğunu tam anlamadan, görüntüsü beni aldatan şeyi gördüm, karşı taraftaki duvarda yansıyıp, oynaşan ve duvar boyunca ilerleyen bir kızıllıktı bu. Bunun nedenini o sırada anlayamadım, bunun titreyen lambamdan vuran ışığın bir yansıması olduğunu düşündüm ve tekrar kulübedeki depoya döndüm. Kulübenin içindekileri, tek kollu bir adamın yapabileceği kadarıyla altüst ederek aranmaya başladım, işe yarar bir şeyler bulup, ertesi gün çıkacağım yolculuk için bir kenara ayırıyordum. Hareketlerim yavaşlamıştı ve zaman da hızla geçiyordu. Bir süre sonra, gün ışığı yavaş yavaş üzerime vurmaya başlamıştı.

Şarkı kesilip yerini bir gürültüye bırakmıştı, sonra tekrar başladı ve birden bir kargaşanın gürültüsüne dönüştü. Birilerinin, "Daha! Daha!" diye bağırdığını duydum, sonra bir kavga sesi gibi bir şey ve birden vahşi bir çığlık... Seslerin niteliği öylesine değişmişti ki, dikkatimi çekmişti. Avluya çıkıp, dinlemeye koyuldum. Sonra bütün o kargaşayı bıçak gibi kesen bir tabanca sesi geldi.

Hemen, odamdan geçerek küçük kapı aralığına doğru koştum. Tam o sırada arkamdaki eşya sandıklarından bazılarının kayıp düştüğünü ve kırılan camların şangırtısıyla kulübenin zemininde paramparça olduklarını duydum. Ama bunu pek umursamadım. Çabucak kapıyı açtım ve dışarı baktım.

Kumsalın üzerinde, kayıkhanenin yanında yanan bir şenlik ateşi vardı, doğmakta olan şafağın belirsizliğinde etrafa kıvılcımlar saçıyordu. Ateşin çevresinde simsiyah karaltılardan oluşan bir kalabalık birbirine girmişti. Montgomery'nin benim ismimi bağırdığını duydum. Tabancamı çekerek, hemen ateşe doğru koşmaya başladım. Montgomery'nin tabancasından çıkan pembe alevlerin, toprağın hemen üzerinden bir kez daha patladığını gördüm. Yere düşmüştü. Bütün gücümle bağırıp, havaya ateş ettim.

Birisinin, "Efendi!" diye bağırdığını duydum. Birbirine girmiş dövüşen karaltılardan oluşan yığın parçalara ayrılıp dağıldı, ateş parlayıp tekrar söndü. Hayvan Halkı'ndan oluşan kalabalık önümde ani bir panik içinde, kumsaldan yukarı doğru kaçışmaya başladı. O heyecanla, çalılıkların arasında kayboldukları sırada kaçışan yaratıkların sırtlarına doğru ateş ettim. Sonra yerde yatan kapkara yığınların yanına döndüm.

Montgomery, üzerine yığılmış kalmış tüylü, gri Hayvan Adam'ın altında sırt üstü yatıyordu. Hayvan ölmüştü, ama eğri pençeleriyle hâlâ Montgomery'nin boğazını sıkıyordu. Yakınlarında bir noktada M'ling yerde yüz üstü ve hiç kımıldamadan yatıyordu, boynunu bir şey ısırıp parçalamıştı, kırılmış brendi şişesinin üst kısmı hâlâ elinde duruyordu. Ateşin yanında iki cisim daha yatıyordu, biri hareketsizdi, diğeriyse kesik kesik inliyor, arada bir yavaşça başını kaldırıyor, sonra da tekrar yere bırakıyordu.

Gri Adam'ı kavradım ve Montgomery'nin üzerinden kaldırdım, ben onu kenara çekerken; pençeleri, yırtık ceketi ağır ağır çekip almıştı.

Montgomery'nin yüzü kapkara olmuştu, zorlukla nefes alıyordu. Yüzüne biraz deniz suyu serptim ve ceketimi katlayarak başının altına yastık yaptım. M'ling ölmüştü. Ateşin yanındaki yaralı yaratığı -sakallı, gri bir yüzü olan Kurt Hayvanlardan biriydi bu- bulduğumda, bedeninin ön kısmı hâlâ yanmakta olan kereste parçalarının üstünde yatıyordu. Zavallı şey öylesine korkunç bir şekilde yaralanmıştı ki, ona acıdığımdan hemen o anda beynini uçurdum. Öbür hayvan beyaz örtüler içindeki Boğa Adamlardan biriydi. O da ölmüştü.

Hayvan Halkı'nın geri kalanı kumsaldan kaçmıştı. Tekrar Montgomery'nin yanına gittim ve tıp konusundaki cehaletime lanet ederek yanında diz çöktüm.

Yanı başımdaki ateş sönmek üzereydi, geriye sadece ortadaki uçları alevlerle yanan kararmış odun parçaları ve gri bir külle karışık çalı çırpı kalmıştı. Pek umursamadan Montgomery'nin bu odunları nereden bulduğunu düşündüm. Sonra şafağın söktüğünü gördüm. Gökyüzü daha da aydınlanmıştı, batmakta olan ay gündüzün aydınlık mavisi içinde gittikçe solup matlaşıyordu. Gökyüzü doğuda kızıla boyanmıştı.

Birden arkamda bir gümbürtü ve tıslama duydum ve dönüp bakınca bir dehşet çığlığıyla ayağa fırladım. Avludan kapkara dumanlar yükseliyordu ve bu dumanların fırtınalı karanlığı arasından, titrek çizgiler halinde kan kırmızısı alevler fışkırıyordu. Sonra alevler sazdan yapılmış çatıyı kapladı. Eğimli çatının üzerine serpilmiş samanların dolana dolana yukarı çıkan alevlere boğulduğunu gördüm. Odamın penceresinden bir anda alevler püskürdü.

O anda, ne olduğunu anladım. Duyduğum şangırtıyı hatırlamıştım. Montgomery'nin yardımına koşmak için fırladığım sırada lambayı devirmiştim.

Avlunun içindeki malzemelerden herhangi birini kurtarmanın olanaksızlığıyla yüz yüze gelmiştim. Aklıma kaçış planım geldi, kumsaldaki iki sandalın nerede olduklarına bakmak için çabucak arkama döndüm. Gitmişlerdi! Yan tarafımda kumlarda iki balta duruyordu, ortalık etrafa saçılmış kıymık ve kereste parçalarıyla doluydu, şenlik ateşinin külleri şafağın ışıkları altında gittikçe kararak tütmeye devam ediyordu. Montgomery benden intikamını almak ve insanlığa geri dönmemizi engellemek için sandalları yakmıştı.

Bir anda üstüme çöken öfkeyle sarsıldım. O ayaklarımın altında çaresizce yatarken, neredeyse aptal kafasını göçertmek için davranacaktım. Sonra birden eli kıpırdandı, öylesine takatsiz ve öylesine acınacak haldeydi ki, hiddetim geçip gitti. İnledi ve bir an için gözlerini açtı.

Yanına diz çöktüm ve kafasını kaldırdım. Gözlerini tekrar açtı, sessizce şafağı izledi, sonra gözleri benim gözlerimle karşılaştı. Gözleri kapanıyordu. "Affedersin," dedi bir süre sonra, çabalayarak. Düşünmeye çalışıyor gibiydi. "Son," dedi, "bu salak dünyanın sonu. Ne pislik ama..."

Etrafı dinledim. Kafası çaresizlik içinde yana doğru düştü. İçecek bir şeyin onu canlandırabileceğini düşündüm, ama yanımda ne içecek, ne de o

içeceği taşıyabilecek bir şey vardı. Birden ağırlaşır gibi göründü. Kalbim buz gibi oldu.

Yüzüne doğru eğildim, elimi gömleğindeki yırtıktan içeri soktum. Ölmüştü; tam o öldüğü sırada beyaz ışıklı bir çizgi, güneş ışınlarından biri, parlaklığını bütün gökyüzüne yayarak ve karanlık denizi göz alıcı bir ışıkla parıldayarak kabarıp inen bir su kütlesine çevirerek, körfezin üstündeki ufkun ötesinde doğuya doğru yükseldi. Işık, Montgomery'nin ölümün çökerttiği yüzünün üstüne bir hale gibi vurmuştu.

Kafasını nazikçe onun için yapmış olduğum kaba yastığa bıraktım ve ayağa kalktım. Önümde denizin pırıl pırıl ıssızlığı, zaten çok fazla çekmiş olduğum o korkunç yalnızlık, arkamda ise şafakla birlikte sükûnete kavuşan ada ve sessizleşip ortalarda görünmeyen Hayvan Halkı vardı. Avlu içindeki bütün erzaklar ve cephaneyle birlikte birden parlayan alevler, kesik bir takım çatırtılar ve arada bir duyulan gürültüler içinde yanıyordu. Yoğun dumanlar kumsal boyunca benden uzaklaşıyor, uzaklardaki ağaçların tepeleri üzerinde, alçaktan sürüklenerek koyaktaki kulübelere doğru gidiyordu. Yanımda da sandalların kömürleşmiş kalıntıları ve bu dört ceset vardı.

Sonra çalılıklardan üç Hayvan Halkı üyesi, kambur omuzları, öne doğru uzanmış kafaları, acemice ileri uzattıkları biçimsiz elleri ve içlerinde sorular okunan, düşmanca gözleriyle bana doğru geldiler, tereddüt eden hareketlerle yaklaştılar.

20

HAYVAN HALKIYLA TEK BAŞINA

Bu yaratıklara doğru döndüm, şimdi artık tek kolla tek başıma kaldığıma göre -kelimenin tam anlamıyla tek kollu kalmıştım, çünkü bir kolum kırıktı- biraz sonra bu yaratıklarla karşı karşıya gelince kaderimle yüzleşecektim. Cebimde iki mermisi eksik bir tabanca vardı. Kumsala yayılmış küçük tahta parçalarının arasında, sandalları parçalara ayırırken kullanılmış olan iki balta duruyordu. Arkamda sular gelgitle yükseliyordu.

Cesur olmaktan başka çare yoktu. Bana yaklaşmakta olan canavarların doğruca gözlerinin içine baktım. Gözlerini kaçırdılar, hızlı hızlı titreyen burun delikleriyle kumsalda biraz ileride yatan cesetleri incelediler. Onlara altı adım kadar yaklaştım, Kurt Adam'ın yanında duran kan lekeleriyle kaplı kamçıyı yerden aldım ve şaklattım.

Duraklayıp, bana bakakaldılar. "Selam!" dedim. "Eğilin!"

Tereddüt ediyorlardı. Bir tanesi dizlerinin üzerine çöktü. Korkudan yüreğim ağzıma gelmiş halde, emrimi tekrarladım ve onlara doğru yaklaştım. Biri diz çökmüştü, sonra diğer ikisi de çöktü.

Döndüm ve cesetlere doğru yürüdüm, gözlerimi diz çökmüş üç Hayvan Adam'dan ayırmıyordum, tam da sahneden sahneye geçerken seyircilerden gözlerini ayırmayan bir aktör gibiydim.

"Kanun'u çiğnediler," dedim, ayağımı Kanun Söyleyicisi'nin üzerine koyarak. "Hepsi lanetlendiler. Hatta Kanun Söyleyicisi de ve Öbür Kamçılı olan da. Kanun yücedir! Gelin ve görün."

"Kimse kaçamaz," dedi içlerinden biri, yaklaşıp cesetlere gözucuyla bakarken.

"Kimse kaçamaz," dedim. "Öyleyse dinleyin ve buyurduğum gibi yapın." Ayağa kalktılar, sorgulayan gözlerle birbirlerine bakıyorlardı.

"Orada kalın," dedim.

Baltaları aldım ve baş kısımlarından kolumdaki askıya asarak sallandırdım, Montgomery'yi ters çevirdim, içinde hâlâ iki mermisi olan

tabancasını aldım, eğilip üstünü başını araştırmaya başlayınca da, cebinde altı tane daha mermi buldum

“Alın bunu,” dedim, tekrar ayağa kalkarak ve kamçıyla Montgomery’yi işaret ederek, “alın bunu, götürün ve denize atın.”

Öne doğru geldiler, Montgomery’den hâlâ korktukları belliydi, yine de benim şaklayan kamçımın kıpkırmızı ucundan daha çok korkuyorlardı, biraz tereddüt edip, oyalandıktan ve benim birkaç kez kamçımı şaklatıp bağırmamdan sonra, cesedi kumsaldan denize doğru taşıdılar ve suların içinde sıçraya sıçraya, kabaran denizin göz alıcı dalgalarına daldılar. “Devam!” dedim, “devam! Daha uzağa taşıyın.”

Su koltukaltlarına gelinceye kadar ilerlediler, orada durup bana baktılar. “Bırakın,” dedim ve Montgomery’nin cesedi şapırtıyla sulara gömüldü. Sanki göğsümün üstüne bastıran bir şey varmış gibiydi. “İyi!” dedim sesimde ufak bir çatlamayla, gümüş suların üstünde simsiyah ve upuzun dalgacıklar bırakarak, yaratıklar aceleyle ve korku içinde suyun kenarına geldiler. Burada durakladılar, geri dönüp, sanki bir süre sonra Montgomery’nin çıkıp gelmesini ve intikamını almasını bekliyorlarmış gibi denize doğru baktılar.

“Şimdi de bunlar,” dedim diğer cesetleri göstererek.

Suyun içinde Montgomery’yi attıkları yere yaklaşmamaya dikkat ediyorlardı, bunun için dört Hayvan Adam’ın cesedini denize atmadan önce kumsal boyunca yanlamasına yüz metre kadar taşıdılar.

M’ling’in parçalanmış cesedini sulara bırakmalarını izlerken, arkamdan hafif bir ayak sesi duydum, çabucak döndüğümde on iki metre kadar ötede o kocaman Sırtlan Domuz’u gördüm. Kafasını öne eğmiş, parlak gözlerini bana dikmişti, o tıknaz ellerini yumruk yapmış ve bacaklarına yapışık tutuyordu. Geri döndüğümde böyle çömelmiş halde kalakalmıştı, gözleri hafifçe oynuyordu sadece.

Bir an için göz göze dikilip kaldık. Kamçıyı yere attım ve cebimdeki tabancaya davrandım, çünkü -şimdi adada kalanların en korkuncu olan bu hayvanı- en ufak bir nedenle öldürmeye kararlıydım. Biraz haince görünebilir, ama öyle karar vermiştim işte. Ondan, diğer iki Hayvan Adam’dan korktuğumdan çok daha fazla korkuyordum. Onun yaşamının sürmesinin benim yaşamım için bir tehdit olacağını biliyordum.

Kendime gelmem on saniyeden fazla sürmüştü sanırım. Sonra bağırdım, “Selam! Eğil!”

Hırıltıyla dişlerini gösterdi. “Sen de kim oluyorsun benim...”

Belki tabancamı biraz fazla acele çıkarıp, çabuk nişan almış ve ateş etmiştim. Kesik kesik havladığını duydum, yana doğru kaçmaya başladığını ve döndüğünü gördüm, ıskaladığımı biliyordum, bir dahaki atış için tabancanın horozunu başparmağımla açtım. Ama çoktan paldır küldür, oradan oraya sıçrayarak kaçmaya başlamıştı, bir kez daha ıskalamayı göze alamadım. Arada bir omzunun üstünden bana bakıyordu. Kumsal boyunca yanlamasına koşmaya devam etti ve yanan avlunun üzerinde hâlâ tüten yoğun dumanların oluşturduğu, havada sürüklenen duman kütlelerinin arkasında kayboldu. Bir süre arkasından bakakaldım. Bana itaat eden üç Hayvan Adam'ıma döndüm tekrar ve hâlâ taşımakta oldukları cesedi bırakmalarını işaret ettim. Sonra ateşin yanına, cesetlerin düşmüş oldukları yere döndüm ve bütün o kahverengi kan lekeleri karışıp kayboluncaya dek kumları tekmeleyip düzelttim.

Elimi sallayarak üç kölemi azat ettim, kumsaldan yukarı çıkarak çalılıklara doğru gittim. Tabancamı elimde taşıyordum, kamçımı da kolumun askısına, baltaların yanına asmıştım. Yalnız kalıp, içine düştüğüm durumu düşünmek istiyordum.

Bütün bu adada artık bir başıma dinlenebileceğim ya da uyuyabileceğim kadar güvende olacağım bir yer kalmadığını daha yeni anlamaya başlamam dehşet verici bir şeydi. Adaya çıktığımdan beri gücümü inanılmaz derecede toplamıştım, ama hâlâ sinirlerim kolayca bozulabiliyor ve herhangi bir büyük gerginlik yaşadığımda kolayca çökebiliyordum. Adanın diğer tarafına geçip, kendimi Hayvan Halkı'na kabul ettirmem ve onlarla ilişkim içinde kendimi güvenceye almam gerektiğini hissediyordum. Ama duygularım bana ihanet etti. Kumsala geri döndüm, yanmakta olan avlunun yanından doğuya dönerek, mercan kayalıklarına doğru uzanan mercan kumlarıyla kaplı dar bir yolun olduğu tarafa doğru yöneldim. Burada sırtım denize ve yüzüm de gelebilecek herhangi bir sürprize dönük olarak oturup düşünebilirdim. Orada, çenemi dizlerime gömüp, başıma geçen güneşle ve kafamın içindeki anlatılması mümkün olmayan dehşetle oturarak, kurtulacağım (kurtulabilirsem elbette) zamana kadar nasıl yaşayabileceğimi hesaplamaya çalıştım. İçinde bulunduğum durumu mümkün olduğunca sakin gözden geçirmeye çalıştım, ama insanın duygularını kontrol etmesi zor bir işti.

Kafamda evirip çevirerek Montgomery'nin ümitsizliğinin nedenini anlamaya çalıştım. "Değişecekler," demişti, "kesinlikle değişecekler." Ya Moreau? Moreau'nun dediği neydi? "İnatçı hayvan eti günden güne geri

dönüyor...” Sonra aklım yine Sırtlan Domuz’a takıldı. O hayvanı öldürmezsem, onun beni öldüreceğinden emindim... Kanun Söyleyicisi ölmüştü, kör talih!... Artık biz Kamçılıların da aynı onlar gibi öldürülebileceklerini öğrenmişlerdi...

Şimdi de beni şu ilerideki eğreltiotlarının ve palmiyelerin arasından gözlüyorlar, su içtikleri kaynağa gelinceye kadar beni izliyorlar mıydı acaba? Bana tuzak mı kuruyorlardı? Sırtlan Domuz onlara ne söylüyordu? Hayal gücüm de benimle birlikte hiçbir gerçekliği olmayan korkularla dolu bir bataklığa doğru koşuyordu.

Düşüncelerimi, dalgaların avlunun yanındaki kumsala sürüklediği kapkara bir şeye doğru aceleyle uçuşan deniz kuşlarının çığlıkları bölmüştü. O şeyin ne olduğunu biliyordum, ama geri gidip, kuşları kovalamaya cesaretim yoktu. Kumsaldan ters tarafa doğru yürümeye başladım, amacım çalılıklarda kurulabilecek pusulara düşmeden kumsaldan dolanarak adanın doğu köşesine ulaşmak ve böylece kulübelerin olduğu koyağa yaklaşmaktı.

Kumsalda yarım mil kadar yürüdükten sonra, üç Hayvan Adam’ımdan birinin karanın iç tarafındaki çalılıklardan çıkarak bana yaklaşmakta olduğunu fark ettim. Fakat o anda kendi kurduğum hayallerle o kadar asabi bir haldeydim ki, hemen tabancamı çektim. Yaratığın beni sakinleştirmeye çalışan hareketleri bile silahımı indirmemi sağlayamadı.

Yaklaşırken tereddüt etti. “Git buradan!” diye bağırdım. Yaratığın bu korku dolu tavırlarında tıpkı bir köpeği anımsatan bir şeyler vardı. Eve gönderilmeye çalışılan bir köpek gibi biraz geri çekildi, sonra durdu, o kahverengi köpek gözlerinde yalvaran bir bakışla bana bakmaya başladı. “Git buradan,” dedim. “Yanıma gelme.”

“Yanına gelemez miyim?” dedi.

“Hayır, git buradan,” diye ısrar ettim ve kamçımı şaklattım. Sonra kamçımı dizlerimin arasına sıkıştırarak, bir taş almak için eğildim, yaratık bu tehdidi görünce kaçtı.

Böylece yalnız başıma Hayvan Halkı’nın koyağına ulaştım ve bu çukuru denizden ayıran yabani otlarla sazların arasında gizlenerek, ortaya çıktıkları zamanlarda görebildiklerimi izledim ve hareketleriyle görünüşlerinden Moreau’nun ve Montgomery’nin ölümünün ve Acıların Evi’nin yıkımının onları nasıl etkilemiş olduğunu anlamaya çalıştım. Şimdi bu korkaklığımın ne kadar aptalca olduğunu anlayabiliyorum. Eğer cesaretimi sabahki kadar toplayabilseydim, cesaretimin yalnızlığıma dair düşüncelerle sönüp gitmesine izin vermemiş olsaydım, Moreau’nun bırakıp

gittiği saltanat asasını elime alabilir ve Hayvan Halkı'nı yönetmeye başlayabilirdim. Ama o sırada bu fırsatı kaçırmış ve sadece arkadaşlarım arasında bir lider konumuna düşmüştüm.

Öğleye doğru birkaçı dışarı çıkıp, sıcak kumların üzerine oturup güneşlenmeye başladılar. Açlığımın ve susuzluğumun zorlaması, dehşetime baskın çıkmıştı. Çalılıkların arasından çıktım ve elimde tabancayla kumlarda oturan bu karaltılara doğru yürümeye başladım. Önce biri, bir Kurt Kadın kafasını çevirip bana baktı, sonra da diğerleri. Hiçbiri kalkıp beni selamlamaya çalışmadı. Kendimi bu konuda ısrar edemeyecek kadar bitkin ve halsiz hissediyordum, o yüzden işin o kısmını atladım.

"Yemek istiyorum," dedim, neredeyse özür diler gibi bir tonla ve onlara biraz daha yaklaşarak.

"Kulübelerde yemek var," dedi Öküz Domuz Adam uyuşuk bir sesle, bana bakmadan.

Yanlarından geçtim ve neredeyse ıssız kalmış koyağı kaplayan gölgelerin ve kokuların arasına indim. Boş bir kulübede çürümeye yüz tutmuş ve üzerinde lekeler oluşmuş birkaç meyveyle yemeğimi yedim, kapı aralığına birkaç dal ve çubuk kapattıktan ve yüzüm kapıya dönük, elim de tabancamın üzerinde kalacak şekilde yerleştikten sonra, son otuz saatin bitkinliği kendisini gösterdi; hafif bir uykuya daldım, kapıya kurmuş olduğum o dayanıksız barikatın, biri onu kaldırmaya kalkarsa beni bir sürprize uğramaktan kurtarmaya yetecek kadar gürültü çıkaracağını umuyordum.

21

HAYVAN HALKI'NIN ESKİ HALİNE DÖNÜŞÜ

Bu şekilde, ben de Doktor Moreau'nun Adası'ndaki Hayvan Halkı'ndan biri oldum. Uyandığım zaman, her taraf karanlıktı. Sargılar içindeki kolum ağrıyordu. Nerede olduğumu merak ederek oturdum. Dışarıda konuşan birilerinin boğuk seslerini duyuyordum. Sonra kurduğum barikatın gitmiş olduğunu ve kulübenin ağzının açık durduğunu gördüm. Tabancam hâlâ elimdeydi.

Bir şeyin nefes aldığını duydum ve yanı başımda uzanmış yatan şekli gördüm. Nefesimi tutarak, bunun ne olduğunu görmeye çalıştım. Yaratık yavaşça, bitip tükenmek bilmez bir şekilde kımıldanmaya başladı. Sonra elimin üzerinden yumuşak, sıcak ve ıslak bir şey geçti.

Bütün kaslarım gerilmişti. Elimi hemen geri çektim. Bir dehşet çığlığı boğazımda düğümlenip kalmıştı. Sonra parmaklarımı tabancanın üzerinde tutmamın yeterli olduğunu fark ettim.

"Kim o?" dedim boğuk bir fısıltıyla, tabanca hâlâ yaratığa dönüktü.

"Ben... Efendi."

"Sen kimsin?"

"Onlar artık Efendi olmadığını söylüyorlar. Ama ben biliyorum, biliyorum. Ben cesetleri denize taşıdım, Ey Denizde Yürüyen! Senin öldürdüklerinin cesetlerini. Ben senin kölenim, Efendi."

"Sen şu kumsalda karşılaştığım yaratık mısın?" diye sordum.

"İşte o, Efendi."

Anlaşılan hayvan, bu duruma yeterince inanıyordu, yoksa ben uyurken bana saldırabilirdi de. "Pekâlâ," dedim, bir kez daha yalayarak öpmesi için elimi uzatırken. Bu yaratığın burada bulunmasının anlamını kavramaya başlamıştım, cesaretim de yerine gelmeye başlamıştı. "Diğerleri nerede?" diye sordum.

“Onlar delirdi, aptal onlar,” dedi Köpek Adam. “Şimdi bile şu ileride hep birlikte konuşuyorlar, diyorlar ki, ‘Efendi öldü, öbür kamçılı olan öldü. Denize yürüyen Diğeri aynen bizim gibi. Artık Efendi de, Kamçı da, Acıların Evi de yok. Hepsi bitti. Kanun’u seviyoruz ve onu koruyacağız; ama artık bir daha Acı, Efendi ya da Kamçı olmayacak.’ Böyle diyorlar. Ama ben biliyorum, Efendi, ben biliyorum.”

Karanlıkta uzanıp, Köpek Adam’ın başını okşadım. “Pekâlâ,” dedim tekrar.

“Yakında onların hepsini öldürürsün,” dedi Köpek Adam.

“Yakında,” dedim, “hepsini öldürürüm... biraz zaman geçip, belli bir şeyler olduktan sonra. Senin ayırdıkların dışında hepsi, hepsi ölecek.”

“Efendi kimi öldürmek isterse, öldürür,” dedi Köpek Adam, sesinde belirgin bir memnuniyetle.

“Ve günahlarının artması için,” dedim, “bırakalım da ecelleri gelinceye kadar bu budalalıkları içinde yaşasınlar. Bırakalım da benim Efendi olduğumu bilmesinler.”

“Efendi’nin arzusu güzeldir,” dedi Köpek Adam, damarlarındaki köpek kanının o sürekli hazırda bekleyen nezaketiyle.

“Fakat bir tanesi günah işledi,” dedim. “Onu öldüreceğim, ne zaman karşılaşırsam. Sana *‘İşte bu’* dediğim anda, üstüne atılmalısın. Şimdi ben toplanan adamlarla kadınların yanına gideceğim.”

Kulübenin ağzı Köpek Adam dışarı çıkarken bir an karanlığa boğulmuştu. Sonra ben de onun ardından çıktım. Şimdi geceydi ve koyağın zararlı havası karanlık içindeydi. İleride gün ışığıyla aydınlanan yeşil bir bayır yerine, önünde kambur, tuhaf karaltıların gidip geldiği kıpkırmızı bir ateş gördüm. Daha ileride, yanlarındaki dalların oluşturduğu simsiyah dantele benzer bir saçağın sarktığı kapkara bir küme halinde sık ağaçlar görünüyordu. Ay tam koyağın kenarından yükselmek üzereydi ve adanın sonsuza dek tüten volkanik deliklerinden çıkan ince bir buhar çizgisi ayın önünde çubuk gibi yükseliyordu.

“Yanımda yürü,” dedim, sinirlerimi yatıştırmaya çalışarak ve Köpek Adamımla yan yana, kulübelerin içinden bize bakan belli belirsiz Yaratıklara pek de dikkat etmeden dar yoldan aşağı doğru indik.

Ateşin yanındakilerden hiçbiri beni selamlamaya kalkmadı. Çoğu beni görmezlikten gelmeye çalışıyordu. Sırtlan Domuz’a bakındım, ama orada değildi. Toplam olarak Hayvan Halkı’nın yirmi kadarı orada toplanmış, ateşi izliyor ya da birbirleriyle konuşuyorlardı.

Sağ tarafımdaki Maymun Adam’m “Öldü, öldü! Efendi öldü!” diyen sesi geldi. “Acıların Evi... Acıların Evi *yok artık!”*

“Ölmedi,” dedim, yüksek sesle. “Şimdi bile bizi izliyor!”

Bu onları ürkütmüştü. Yirmi çift göz birden bana döndü.

“Acıların Evi gitti,” dedim. “Gene gelecek. Efendi’yi göremiyorsunuz, ama şimdi bile sizi dinliyor.”

“Doğru, doğru!” dedi Köpek Adam.

Söylediklerim onları sarsmıştı. Bir hayvan yeterince yırtıcı ve kurnaz olabilir, ama ancak gerçek bir adam yalan söyleyebilir.

“Kolu Sargılı Adam tuhaf bir şey söylüyor,” dedi Hayvan Halkı’ndan biri.

“Size öyle olduğunu söylüyorum,” dedim. “Efendi ve Acıların Evi geri gelecek. Eyvahlar olsun Kanun’u çiğneyen adama!”

Merakla birbirlerine baktılar. Tam bir umursamazlık içindeymişim numarası yaparak, elimdeki baltayla önümdeki toprağı tembelce kazmaya başladım. Çimenlerde açtığım derin yarıklara baktıklarının farkındaydım.

Sonra Satir bir kuşkusu olduğunu söyledi. Ona yanıt verdim. Sonra o benekli şeylerden biri karşı çıktı ve ateşin etrafında canlı bir tartışma yayıldı. Geçen her dakika güvende olduğuma daha fazla ikna oluyordum. Artık, başta duyduğum heyecanın yoğunluğu yüzünden olduğu gibi, nefesim kesilerek konuşmuyordum. Bir saat içinde Hayvan Halkı’ndan birkaçını iddialarımın doğru olduğuna gerçekten ikna etmiştim ve diğerlerinin çoğunu da kararsız bir duruma sokmuştum. Düşmanım Sırtlan Domuz için bir gözüm sürekli tetikteydi, ama o hiç ortaya çıkmadı. Ara sıra kuşkulu bir hareket beni ürkütse de kendime güvenim hızla geri geliyordu. Sonra ay başucu düzleminden aşağı doğru indikçe, dinleyicilerim birbiri ardına -sönmekte olan ateşin ışığında en ürkütücü dişlerini göstererek- esnemeye başladı ve teker teker koyağın içindeki kovuklarına çekildiler ve ben de karanlık ve sessizlik karşısında dehşete düşerek, ama onlardan birkaçı ile beraber olmamın tek başıma olmamdan daha güvenli olduğunu bilerek peşleri sıra gittim.

Doktor Moreau’nun Adası’ndaki konukluğumun daha uzun süren kısmı bu şekilde başladı. Ama o geceden son güne kadar, art arda gelen sayısız küçük tatsız ayrıntı ve tükenmeyen rahatsızlık hissini saymazsak, bir tek olay dışında anlatılabilecek hiçbir şey olmadı. Bu yüzden o zaman aralığı içinde olup bitenleri tek tek yazmak yerine, bu yarı insanlaştırılmış hayvanların bir dostu olarak geçirdiğim on ayda gerçekleşen tek önemli

olayı anlatmayı tercih ediyorum. Hafızamda takılıp kalan yazabileceğim çok daha fazla şey var -unutabilmek için sağ elimi feda edebileceğim türden şeyler- ama bunlar öykümü anlatmama yardımcı olacak şeyler değiller. Geriye dönüp bakınca, bu canavarların yaşam tarzlarına ne kadar kısa bir sürede alıştığımı ve kendime güvenimi tekrar kazandığımı hatırlamak çok tuhaf geliyor. Onlarla tartışmalar da yaşamıştık elbette ve üzerimde hâlâ gösterebileceğim diş izleri de duruyor, ama kısa bir süre içinde taş atmadaki ustalığıma ve baltamın ağzının keskinliğine, kendi yararlarına olan bir saygı göstermeyi öğrenmişlerdi. Ve Saint-Bernard Adam'ımın sadakati de sonsuz derecede işime yaramıştı. Bu yaratıkların onur konusundaki basit ölçülerinin, temelde karşı yaratıkta can yakıcı yaralar açabilme becerisine dayandığını keşfetmiştim. Aslında -fazla kibirli kaçmadığını umarım- onların arasında bir üstünlüğe sahip olduğumu da söyleyebilirim. Gerçi, genelde pek keyfim yerinde olmadığından kötü bir şekilde yaraladığım bir iki tanesi bana kin besliyordu, ama bu kin genellikle benim arkamdan ve attığım taşların ulaşamayacağı güvenli bir uzaklıktan, ekşi suratlar şeklinde kendini gösteriyordu.

Sırtlan Domuz bana yaklaşmıyordu, ben de her zaman onun için bir gözümü açık tutuyordum. Yanımdan ayrılmayan Köpek Adam ona karşı güçlü bir nefret besliyor ve korkuyordu. Bu hayvanın bana bağlılığının kökünde de bunun yattığına gerçekten inanıyorum. Kısa bir süre sonra, Sırtlan Domuz'un kan tadını aldığını ve Leopar Adam'ın yolundan gittiğini öğrenmiştim. Ormanın bir yerinde kendine bir in yapmış ve yalnız kalmaya başlamıştı. Bir ara Hayvan Halkı'nı onu avlamak için ikna etmeye çalıştım, ancak hepsini, tek bir amaç için bir araya getirebilecek otoriteden yoksundum. Sürekli inine yaklaşmaya ve fark ettirmeden yakalamaya çalışsam da, benim için fazla kurnazdı; beni görüp ya da havada kokumu alıp, uzaklaşıyordu. O da, pusuya yatabileceği noktalarla ormanın içindeki patikaları benim ve müttefiklerim için tehlikeli hale getiriyordu. Köpek Adam'ın yanımdan ayrılmaya cesaret edebildiği söylenemezdi.

İlk ay boyunca Hayvan Halkı, sonraki halleriyle karşılaştırılırlarsa, hâlâ yeterince insan sayılırlardı ve köpek arkadaşımın yanı sıra bir iki tanesinden arkadaşça bir hoşgörü gördüğümü bile düşünüyordum. Küçük, pembe, tembel hayvanımsı yaratık bana tuhaf bir sevgi besliyordu, ortalıkta peşimden dolanmak gibi bir alışkanlık edinmişti. Ama Maymun Adam beni sıkıntıdan öldürüyordu, beş parmaklı olmasına güvenerek kendini benim eşitim sayıyor ve bana sürekli hızlı hızlı bir şeyler anlatıyordu... olabilecek

en beter saçmalıklar. Ama onda bir tek şey beni eğlendiriyordu: Yeni kelimeler oluşturma konusunda fantastik bir yeteneği vardı. Sanırım hiçbir anlam ifade etmeyen isimler hakkında gevezelik edip durmanın konuşmanın temel amacı olduğu gibi bir fikri vardı. Bunlara, "Küçük Düşünceler" dediği günlük hayattaki makul konulardan ayırmak için "Büyük Düşünceler" diyordu. Ona anlamadığı bir şey söylemişsem buna çok memnun olur, bir daha söylememi ister, ezberler ve Hayvan Halkı'nın daha yumuşak başlılarının hepsine, arada bir kelimelerden birini de yanlış söyleyerek, sürekli tekrarlamaya başlardı. Açık ve anlaşılabilir olan hiçbir şeyle ilgilenmezdi. Onun özel kullanımı için birkaç tane çok tuhaf "Büyük Düşünce" üretmiştim. Şimdi onun karşılaştığım en aptal yaratık olduğunu düşünüyorum, insanın ayırt edici özelliğini gösteren aptallığını, hiçbir şey kaybetmeden bir maymunun doğal ahmaklığıyla, olabilecek en muhteşem şekilde birleştirmeyi başarmıştı.

Bu, söylediğim gibi, hayvanlar arasındaki yalnızlığımın ilk haftalarındaydı. O süre boyunca Kanun tarafından kurulan düzene saygı gösteriyorlar ve üstlerine başlarına da dikkat ediyorlardı. Bir keresinde parçalanmış bir tavşan daha bulmuştum -Sırtlan Domuz tarafından, bundan eminim- ama hepsi o kadardı. Konuşma ve duruşlarındaki artan değişimi, telaffuzlarındaki gittikçe artan kabalığı, giderek konuşmaktan kaçınmaya başladıklarını belirgin bir şekilde ilk kez fark ettiğimde mayıs sıralarıydı. Benim Maymun Adam'ın gevezelikleri daha da artmıştı, ama gittikçe daha az anlaşılır, daha maymunsu bir hale geliyordu. Bazıları, o sıralar ne dediğimi hâlâ anlıyor olsalar da, konuşma yeteneklerini tümden kaybetmiş gibiydiler. Bir kez açık ve doğru bir şekilde öğrenilen bir dilin, yumuşayarak eriyip gittiğini, şeklini ve önemini kaybettiğini, tekrar sadece kör topal seslere dönüştüğünü düşünebiliyor musunuz? Ve iki ayak üzerinde yürümeleri de zorlaşmaya başlamıştı. Gerçi kendilerinden utandıkları belli olsa da, arada bir ayak ve el parmaklarının uçları üzerinde koşan ve dikilmeyi gerçekten başaramayan bir. ikisine rastlıyordum. Eşyaları daha beceriksizce tutuyorlardı; suyu emerek içmek, kemirerek yemek, her geçen gün sıradanlaşıyordu. Moreau'nun "inatçı hayvan eti" derken neyi kastettiğini şimdi her zamankinden daha iyi anlamaya başlamıştım. Eski hallerine dönüyorlardı, hem de çok hızlı.

Bazıları -bunun öncüleri, biraz şaşkınlıkla fark ettiğim gibi, tamamen dişilerdi- çoğunlukla da kasten, terbiye kurallarına uymamaya başlamışlardı. Diğerleri de tek eşlilik müessesesine karşı açıkça saldırmaya

bile başlamışlardı. Kanun'un kurduğu gelenek artık gücünü kaybediyordu. Bu tatsız konuyu daha fazla sürdürmek istemiyorum. Köpek Adamım algılanması çok güç bir şekilde tekrar köpeğe dönüşmeye başlamıştı, günden güne sağırlaşıyor, dört ayak üstüne iniyor ve tüyleniyordu. Sağ kolum olan yoldaşımdan, yanımda koşuşturan köpeğe dönüşmesini pek fark edememiştim. Umursamazlık ve düzensizlikleri günden güne arttıkça, zaten hiçbir zaman pek hoş bir yer olmayan, kulübelerle dolu sokak, öyle iğrenç bir yer haline gelmişti ki, orayı terk edip adanın diğer tarafına giderek Moreau'nun avlusunun kapkara yıkıntıları arasında kendime dallardan bir barınak yapmıştım. Anladığım kadarıyla, yaşadıkları acılarla ilgili bazı anılar burasını Hayvan Halkı'ndan en rahat korunulabilecek yer yapıyordu.

Bu yaratıkların geçirdikleri dönüşümün her adımının ayrıntılarını, nasıl günden güne insana benzemekten uzaklaştıklarını; üstlerindeki sargı bezlerini ve örtüleri nasıl attıklarını ve sonunda üstlerinde giysi namına bir şey kalmadığını; çıplak kalmış olan kollarının üzerinde nasıl tüylerin fışkırmaya başladığını; alınlarının nasıl geriye çekilip, yüzlerinin geri kalan kısımlarının öne doğru çıktığını; yalnızlığımın ilk ayında bazılarıyla kurduğuma inandığım yarı insanca arkadaşlığın, hatırladığımda tüylerimi ürperten bir dehşete nasıl dönüştüğünü anlatmak mümkün olmayabilir.

Değişim yavaş ve kaçınılmazdı. Her şey onlar için de benim için de belirli bir sarsıntıya neden olmadan olup bitmişti. Geçirdikleri geriye dönüşümdeki herhangi bir sarsıntı, günden güne insansı özelliklerinin yerini alan ve patlamak üzere olan hayvansılığın üzerindeki baskıyı henüz serbest bırakmamış olduğu için, hâlâ aralarında korkusuzca dolaşabiliyordum. Ama yakında bu darbenin de geleceğinden korkmaya başlamıştım. Saint-Bernard hayvanım her gece beni avluya kadar izliyordu ve onun uyanık olması, benim arada sırada huzura benzer bir hisle uyumamı sağlıyordu. Küçük, pembe, tembel hayvanımsı yaratık ürkekleşmiş ve bir kez daha ağaç dalları arasındaki doğal yaşamına dönmek için yanımdan ayrılmıştı. Tam da hayvan terbiyecilerinin sergiledikleri şu 'Mutlu Aile' kafeslerindeki gibi; hayvan terbiyecisi kafesi sonsuza kadar bırakıp gitse kafesin içinde sürüp gidecek olana benzer bir denge içindeydik.

Elbette bu yaratıklar, okurun hayvanat bahçelerinde gördüğü türden hayvanlara -bildik ayılara, kurtlara, kaplanlara, öküzlere, domuzlara ve maymunlara- dönüşmüyorlardı. Hâlâ her birinde bir tuhaflık vardı, Moreau her birinde bir hayvanı bir başka hayvanla karıştırmıştı; biri belki daha çok ayı türünden, diğeri kedi türünden; bir başkası da öküz türünden

olabiliyordu, ama her birinin üzerinde diğer yaratıkların izleri görülüyordu-bütün bu belirli yönelimlerin arkasında bir tür genel hayvansallık görünüyordu. Ve gittikçe kaybolup giden insanlıklarından geriye kalan; bazen bir an için yeniden beliriveren bir konuşma çabası, ön ayaklarında beklenmedik bir beceri ya da dik yürümeye yönelik zavallıca bir çaba gibi küçük izlerle hâlâ arada bir karşılaştığımda ürperiyordum.

Ben de tuhaf değişimler geçirmiş olmalıydım. Giysilerim, yırtıklarının arasından güneşte yanmış tenimin gözüktüğü sarı paçavralar gibi üzerimden sarkmaya başlamıştı. Saçlarım uzamış ve birbirine geçip matlaşmıştı. Dediklerine göre şimdi bile gözlerimde tuhaf bir ışık varmış ve etrafımdaki hareketleri çabucak algılamak için her zaman tetikteymiş.

İlk günlerde gündüzleri, adanın güney tarafında gelecek bir gemiyi bekleyerek, aslında bir geminin gelmesini umarak ve bunun için dua ederek geçiriyordum. Yılın sonuna doğru *Ipecacuanha*'nın gelişi için gün saymaya başlamıştım, ama hiçbir zaman gelmedi. Beş kere yelkenlilerin yelkenlerini ve üç kere de buharlı gemilerin dumanlarını gördüm, ama hiç biri adaya uğramadı. Her zaman hazırda bir işaret ateşi tutuyordum, ama kuşkusuz burasının volkanik bir ada olarak bilinmesi yüzünden bu ateşin volkanın dumanları olduğunu düşünüyorlardı.

Ancak eylül ya da ekimde bir sal yapmayı düşünmeye başlamıştım. O zamana kadar sol kolum iyileşmiş ve her iki elimi de kullanabilir hale gelmiştim. Başta bu konudaki acizliğim beni dehşete düşürmüştü. Hayatımda daha önce hiç marangozluk ya da buna benzer bir iş yapmamıştım, günler boyunca deneysel anlamda kesme ve bağlama çabaları içinde ağaçların arasında uğraşmıştım. İpim yoktu ve ip yapabilecek bir şeye de rastlamamıştım; ortalığı kaplayan sarmaşıkların hiç biri yeterince esnek ve güçlü değildi ve bilimsel eğitimimden arta kalanlarla bunları o hale getirmenin bir yolunu da bulamıyordum. Avlunun kararmış yıkıntılarında ve kumsalda sandalların yandığı yerlerde, işe yarayabilecek çivi ya da bunun gibi ortalığa dağılmış bir takım metal parçaları bulabilmek için iki haftadan fazla bir süre ortalığı eşelemiştim. Arada sırada bir Hayvan Yaratık gelip beni izliyor ve ben ona seslendiğim zaman da sıçraya sıçraya kaçıp gidiyordu. Sonra fırtınalarla ve şiddetli yağmurlarla dolu bir mevsim gelmiş ve çalışmalarımı büyük ölçüde engellemişti, ama sonunda salımı tamamlamayı başarmıştım. Çalışmam beni tatmin etmişti. Ama her zaman başıma bela açan, pratik düşünmeden yoksun oluşum nedeniyle, onu denizden bir mil içeride yapmıştım ve daha kumsala kadar sürüklemeyi

başaramadan sal paramparça olmuştu. Belki de bu yararıma olmuştu, çünkü onu sürüklemekten kurtulmuştum. Fakat o günlerde başarısızlığımdan dolayı duyduğum acı o kadar şiddetli bir hal almıştı ki, birkaç gün boyunca sadece kumsalda üzgün üzgün volta atmış ve denize bakarak intihar etmeyi düşünüp durmuştum.

Yine de ölmek istemiyordum ve bir gün gerçekleşen bir olay, beni günlerimin böyle geçip gitmesine izin vermekle yaptığım budalalık konusunda son derece açık bir şekilde uyarmıştık, çünkü her geçen gün, Hayvan Canavarlardan gelebilecek tehlikeleri daha da arttırıyordu. Avlu duvarının gölgesinde uzanmış, uzakları, denizi izliyordum ki, topuğuma dokunan soğuk bir şeyle yerimden sıçradım ve etrafıma bakındığımda gözlerini kırpıştırarak yüzüme bakan o küçük, pembe, tembel hayvanımsı yaratığı gördüm. Bu küçük hayvan çoktandır konuşma ve çabuk hareket etme yeteneğini kaybetmişti ve incecik tüyleri her geçen gün daha da kalınlaşmış ve o tıknaz pençeleri de gittikçe daha çok bükülmüştü. Benim ilgimi çekmeyi başardığını görünce inler gibi bir ses çıkardı, çalılıklara doğru biraz ilerledi, sonra da dönüp bana baktı.

Başta anlamamıştım, ama kısa bir süre sonra onu izlememi istiyor olabileceği aklıma geldi ve -hava çok sıcak olduğundan- yavaşça da olsa sonunda bu isteğini yerine getirdim.

Ağaçların yanına geldiğimizde hemen tırmandı, çünkü ağaçların sallanan sarmaşıkları üzerinde yerde olduğundan daha rahat yol alabiliyordu.

Ve otların arasından, ayaklar altında çiğnenerek açılmış bir alana geldiğimizde, birden korkunç bir grupla karşı karşıya kaldım. Benim Saint-Bernard yaratığım yerde yatıyordu, ölmüştü ve onun cesedinin yanında da Sırtlan Domuz yere çökmüş, o biçimsiz pençeleriyle hâlâ titremekte olan cesedi kavramış kemiriyor ve haz içinde hırlıyordu. Ben yaklaşırken, canavar ışıl ışıl parlayan gözlerini bana dikti, dudakları titreyerek, kızıla bulanmış dişlerinin üstüne çekildi ve tehditkâr bir havayla uludu. Ne korkmuş ve ne de utanmaya benzer bir his duymuştu; insanlığından kalan son izler de kaybolup gitmişti. Bir adım daha yaklaştım, durdum ve tabancamı çıkardım. Sonunda onunla karşı karşıya gelmiştik.

Hayvan hiç de kaçmaya çalışmadı. Fakat kulakları geri çekildi, tüyleri kabardı ve bütün vücuduyla yere doğru çömeldi. Gözlerinin arasına nişan alıp ateş ettim. Tam o sırada, yaratık ayağa fırlayarak üstüme doğru sıçradı ve beni dokuz taş oyunundaki bir kuka gibi devirdi. O kötürüm eliyle beni

sıkıca yakaladı, sonra da yüzüme vurdu. Sıçrayışının gücü, benim üstümden savrulup geçmesine neden olmuştu. Bedenin arka kısmının altında kalmıştım, ama talihime istediğim atışı yapabilmiştim, daha sıçradığı sırada ölmüştü. Sürünerek, o pis ağırlığının altından çıktım ve yerde hâlâ titremekte olan cesedine baktım. Sonunda bu tehlikeyi atlatmıştım, ama bunun gerçekleşecek olan bir dizi kötülüğün ilki olduğunun da farkındaydım.

Cesetlerin ikisini de çalı çırpılardan yaptığım bir odun yığınında yaktım, ama bu olaydan sonra bu adadan ayrılmazsam ölümümün sadece bir an meselesi olduğunun farkına varmıştım. O zamana kadar Hayvan Halkı, bir iki tanesi dışında koyaktan ayrılmış ve adanın çalılıklarının arasında kendilerine keyiflerine göre birer in yapmışlardı. Çok azı gündüzleri ortalıkta geziniyordu; çoğu uyuyordu, yeni gelen biri için ada gündüzleri oldukça ıssız görünebilirdi; ama gece olunca onların haykırma ye ulumalarıyla ortalığı korkunç bir hava kaplıyordu. Neredeyse, etrafta tuzaklar kurarak ya da bıçağımla dövüşerek onları katletmeye niyetleniyordum. Yeterince mermim olsaydı, öldürmeye başlamak için bir an bile duraksamazdım. Şimdi sadece yirmi kadar tehlikeli etobur kalmış olmalıydı; onların da en cesurları ölmüştü zaten. O zavallı köpeğimin, son arkadaşımın da ölümünden sonra, geceleri uyanık olabilmek için ben de bir dereceye kadar gündüzleri uyuklama alışkanlığı edinmiştim. Avlu duvarlarının içindeki barınağımı, giriş aralığını içeri girmeye çalışan her ne olursa epeyce bir gürültü yapmak zorunda kalacağı şekilde yeniden düzenlemiştim. Yaratıklar ateş yakma becerisini de kaybetmiş ve yeniden ateşten korkmaya başlamışlardı. Bu kez artık neredeyse tutkulu bir şekilde, kazıkları ve dalları bir araya getirerek kaçışım için bir kez daha bir sal yapmaya başladım.

Binlerce güçlükle karşılaştım. Ben aşırı derecede beceriksiz bir adamım -okul günlerim Slojd’un zamanından önce sona ermişti- ama sal için gerekenlerin çoğunu beceriksizce ve karmakarışık bir yoldan da olsa, şu ya da bu şekilde bir araya getirmeyi başarmıştım ve bu kez güçlü olmasına da dikkat etmiştim. Üstesinden gelemediğim tek engel ise, eğer kimselerin yelken açmadığı bu sularda yola çıkacaksam, ihtiyacım olacak suyu koymak için bir kabımın olmamasıydı. Çömlek yapmayı bile deneyebilirdim, ama adada kil yoktu. Bu son sıkıntımı da çözebilmek için bütün gücümle uğraşarak adanın içinde kederle dört dönüp duruyordum. Bazen vahşice bir öfke seline kapılıyor ve katlanılmaz hale gelen sıkıntımın

acısını önüme çıkan talihsiz bir ağacı doğrayıp, paramparça ederek çıkarıyordum. Ama aklıma bir şey gelmiyordu.

Sonra o gün geldi, coşku içinde geçirdiğim muhteşem bir gün. Güneybatıya doğru bir yelken gördüm, bir uskunanınkine benzeyen küçük bir yelken ve hemen o anda büyük bir çalı çırpı yığınını yakarak, ateşin sıcaklığının yanı başında ve gün ortası sıcağının ortasında dikilerek izlemeye koyuldum. Bütün gün bir şey yemeden içmeden o yelkeni izledim, öyle ki sonunda başım dönmeye başladı; hayvanlar gelip, bana ne olduğunu merak edermiş gibi ters ters baktıktan sonra geri gittiler. Gece bastırıp, karanlık yelkeni yuttuğunda o hâlâ uzaklardaydı, bütün gece alevimi parlak ve yüksek tutabilmek için çırpındım. Hayvanların gözleri karanlığın içinde, şaşkınlıkla parlayarak bana bakıyordu. Şafakta yelken daha yakma gelmişti, bunun küçük bir sandala ait pis bir hasır yelken olduğunu fark ettim. İzlemekten yorulmuştum, sonunda gözlerimi kısarak baktığımda, gördüklerime inanamadım. Sandalda iki adam vardı, ikisi de sırt üstü uzanmışlardı, biri pruva tarafına doğru, diğeri de dümenin yanında eğilmiş, oturuyorlardı. Sandalın başı rüzgârı arkasına alacak şekilde gitmiyordu; yalpalayıp savruluyordu.

Güneş yükselmeye başladığından, ceketimden kalan son paçavrayı da onlara doğru sallamaya başladım; ama beni fark etmediler, yüzleri birbirlerine dönük, kıpırdamadan oturuyorlardı. Burnun alçak kısmının en düşük seviyesine gittim, el kol hareketleri yaparak, onlara doğru bağırdım. Herhangi bir karşılık gelmiyordu, sandal yavaşça, çok yavaşça körfeze doğru yönelerek, amaçsızca yol almaya devam ediyordu. Birden sandalın içinden kocaman, beyaz bir kuş havalandı, adamların ikisi de bu olay karşısında ne hareketlendi ne de bunu fark edermiş gibi göründü, Kuş havada döndü, sonra güçlü kanatlarını açarak süzüldü ve geri döndü.

O sırada bağırmayı kestim, burnun orada yere oturdum ve çenemi ellerimin arasına alarak izlemeye koyuldum. Sandal yavaş yavaş batıya doğru yol alıyordu. Ona doğru yüzebilirdim, ama ne olduğunu bilemediğim bir şey, içimi ürperten bir dehşet hissi, beni bunu yapmaktan alıkoydu. Öğleden sonra sandal gelgitle karaya vurdu ve avlunun yıkıntılarının yüz metre kadar batısında kaldı.

İçindeki adamlar ölmüştü, o kadar uzun zaman önce ölmüşlerdi ki, sandalı yana doğru yatırıp, onları çekip çıkarmaya çalıştığım sırada parçalanarak döküldüler. Sandalın dibinde *Ipecacuanha*'nın kaptanınınkine benzeyen bir tutam kızıl saç kalıntısı ve kirli, beyaz bir kasket duruyordu.

Ben sandalın yanında dururken, Hayvanlardan üçü çalılıkların arasından çıkıp, havayı koklayarak bana doğru geldiler. Üstümü yine bir tiksinti hissi kaplamıştı. Küçük sandalı kumsaldan aşağı, denize doğru ittirdim, sonra da içine atladım. Hayvanlardan ikisi Kurt Yaratıklardandı, havayı koklarken titreyip duran burunları ve ışıl ışıl yanan gözleriyle öne doğru çıkmışlardı, üçüncüsü ise ayı ve boğa karışımı ne olduğu anlaşılmayan korkunç bir şeydi.

Yaratıkların o perişan haldeki cesetlere yaklaştıklarını gördüğüm, birbirlerine hırladıklarını duyduğum ve dişlerinin parıltısını yakaladığım anda, çılgınca bir dehşete kapılarak geri dönmekten vazgeçtim. Onlara arkamı döndüm, küreği kaptım ve denize doğru kürek çekerek açılmaya başladım. Arkama bakmaya cesaret edememiştim.

Yine de o gece mercan kayalığıyla adanın arasında kaldım, ertesi sabah dereciğe gittim ve sandalın içindeki küçük varili suyla doldurdum. Sonra elimden geldiğince sakin kalmaya çalışarak bir miktar meyve topladım, sonra da pusuya yatıp kalan üç mermimle iki tavşan vurdum. Bütün bunlarla uğraşırken, Hayvan Canavarlardan korkumdan, sandalı mercan kayalığının adaya doğru çıkıntı yapan bir yerine bağlamıştım.

22

YALNIZ ADAM

Akşam yola çıktım ve güneybatıdan esen hafif ve tatlı bir rüzgârı arkama alarak, yavaşça ve duraksamaksızın, açık denize doğru yelken açtım; sonra ada gittikçe küçüldü ve o incecik duman çizgisi, gün batınımın kızıllığının önünde daha da inceldi. Okyanus etrafımı sararak, o alçak, kapkara kara parçasını gözlerimden gizledi. Gün ışığı, güneşin peşinden sürüklenen halesi, gökyüzünde tıpkı ışıklı bir perde gibi akıp gitti ve sonunda enginlerin gün ışığını yutan o masmavi uçurumuna baktığımda, gökyüzündeki gezintilerine başlayan kalabalık yıldızları gördüm. Deniz sessiz, gök sessizdi; gecenin ve. sessizliğin ortasında yapayalnızdım.

Böylece, yiyeceğimi ve içeceğimi idareli kullanarak ve bütün bu başıma gelenleri düşünerek üç gün boyunca sürüklendim, o sırada insanları yeniden görmeyi pek arzu ettiğim de söylenemezdi. Üzerimdekiler pis bir paçavradan ibaretti, saçlarım kapkara ve arap saçına dönmüş haldeydi; hiç kuşkusuz beni bulanlar delinin biri olduğumu düşünmüşlerdir. Tuhaf olabilir ama, insanların arasına dönmeyi hiç arzu etmiyordum. Sadece Hayvan Canavarların iğrençliklerinden kurtulmuş olduğuma memnundum. Üçüncü gün Apia’dan San Francisco’ya giden iki direkli bir yelkenli tarafından bulundum. Kaptan da ikinci kaptan da hikâyeme inanmamış, yalnızlık ve yaşadığım tehlikelerin beni çıldırttığına karar vermişlerdi. Diğerlerinin fikrinin de aynı olabileceğinden korkarak, yaşadığım macerayı daha fazla anlatmaktan vazgeçmiş ve *Lady Vain*’in kayboluşuyla, yeniden bulunuşum arasında geçen -bir yıllık- zamanda olup bitenleri hatırlamıyormuş gibi davranmaya karar vermiştim.

Kendimi deli olduğuma dair şüphelerden korumak için son derece dikkatli davranmam gerekiyordu. Kanun’a, o iki ölü denizciye, karanlığın içindeki pusulara, sazlıktaki cesede ilişkin anılarım beni rahat bırakmıyordu ve tuhaf görünse de, insanların arasına dönüşümle birlikte, beklediğim gibi bir güven ve yakınlık hissi duymak yerine, adada kaldığım sürede yaşadığım belirsizlik ve dehşet hisleri daha da güçlenmişti. Kimse bana

inanmıyordu, insanlar arasında da Hayvan Halkı arasında olduğu kadar garip kalıyordum. O dönemdeki arkadaşlarımın doğal vahşiliğinden bir şeyler kapmış olmalıyım.

Korkunun bir hastalık olduğunu söylüyorlar, ben de buna içimdeki bitmeyen korkuyla tanıklık edebilirim; tıpkı yarı evcil bir aslan yavrusunun hissedeceği sonsuz korku gibi. Rahatsızlığım çok tuhaf bir hal almıştı. Karşılaştığım erkek ve kadınların da başka Hayvan İnsanlar, insanların dış görünüşüne sahip kılınmış hayvanlar olmadıklarına ve bir süre sonra, önce hayvanca bir belirti sonra bir başkasını göstererek tekrar değişmeye başlamayacaklarına kendimi ikna edemiyordum. Ama durumumu şaşılacak derecede becerikli bir adama -Moreau'yu tanıyan ve hikâyeme yarı yarıya inanır gibi görünen bir adama, bir ruh sağlığı uzmanına- açtım ve o da bana çok büyük yardımlarda bulundu.

Yine de, o adanın dehşetinden tam anlamıyla kurtulabileceğimi sanmıyorum. Çoğu zaman zihnimin ta gerilerinde, sadece uzak bir bulut, bir anı ve belli belirsiz bir güvensizlik olarak kalıyor, ama bazı anlar geliyor ki bu küçük bulanıklık bütün göğü karartabilecek kadar büyüyebiliyor. O zaman etrafıma, arkadaşlarım olan insanlara bakıyorum ve dehşete düşüyorum. Yüzlere bakıyorum, canlı ve aydınlık, başkaları cansız ve tehlikeli, başkaları kararsız ve samimiyetsiz; ama hiçbirinde makul bir ruhun o dingin kendine hakimiyeti yok.

Sanki içlerindeki hayvan sürekli dalgalanıp kabarıyormuş gibi geliyor ve bir süre sonra adadakilerin yaşadıkları gerileyiş, daha büyük bir çapta yeniden oynanacakmış gibi geliyor. Bunun bir yanılsama olduğunu biliyorum, etrafımda erkek ve kadın gibi görünenlerin gerçekten de erkek ve kadınlar olduklarını, her zaman için öyle olduklarını, insanca arzularla dolu ve hassas kırılganlıkları olan, içgüdülerinin baskısından kurtulmuş, hiçbir fantastik kanunun kölesi olmayan, tam anlamıyla akıllı yaratıklar, Hayvan Canavarlardan tamamıyla farklı varlıklar olduklarını biliyorum. Yine de onlardan, meraklı bakışlarından, sordukları sorulardan ve yardım etme çabalarından ürküyorum ve uzaklaşıp yalnız kalmayı özlüyorum.

Bu yüzden meraların geniş, açık alanlarının yakınlarında yaşıyorum ve bu gölge ruhumun üzerini kapladığında oralara koşuyorum. Öyle anlarda rüzgârların bulutlarını başka yerlere süpürdüğü gökyüzünün altında, bomboş meralar çok güzel geliyor. Londra'da yaşadığım sırada korkularım dayanılmaz hale gelmek üzereydi. İnsanlardan uzaklaşamıyordum; sesleri pencerelerden içeri giriyordu; kilitli kapılar incecik korunma tedbirlerinden

başka bir şey değildi. Kuruntularımla mücadele etmek için sokaklara çıkıyordum, ortalıkta gezinen kadınlar ardımdan miyavlıyor; sinsi dilenciler kıskançlıkla bana bakıyor; bitkin ve solgun işçiler, yaralarından kanlar damlayan yaralı geyikler gibi, yorgun gözler ve hızlı adımlarla öksürerek yanımdan geçip gidiyor; kambur ve sağır yaşlılar kendi kendilerine konuşarak yürüyor ve hiçbiri etrafına aldırış etmeyen paçavralar içindeki bir dizi alaycı çocuk koşup gidiyordu. Sonra bir kiliseye yöneliyordum ve orada bile -rahatsızlığım artık o dereceye ulaşmıştı ki- vaiz, Maymun Adam'ın yaptığı gibi "Büyük Düşünceler" hakkında bir şeyler geveliyormuş gibi geliyordu; ya da bir kütüphaneye giriyordum ve kitaplara eğilmiş o dikkatli yüzleri, sabırla avlarını bekleyen hayvanlardan başka bir şeye benzetemiyordum. Özellikle trenlerde ve otobüslerdeki insanların o bomboş, ifadesiz yüzleri daha da mide bulandırıcıydı; benimle aynı cinsten yaratıklardan çok, ölü bedenlere benziyorlardı, bu yüzden yalnız olduğumdan emin olmadıkça yolculuk yapmaya cesaret edemiyordum. Hatta kendim bile akıllı bir yaratık değilmişim de sadece bir beyin hastalığına yakalanmış koyun gibi, gördüğü işkence sonucunda beyninde oluşan tuhaf bir sakatlığın ortalıkta yalnız başına dolanıp durmasına yol açtığı bir hayvanmışım gibi geliyordu.

Bu durum Tanrı'ya şükürler olsun, biraz değişti. Şehirlerin ve kalabalıkların düzensizliğinden uzaklaştım ve günlerimi bilgelikle dolu kitapların -insanların parlak ruhlarının, hayatımızı aydınlatan pırıl pırıl pencerelerinin- arasında geçiriyorum. Çok az yabancıyla görüşüyorum, ailem de pek kalabalık sayılmaz. Günlerimi okumaya ve kimya deneylerime ayırıyor, berrak gecelerin büyük kısmını da astronomi ile uğraşarak geçiriyorum. Nasıl ve neden olduğunu bilmesem de, gökyüzündeki o pırıl pırıl yığınlarda sonsuz bir huzur ve güvenlik buluyorum. İçimizdeki, bizi hayvandan daha fazla bir şey yapan her neyse, tesellisini ve umudunu, insanların günlük dertleri, günahları ya da sorunları arasında değil de maddenin engin ve sonsuz yasalarında bulmalıdır sanırım. Öyle umuyorum, yoksa yaşayamazdım. Ve böylece öyküm, umut ve yalnızlık içinde sona eriyor.

EDWARD PRENDICK

NOTLAR

Not: Öykünün ana fikrini oluşturan “Doktor Moreau Açıklıyor” başlıklı bölümün özeti Ocak 1895’te bir makale halinde *“Saturday Review”* gazetesinde yayınlanmıştı. Bu öykünün daha önce yayınlanmış olan tek kısmı budur ve hikâyeye uydurulması için tümüyle yeniden yazılmıştır. Bilimsel bir birikimi olmayan bir okur için tuhaf görünse ve bu öykünün ayrıntılarının güvenilirliğine pek bir şey eklemese de, canavarların -hatta belki de yarı insan canavarların yaratılması açımlamanın sınırları dahilindedir.

1 Wells’in isim verme anlayışı düşünüldüğünde geminin isminin Türkçesinin ‘Bayan Kibir’ olduğunu belirtmek yararlı olabilir.

2 İki veya üç direkli ve yelkenleri yanlarda yer alan bir tür gemi.

3 H.M.S.: His (Her) Majesty’s Ship, Majestelerinin Gemisi. Kraliyet Deniz Kuvvetlerindeki gemilerin isimlerinin önünde bulunan kısaltma.

4 Daily News, 17 Mart, 1887.

5 Ipecacuanha: İpeka, altınkökü, Güney Amerika’da yetişen ve kusturucu niteliği olan bir tür kök. (Céphaëlis ipecacuanha)

6 T. H. Huxley: İngiliz bilimadamı ve eğitimci. Aldous Huxley’in babası.

7 Mavi Sakal: Evlendiği kadınlardan, belirli bir odaya girmemelerini isteyen, o odaya girdiklerinde onları öldüren masal kahramanı.

8 Açımlama: Hayvanlar üzerinde deney amacıyla yapılan kesip, biçme gibi işlemler. Bu konuda İngiltere’de 1876’da çıkarılan bir yasa olduğu gibi, Wells de sıkı bir açımlama karşıtıydı.

9 Üstbitken: Genellikle tropikal iklimlerde karşılaşılan, asalak olmadıkları halde başka bitkilerin üzerinde yetişen bitkiler.

10 Geceleri gökyüzünde görülen ve güneşin ışıklarının burçlar kuşağındaki meteorlardan yansımasından kaynaklandığı sanılan parlaklık. Günbatımından sonra batıda, şafaktan önce doğuda görülür, tropik bölgelerde görülmesi daha kolaydır.

11 Venüs gezegeni.

12 Bunlar insan değilse bizim hayvanlarımız var demektir.